श्री भुवनेश्वरी ग्रंथमाळा नं १०९

श्री सूक्तं

श्री महादिनी संस्कृत टीका

तथा

ગુજરાતી ભાષાંતર

कर्ता

राजवैद्य जीवराम कालिदास शास्त्री
(वान प्र० श्रीचरणतीर्थ महाराज)

प्रकाशक
रसशाला औषधाश्रम, गोंडल–काठीआवाड

૫ મી આવૃત્તિ

કિંમત રૂા ૧-૮-૦

પોષ
સંવત ૨૦૦૯

જાનેવારી
૧૯૫૩

अनुक्रमणिका

Shri Suktam

With Shri-prasadini Sanskrit Commentary etc.

and

Gujarati Trarslation

by

Rajvaidya Jivram Kalidas Shastri

(Wan. Shricharanatirtha Maharaj)

Publishers

THE RASASHALA AUSHADHASHRAM,
GONDAL, KATHIAWAD, INDIA

5th Edition

Price Re. 1-8 0

Pausha
Vikram Samvat
2009

January
1953

श्री रसशाळा इलेक्ट्रिक प्रिन्टिंग प्रेस-गोंडल नं. १३, २,०००, १-१-५३.

નિવેદન

શ્રી સૂક્ત એ ઉપાસકોનું આલોક પરલોકના કલ્યાણની સાધના રૂપ ઉત્તમ વૈદિક તાંત્રિક શ્રી લક્ષ્મી ભુવનેશ્વરીનું સ્તવન છે. કળિયુગમાં દેવી અને ગણપતિ તત્કાળ સિદ્ધિ આપનારાં ગણાય છે. આ શ્રી સૂક્તમાંનું દેવીનું સ્તવન મંત્રમય છે. અર્થાત તેનો દરેક મંત્ર સિદ્ધ ઉદ્ધાર કરેલો મંત્ર છે. તે મનુષ્યની પ્રત્યેક અભિલાષા પૂર્ણ કરે છે. જગતમાં રહેલા મનુષ્યો પછી તે ગમે તે વર્ણ આશ્રમ કે ધર્મનાં હોય દરેકને કાંઇ ને કાંઇ આલોકની એષણા–વિવિધ કામના હોય છે. વિદ્યા બુદ્ધિ સ્મૃતિ લક્ષ્મી વૈભવ ધન ઐશ્વર્ય શાસ્ત્રસિદ્ધિ રસસિદ્ધિ દેહસિદ્ધિ લોહસિદ્ધિ, પ્રજા કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ એમ જુદી જુદી કોટીના જુદી જુદી પ્રકૃતિ અને સંસ્કારના મનુષ્યોને સંસારની જુદી જુદી અભિલાષા મનોરથ કામના હોય છે તે સફળ કરવાની શક્તિ દેવીમાં છે દેવી મંત્રને આધીન છે. ભારતવર્ષનાં તંત્ર ગ્રન્થોમાં જુદા જુદા દેવ દેવીઓની સિદ્ધિ માટે જુદાજુદા મંત્રો અને પ્રયોગો બતાવેલા છે, તેમાં આખા ભરતખંડમાં સર્વમાન્ય ચમત્કારી અને ઘેર ઘેર શ્રદ્ધા ભક્તિથી ઉપયોગ કરાતા ચંડીપાઠ, લઘુસ્તવ, શ્રીસૂક્ત, સૌંદર્ય લહરી જેવા કેટલાક ઘરગથુ ગ્રન્થો સ્તોત્રો સ્તુતિ પાઠ અને યંત્રો છે.

જુદાજુદા ધર્મ અને સંપ્રદાયમાં દેવીનું પૂજન અર્ચન મુખ્ય છે. જુદાજુદા નામ રૂપ આકૃતિ અને ક્રિયાથી દરેક ધર્મમાં દેવી પૂજાય છે. શ્રીની ઉપાસના તો દરેક હિંદુ ધર્મમાં આ નામે જ કરાય છે મહર્ષિ સ્વામી દયાનંદ સારસ્વતી મહારાજે સૌથી પ્રથમ છપાવેલા સંધ્યાના પુસ્તકમાં શ્રી સૂક્ત છપાવી શ્રીના સ્તવન પૂજનને સ્વીકાર્યું છે. સ્વામીજી પછીના આર્ય સમાજના વિદ્વાનોને તેમાં મૂર્તિ પૂજન લાગવાથી તે કાઢી નાખ્યું છતાં શ્રી સૂક્ત વૈદિક તંત્ર હઇ આજે આર્ય સમાજ અને બીજા મૂર્તિ પૂજાને ગૌણ માનનારા સંપ્રદાયો પણ શ્રી સૂક્તની ઉપાસના સ્વીકારે છે કરે છે.

સંસારમાં રહેલા બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય વૈશ્ય શુદ્ર અને તે પછીના અઢારે વર્ણ કોમોના બ્રહ્મચારી ગૃહસ્થી વાનપ્રસ્થી અને સંન્યાસી ગમે તે આશ્રમનાં મનુષ્યોને ધન અને આલોકનું સુખ જોઈએ છે, આર્ય ધર્મના અનુયાયી જનો તથા તેના આચાર્ય મઠાધીશ પીઠાધીશ મંડળેશ્વર દંડી મુંડી વિવિધ પ્રણાલિકા પરંપરાના સંન્યાસી ત્યાગી સાધુ સંત મહંત તથા જગતના વિદેશી ધર્મો તેના અનુયાયીઓ અને તે ધર્મના પ્રવર્તકો ધર્મનેતાઓ અર્થાત સંસારમાં

રહેનારા ગૃહસ્થી કે ત્યાગી દરેક કોટીના દરેક મનુષ્યને સંસારમાં પ્રાપ્ત થતાં વિવિધ પ્રકારનાં સુખ જોઇએ છે. દરેકને સંસારમાં સુખી જીવન ગાળવાની એષણા અભિલાષા હોય છે. તે સફળ કરવા માટે, સ્ત્રી પુત્ર પૌત્રાદિ સંતાનો નોકર ચાકર સેવક ભક્ત વાહન મકાન કે બીજા વિલાસ વૈભવને માટે, ઉપયોગી સાધનો તથા તે મેળવવાનાં સાધનરૂપ ધન ઐશ્વર્ય સંપત્તિ સમૃદ્ધિ સૌને જોઈએ છે. એ વૈભવ વિલાસ કે સુખ ભોગવનારું શરીર છે એટલે શરીર નીરોગી હૃષ્ટપુષ્ટ દીર્ઘાયુષી થાય એ દરેકની મનકામના હોય છે તે બધું મેળવવા માટે તેઓ અનેક લૌકિક પ્રયત્નો કરે છે છતાં તેમાં દેવતાની સહાયતાની ઇચ્છા રાખે છે, તે મેળવવા દેવતાઇ શક્તિની મદદ ઈચ્છે છે તે સારૂ સાધુ સંત મહાત્મા લોકોને ગોતે છે. શરણે જાય છે અને કોઇ સિદ્ધ પુરૂષ પાસેથી ભાગ્યવશાત મંત્રસિદ્ધિ કે તેવી બીજી સિદ્ધિ મળે તો પોતાના જીવનની સફળતા માને છે.

આર્ય શાસ્ત્રોમાં સેંકડો તંત્ર ગ્રન્થોમાં વિવિધ પ્રકારના પ્રયોગો વર્ણવ્યા છે પણ "ગુરૂ વિના જ્ઞાન મળતું નથી" એ કહેવત પ્રમાણે કેવળ શાસ્ત્ર વાંચીને તેમાં વર્ણવેલી સિદ્ધિ ભાગ્યશાળી કે પૂર્વ જન્મના સંસ્કારીને કદાચ મળે છે પણ મોટે ભાગે શાસ્ત્રમાં વર્ણવેલ મંત્ર તંત્ર કે રસની સિદ્ધિ મેળવવા ગુરૂને શરણે જઇ તેમાંનું જ્ઞાન કે તેનું રહસ્ય જાણી પછી તેમાં પ્રયત્ન કરવો એ ઉત્તમ છે. છતાં મોટે ભાગે પ્રજા શાસ્ત્રને ગુરૂ માની દેવતાઈ સિદ્ધિ મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે તેઓને સરલ માર્ગ બતાવવો અર્થાત આવાં સ્તોત્રો સ્તવનો મંત્રોની શાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા સરલતાથી જાણી સમજી કરી શકે તે રીતે સરલ કરી દેખાડવી એ તે તે વિષયના વિદ્વાનો આચાર્યો ગુરૂસ્થાનોનું કર્તવ્ય છે. પ્રજા આધ્યાત્મિક કલ્યાણ સાધવા સાથે સંસારમાં સુખી જીવન ગાળી શકે, ધાર્મિક જીવનમાં વધુ પ્રવૃત્ત થઇ આચાર વિચાર નિત્ય નિયમ સદાચાર અને પવિત્ર આચરણવાળી બને એ દરેક ધર્મના આચાર્યે ગુરૂએ કે વિદ્વાને ધ્યાનમાં રાખવાં જરૂરી છે, જેથી હાલના જડવાદમાં ખેંચાતું જગત વિનાશને માર્ગે જઇ રહ્યુ છે તે ઉન્નતિને માર્ગે પ્રવર્તે. રાજવૈદ્યશ્રી જીવરામ કાલીદાસ શાસ્ત્રીજીનું આ ૪૨ વર્ષથી નિશ્ચિત કરેલું ધ્યેય તપ અને વ્રત છે.

પોતાનો આયુર્વેદ વૈદકનો વ્યવસાય છતાં બ્રાહ્મણ તરીકે શાસ્ત્ર સંશોધન કરી તેનો લાભ દેશને આપવો એવો સંકલ્પ કરી રાજવૈદ્યશ્રીએ

૪૨ વર્ષ પહેલાં રસશાળા ઔષધાશ્રમની સ્થાપના કરેલી તે સાથે જ પ્રજાને આધ્યાત્મિક માર્ગે દોરવાના કર્તવ્યનો પણ પ્રારંભ કર્યો. તેની સફળતાના પાયા રૂપ હસ્તલિખિત ગ્રન્થોનો સંગ્રહ કરવા માંડયો. આજે ૪૨ વિષયના ૧૭,૦૦૦ સત્તર હજારથી વધુ હસ્તલિખિત ગ્રન્થો શ્રી ભુવનેશ્વરી ગ્રન્થ ભંડારમાં છે. તેમાંના અનેક ગ્રન્થોનાં જાતે સંશોધન કરી વિવિધ વિષયના ૧૦૭ ગ્રન્થો આજ સુધીમાં બહાર પાડયા છે. હજી એ કાર્ય કર્યે જાય છે લગભગ ૩૦૦ નાના મોટા ગ્રન્થો સંશોધન કરી તૈયાર કરેલ છે જે સમય સંજોગની અનુકૂળતાયે પ્રસિદ્ધ કરાશે.

આ સંસ્થામાં શ્રી સૂક્તની ૧૫ હસ્તપ્રતો છે બધી પ્રતો સાથે સંશોધન કરી રાજવૈદ્યશ્રીએ શ્રી સૂક્તની પહેલી આવૃત્તિ સંવત ૧૯૯૦માં બહાર પાડી હતી. ૪થી આવૃત્તિ બે વર્ષથી ખલાસ થયેલી. ઘણા સમયથી શ્રી ઉપાસકો ભક્તોની માગણીયો છતાં આ પાંચમી આવૃત્તિ બહાર પડતાં ઘણો વખત નીકળી ગયો છે ભક્તોને બહુ વાટ જોવી પડી છે તે માટે ખેદ થાય છે. સૌ જાણે છે કે રસશાળાનું છાપખાનું રસશાળાના વેપાર ધંધા અંગેના સાહિત્યો પ્રસિદ્ધ કરવામાં જ રોકાયેલું રહે છે તેથી ઈતર સાહિત્ય પ્રસિદ્ધ કરવામાં વિલંબ થાય છે. આ શ્રી સૂક્તની પાંચમી આવૃત્તિ બહાર પડવાના ઘણા વિલંબનું એ કારણ છે.

આજ સુધી આ પુસ્તકની ૪ આવૃત્તિઓ સંસ્કૃત સાથે ગુજરાતી ભાષાંતરવાળી પ્રસિદ્ધ થઇ છે છતાં હિંદની ઘણી ભાષાની પ્રજાયે તેનો લાભ લીધો છે પરંતુ ઈતર ભાષાવાળી પ્રજા સરલતાથી આ પુસ્તકનો લાભ લઈ શકે તે માટે આ પમી આવૃત્તિ ગુજરાતી અને હિંદી બેઈ ભાષામાં પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. હવે પછી મરાઠી, ઈંગ્રેજી અને બીજી ભાષામાં પણ પ્રસિદ્ધ કરવા ધારણા છે આ શ્રીસૂક્તનો હિંદની અને વિદેશની, આર્ય ધર્મની અને વિદેશી ધર્મની, ગૃહસ્થી અને ત્યાગી બધી પ્રજા લાભ લઈ આલોક પરલોકનું કલ્યાણ સાધે અને સુખી થાય અને આની ઉપાસના કરનારા ભક્તોના મનોરથ સફળ થાય એવી પ્રાર્થના સાથે આ પમી આવૃત્તિ તેઓના હાથમાં મુકીએ છીએ

શ્રીયંત્ર કે શ્રીસૂક્તના યંત્રની અપૂર્ણતા શ્રી સૂક્તમાં આજ સુધી ભક્તોને ખટકતી હતી. શ્રી સૂક્તના યંત્રનો ઉદ્ધાર આજ સુધી કોઈએ કર્યો નથી, કોઇ પણ ગ્રન્થમાં નથી. આગલી આવૃત્તિઓમાં અમે આપેલ છે તે

રહેનારા ગૃહસ્થી કે ત્યાગી દરેક કોટીના દરેક મનુષ્યને સંસારમાં પ્રાપ્ત થતાં વિવિધ પ્રકારનાં સુખ જોઇએ છે. દરેકને સંસારમાં સુખી જીવન ગાળવાની એષણા અભિલાષા હોય છે. તે સફળ કરવા માટે, સ્ત્રી પુત્ર પૌત્રાદિ સંતાનો નોકર ચાકર સેવક ભક્ત વાહન મકાન કે બીજા વિલાસ વૈભવને માટે, ઉપયોગી સાધનો તથા તે મેળવવાનાં સાધનરૂપ ધન ઐશ્વર્ય સંપત્તિ સમૃદ્ધિ સૌને જોઈએ છે. એ વૈભવ વિલાસ કે સુખ ભોગવનારૂં શરીર છે એટલે શરીર નીરોગી હૃષ્ટપુષ્ટ દીર્ઘાયુષી થાય એ દરેકની મનકામના હોય છે તે બધું મેળવવા માટે તેઓ અનેક લૌકિક પ્રયત્નો કરે છે છતાં તેમાં દેવતાની સહાયતાની ઇચ્છા રાખે છે, તે મેળવવા દેવતાઇ શક્તિની મદદ ઈચ્છે છે તે સારૂ, સાધુ સંત મહાત્મા લોકોને ગોતે છે. શરણે જાય છે અને કોઇ સિદ્ધ પુરૂષ પાસેથી ભાગ્યવશાત મંત્રસિદ્ધિ કે તેવી બીજી સિદ્ધિ મળે તો પોતાના જીવનની સફળતા માને છે.

આર્ય શાસ્ત્રોમાં સેંકડો તંત્ર ગ્રન્થોમાં વિવિધ પ્રકારના પ્રયોગો વર્ણવ્યા છે પણ "ગુરૂ વિના જ્ઞાન મળતું નથી" એ કહેવત પ્રમાણે કેવળ શાસ્ત્ર વાંચીને તેમાં વર્ણવેલી સિદ્ધિ ભાગ્યશાળી કે પૂર્વ જન્મના સંસ્કારીને કદાચ મળે છે પણ મોટે ભાગે શાસ્ત્રમાં વર્ણવેલ મંત્ર તંત્ર કે રસની સિદ્ધિ મેળવવા ગુરૂને શરણે જઈ તેમાંનું જ્ઞાન કે તેનું રહસ્ય જાણી પછી તેમાં પ્રયત્ન કરવો એ ઉત્તમ છે. છતાં મોટે ભાગે પ્રજા શાસ્ત્રને ગુરૂ માની દેવતાઈ સિદ્ધિ મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે તેઓને સરલ માર્ગ બતાવવો અર્થાત આવાં સ્તોત્રો સ્તવનો મંત્રોની શાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા સરલતાથી જાણી સમજી કરી શકે તે રીતે સરલ કરી દેખાડવી એ તે તે વિષયના વિદ્વાનો આચાર્યો ગુરૂસ્થાનોનું કર્તવ્ય છે. પ્રજા આધ્યાત્મિક કલ્યાણ સાધવા સાથે સંસારમાં સુખી જીવન ગાળી શકે, ધાર્મિક જીવનમાં વધુ પ્રવૃત્ત થઇ આચાર વિચાર નિત્ય નિયમ સદાચાર અને પવિત્ર આચરણવાળી બને એ દરેક ધર્મના આચાર્યે ગુરૂએ કે વિદ્વાને ધ્યાનમાં રાખવા જરૂરી છે, જેથી હાલના જડવાદમાં ખેંચાતું જગત વિનાશને માર્ગે જઇ રહ્યુ છે તે ઉન્નતિને માર્ગે પ્રવરતે. રાજવૈદશ્રી જીવરામ કાલીદાસ શાસ્ત્રીજીનું આ ૪૨ વર્ષથી નિશ્ચિત કરેલું ધ્યેય તપ અને વ્રત છે.

પોતાનો આયુર્વેદ વૈદકનો વ્યવસાય છતાં બ્રાહ્મણ તરીકે શાસ્ત્ર સંશોધન કરી તેનો લાભ દેશને આપવો એવો સંકલ્પ કરી રાજવૈદશ્રીએ

૪૨ વર્ષ પહેલાં રસશાળા ઔષધાશ્રમની સ્થાપના કરેલી તે સાથે જ પ્રજાને આધ્યાત્મિક માર્ગે દોરવાના કર્તવ્યનો પણ પ્રારંભ કર્યો. તેની સફળતાના પાયા રૂપ હસ્તલિખિત ગ્રન્થોનો સંગ્રહ કરવા માંડયો. આજે ૪૨ વિષયના ૧૭,૦૦૦ સત્તર હજારથી વધુ હસ્તલિખિત ગ્રન્થો શ્રી ભુવનેશ્વરી ગ્રન્થ ભંડારમાં છે. તેમાંના અનેક ગ્રન્થોનાં જાતે સંશોધન કરી વિવિધ વિષયના ૧૦૭ ગ્રન્થો આજ સુધીમાં બહાર પાડયા છે હજી એ કાર્ય કર્યે જાય છે લગભગ ૩૦૦ નાના મોટા ગ્રન્થો સંશોધન કરી તૈયાર કરેલ છે જે સમય સંજોગની અનુકૂળતાયે પ્રસિદ્ધ કરાશે.

આ સસ્થામાં શ્રી સૂક્તની ૧૫ હસ્તપ્રતો છે બધી પ્રતો સાથે સંશોધન કરી રાજવૈદ્યશ્રીએ શ્રી સૂક્તની પહેલી આવૃત્તિ સંવત ૧૯૯૦માં બહાર પાડી હતી. ૪થી આવૃત્તિ બે વર્ષથી ખલાસ થયેલી. ઘણા સમયથી શ્રી ઉપાસકો ભક્તોની માગણીયો છતાં આ પાંચમી આવૃત્તિ બહાર પડતાં ઘણો વખત નીકળી ગયો છે ભક્તોને બહુ વાટ જોવી પડી છે તે માટે ખેદ થાય છે. સૌ જાણે છે કે રસશાળાનું છાપખાનું રસશાળાના વેપાર ધંધા અગેના સાહિત્યો પ્રસિદ્ધ કરવામાં જ રોકાયેલું રહે છે તેથી ઈતર સાહિત્ય પ્રસિદ્ધ કરવામાં વિલંબ થાય છે. આ શ્રી સૂક્તની પાંચમી આવૃત્તિ બહાર પડવાના ઘણા વિલંબનું એ કારણ છે.

આજ સુધી આ પુસ્તકની ૪ આવૃત્તિઓ સંસ્કૃત સાથે ગુજરાતી ભાષાંતરવાળી પ્રસિદ્ધ થઇ છે છતાં હિંદની ઘણી ભાષાની પ્રજાયે તેનો લાભ લીધો છે પરંતુ ઈતર ભાષાવાળી પ્રજા સરલતાથી આ પુસ્તકનો લાભ લઈ શકે તે માટે આ ૫ મી આવૃત્તિ ગુજરાતી અને હિંદી બેઈ ભાષામાં પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. હવે પછી મરાઠી, ઈંગ્રેજી અને બીજી ભાષામાં પણ પ્રસિદ્ધ કરવા ધારણા છે આ શ્રીસૂક્તનો હિંદની અને વિદેશની, આર્ય ધર્મની અને વિદેશી ધર્મની, ગૃહસ્થી અને ત્યાગી બધી પ્રજા લાભ લઈ આલોક પરલોકનું કલ્યાણ સાધે અને સુખી થાય અને આની ઉપાસના કરનારા ભક્તોના મનોરથ સફળ થાય એવી પ્રાર્થના સાથે આ ૫મી આવૃત્તિ તેઓના હાથમાં મુકીએ છીએ.

શ્રીયંત્ર કે શ્રીસૂક્તના યંત્રની અપૂર્ણતા શ્રી સૂક્તમાં આજ સુધી ભક્તોને ખટકતી હતી. શ્રી સૂક્તના યંત્રનો ઉદ્ધાર આજ સુધી કોઈએ કર્યો નથી, કોઇ પણ ગ્રન્થમાં નથી. આગલી આવૃત્તિઓમાં અમે આપેલ છે તે

અપૂર્ણ અને સમજી ન શકાય તેવો છે. સાચા યંત્રોદ્ધાર માટે અનેક ભક્તો તરફથી વર્ષોથી માગણી આવતી હતી પણ શ્રી ચરણતીર્થ મહારાજશ્રીને અવકાશ મળતો નહોતો આ વખતે તેઓએ બીજી હસ્ત પ્રતો અને તંત્ર ગ્રન્થોમાંથી સમન્વય કરી સંશોધન કરીને યંત્રોદ્ધાર કરેલ છે, સાચા યંત્રોદ્ધારનો નિર્ણય કર્યા પછી તેમણે જ નવા ૨૭ શ્લોક બનાવી આ પ્રતિમાં ૨૧મે પાને છાપ્યા છે અને તેને આધારે શ્રી યંત્રનું ચિત્ર તૈયાર કરાવી તેનો મોટે ખરચે બ્લોક તૈયાર કરી આ ૫ મી આવૃત્તિ સાથે આપેલ છે જેઓ આ યંત્રને છબીમાં મઢાવી પૂજન અર્ચન માટે ઉપયોગ કરવા ધારતા હશે તેઓ તેમ કરી શકશે. આ એક શ્રી સૂક્તમાંની મોટી અપૂર્ણતા ખામી દૂર થઈ છે તેથી ભક્તોને આનંદ થશે. બીજો પણ કેટલોક સુધારો વધારો આ આવૃત્તિમાં કર્યો છે. શ્રી સૂક્તના ભક્તો આનો સંપૂર્ણ લાભ લેશે અને પોતાના મનોરથ પુરા કરશે.

ગોંડળ તા. ૨૬-૧૨-૧૯૫૨ — વ્યુ.
પોષ શુક્લ ૧૦ શુક્ર, સં. ૨૦૦૯ — રસશાળા ઔષધાશ્રમ

શ્રી સૂક્તની ૫ આવૃત્તિની સંખ્યા

આવૃત્તિ	સંવત	સંખ્યા
પ્રથમાવૃત્તિ	૧૯૯૦	૨૦૦૦
દ્વિતીયાવૃત્તિ	૧૯૯૩	૫૦૦૦
તૃતીયાવૃત્તિ	૧૯૯૯	૫૦૦૦
ચોથી આવૃત્તિ	૨૦૦૪	૫૦૦૦
પાંચમી આવૃત્તિ	૨૦૦૯	૪૦૦૦
		૨૧,૦૦૦

श्री गणेशाय नमः श्री महालक्ष्म्यै नमः ॥

॥ अथ श्रीसूक्तम् ॥

प्रयोगः

(१) कर्ता स्नात्वाऽऽचम्य आसने उपविश्य मूलेन त्रिपुंड्रं कृत्वा संध्यां विधाय समयश्चेत् भूतशुद्धिं प्राणप्रतिष्ठां च कृत्वा मूलगायत्र्या महालक्ष्म्यै अर्घ्यत्रयं दत्वा मूल गायत्रीं द्वादशधा जपेत्। जपं समर्प्य मूलेन प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अद्यपूर्वोच्चरित वर्तमान शुभपुण्य तिथौ ममात्मनः सकुटुंबिन. श्रुति स्मृतिपुराणोक्तशुभफलप्राप्त्यर्थं सकलकामना सिद्ध्यर्थं श्रीसूक्तप्रयोगमहं करिष्ये।

(२) अस्य श्री हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्चस्य श्रीसूक्तस्य आद्य-मन्त्रस्य लक्ष्मीर्ऋषिः। तदुत्तरचतुर्दशमन्त्राणां आनंदकर्दमचिक्ली-तेन्दिरासुता ऋषयः। जातवेदोग्निर्दुर्गाः श्री महालक्ष्मीर्देवता आद्यानां तिसृणामनुष्टुप्छंदः। चतुर्थमन्त्रस्य बृहतीच्छंदः। पंचम षष्ठयोः त्रिष्टुप्छंदः। सप्तमादि चतुर्दशपर्यंतं अनुष्टुप्छंदः। पंचदशस्य प्रस्तार-पंक्तिच्छंदः। व्यंजनानि बीजानि। स्वराः शक्तयः। बिन्दवः कीलकम्। मम अलक्ष्मीपरिहारपूर्वकं दशविधलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं श्रीसूक्तपाठे होमे न्यासे जपे पूजने प्रयोगे विनियोगः।

(३) अत्राद्य विक्रम संवत्—कस्य अमुक मासे अमुक पक्षे अमुक तिथौ अमुक वासरे मम सकलमनोरथसिद्ध्यर्थं मम शरीरस्य सहकुटुंबिनः आयुरारोग्यैश्वर्याभिवृद्ध्यर्थं सकलदोषपरिहारार्थं पापक्ष-यार्थं सकलजनवशीकरणार्थम् श्रीसूक्तहोमं पाठं वाहं करिष्ये।

आचम्य। प्राणानायम्य। संकल्प। तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः। दिवीव चक्षुराततम्। इति स्मरणम्। तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवा ०—० समिंधते विष्णोर्यत्परमं पदम्। इति शिखाबंधनम् ॥ ततः

(४) ॥ अथ छंदःपुरुषन्यासः ॥

तिर्यग् बिलाय चमसायोर्ध्वबुध्नाय छंदःपुरुषाय नमः शिरसि ॥ गौतम भारद्वाजाभ्यां नमः अक्ष्णोः। विश्वामित्रजमदग्निभ्यां नमः श्रोत्रयोः। वसिष्ठकश्यपाभ्यां नमः नासिकयोः ॥ अत्रये नमः वाचि ॥ गायत्र्यै अग्नये नमः शिरसि ॥

અપૂર્ણ અને સમજી ન શકાય તેવો છે. સાચા યંત્રોદ્ધાર માટે અનેક ભક્તો તરફથી વર્ષોથી માગણી આવતી હતી પણ શ્રી ચરણતીર્થ મહારાજશ્રીને અવકાશ મળતો નહોતો આ વખતે તેઓએ બીજી હસ્ત પ્રતો અને તંત્ર ગ્રન્થોમાંથી સમન્વય કરી સંશોધન કરીને યંત્રોદ્ધાર કરેલ છે, સાચા યંત્રોદ્ધારનો નિર્ણય કર્યા પછી તેમણે જ નવા ૨૭ શ્લોક બનાવી આ પ્રતિમાં ૨૧મે પાને છાપ્યા છે અને તેને આધારે શ્રી યંત્રનું ચિત્ર તૈયાર કરાવી તેનો મોટે ખરચે બ્લોક તૈયાર કરી આ ૫ મી આવૃત્તિ સાથે આપેલ છે જેઓ આ યંત્રને છબીમાં મઢાવી પૂજન અર્ચન માટે ઉપયોગ કરવા ધારતા હશે તેઓ તેમ કરી શકશે. આ એક શ્રી સૂક્તમાંની મોટી અપૂર્ણતા ખામી દૂર થઇ છે તેથી ભક્તોને આનંદ થાશે. બીજો પણ કેટલોક સુધારો વધારો આ આવૃત્તિમાં કર્યો છે. શ્રી સૂક્તના ભક્તો આનો સંપૂર્ણ લાભ લેશે અને પોતાના મનોરથ પુરા કરશે.

ગોંડળ તા. ૨૬-૧૨-૧૯૫૨ વ્ય.
પોષ શુકલ ૧૦ શુક્ર, સં. ૨૦૦૯ રસશાળા ઔષધાશ્રમ

श्री सूक्तनी ५ आवृत्तिनी संख्या

આવૃત્તિ	સંવત	સંખ્યા
પ્રથમાવૃત્તિ	૧૯૯૦	૨૦૦૦
દ્વિતીયાવૃત્તિ	૧૯૯૩	૫૦૦૦
તૃતીયાવૃત્તિ	૧૯૯૯	૫૦૦૦
ચોથી આવૃત્તિ	૨૦૦૪	૫૦૦૦
પાંચમી આવૃત્તિ	૨૦૦૯	૪૦૦૦
		૨૧,૦૦૦

श्री गणेशाय नमः श्री महालक्ष्म्यै नमः ॥

॥ अथ श्रीसूक्तम् ॥

प्रयोगः

(१) कर्ता स्नात्वाऽऽचम्य आसने उपविश्य मूलेन त्रिपुंड्रं कृत्वा संध्यां विधाय समर्चयेत् भूतशुद्धिं प्राणप्रतिष्ठां च कृत्वा मूलगायत्र्या महालक्ष्म्यै अर्घ्यत्रयं दत्वा मूल गायत्रीं द्वादशधा जपेत् । जप समर्प्य मूलेन प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अद्यपूर्वोच्चरित वर्तमान शुभपुण्य तिथौ ममात्मनः सकुटुंबिन श्रुति स्मृतिपुराणोक्तशुभफलप्राप्त्यर्थं सकलकामना सिद्ध्यर्थं श्रीसूक्तप्रयोगमहं करिष्ये ।

(२) अस्य श्री हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्चस्य श्रीसूक्तस्य आद्य-मन्त्रस्य लक्ष्मीर्ऋषिः । तदुत्तरचतुर्दशमन्त्राणां आनंदकर्दमचिक्ली-तेन्दिरासुता ऋषयः । जातवेदोग्निर्दुर्गाः श्री महालक्ष्मीर्देवता आद्यानां तिसृणामनुष्टुप्छंदः । चतुर्थमन्त्रस्य बृहतीच्छंदः । पंचम षष्टयोः त्रिष्टुप्छंदः । सप्तमादि चतुर्दशपर्यन्त अनुष्टुप्छन्दः । पंचदशस्य प्रस्तार-पंक्तिच्छंदः । व्यंजनानि बीजानि । स्वराः शक्तयः । बिन्दवः कीलकम् । मम अलक्ष्मीपरिहारपूर्वकं दशविधलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं श्रीसूक्तपाठे होमे न्यासे जपे पूजने प्रयोगे विनियोगः ।

(३) अत्राद्य विक्रम संवत्—कस्य अमुक मासे अमुक पक्षे अमुक तिथौ अमुक वासरे मम सकलमनोरथसिद्ध्यर्थं मम शरीरस्य सहकुटुंबिनः आयुरारोग्यैश्वर्याभिवृद्ध्यर्थं सकलदोषपरिहारार्थं परिरक्ष-णार्थं सकलजनवशीकरणार्थम् श्रीसूक्तहोमं पाठ वाहं करिष्ये ।

आचम्य । प्राणानायम्य । संकल्प । तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः । दिवीव चक्षुराततम् । इति स्मरणम् । तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवा ०—० समिंधते विष्णोर्यत्परमं पदम् । इति विधावचनम् ॥ ततः

(४) ॥ अथ छंदःपुरुषन्यासः ॥

तिर्यग् विलाय चमसयोऽर्वबुध्नाय छंदःपुरुषाय नमः शिरसि ॥ गौतम भारद्वाजाभ्यां नमः चक्षुषोः । विश्वामित्रजमदग्निभ्यां नमः श्रोत्रयोः । वसिष्ठकश्यपाभ्यां नमः नासिकयोः ॥ अत्रये नमः वाचि ॥ गायत्र्यै अग्नये नमः शिरसि ॥

उष्णिहे सवित्रे नमः ग्रीवायां ॥ बृहत्यै बृहस्पतये नमः अनूके ॥ बृहद्रथंतराभ्यां द्यावा पृथिवीभ्यां नमः बाह्वोः ॥ त्रिष्टुभे इंद्राय नमः मध्ये ॥ जगत्यै आदित्याय नमः श्रोत्रयो. ॥ अतिछंदसे प्रजापतये नमः मेढ्रे ॥ यज्ञाय वैश्वानराय नमः पाद्वयो ॥ अनुष्टुभे विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ऊर्वोः ॥ पंक्त्यै मरुद्भ्यश्च नमः गुल्फयो ॥ द्विपदायै विष्णवे नमः पादयो ॥ विच्छंदसे वायवे नमः प्राणेषु ॥ न्यूनाक्षराय अद्भ्यश्च नमः सर्वांगेषु । न्यूनातिरिक्तेष्वंगेषु ॥

(५) ॥ अथ कमलामातृका न्यासः ॥

अस्य श्री कमलामातृका न्यासस्य भृगुर्ऋषिः गायत्री छन्दः । संपत्प्रदा देवता । हलः बीजानि । स्वराः शक्तयः । अभीष्ट सिद्ध्यर्थे न्यासे विनियोगः । श्रां हृदयाय नमः । श्रीं शिरसे स्वाहा । श्रूं शिखायै वषट् । श्रैं कवचाय हुं । श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । श्रः अस्त्राय फट् ॥

ध्यानम्—विद्युद्दाम समप्रभां हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजैः
शुंडादंड समुद्धृतामृतघटैरासिच्यमानां रमां ॥
बिभ्राणां करपंकजैर्जपवटी पद्मद्वयं पुस्तकम्
भास्वद्रत्नसमुज्ज्वलां कुचनतां ध्यायेज्जगत्स्वामिनीम् ॥१॥

मानसोपचारैः संपूज्य । अंक ६ अनुसारं ॐ श्रीं अं नमः शिरसि । ॐ श्रीं नमः मुखवृत्ते इत्यादिना आरभ्य पत्र क्रमेण ॐ श्रीं क्षं नमः हृदयादि मुखांत । पर्यंतं न्यासान् कुर्यात् ॥

(६) अथ केशवादि मातृका न्यासः ॥

अस्य श्री केशवादि मातृका न्यासस्य प्रजापति ऋषिः ॥ गायत्री छंदः । श्री लक्ष्मीनारायणो देवता । ह्रीं बीजम् । स्वराः शक्तयः । अभीष्टसिद्ध्यर्थे न्यासे विनियोगः । ह्रां हृदयाय नमः । ह्रीं शिरसे स्वाहा । ह्रूं शिखायै वषट् । ह्रैं कवचाय हुं । ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । ह्रः अस्त्राय फट् ।

ध्यानम्—हस्तैर्बिभ्रतमंबुजं गदा शंख चक्राणि विद्याधृ
पद्मादर्शौ कनककलश मेघ विद्युल्लिकाभाम् ॥
वामोत्तुंगस्तननमितकं कल्पमाश्लेषशोभा
देवीभृतं वपुरवतु नः पुंडरीकाक्षलक्ष्म्योः ॥
॥ मानसोपचारैः संपूज्य ततो न्यासः ॥

ॐ	श्रीं	ह्रीं	अं केशवाय	कीर्त्यै नमः	शिरसि ॥
,,	,,	,,	आं नारायणाय	कांत्यै नमः	मुखवृत्ते ॥
,,	,,	,,	इं माधवाय	तुष्ट्यै नमः	दक्ष नेत्रे ॥
,,	,,	,,	ईं गोविंदाय	पुष्ट्यै नमः	वाम नेत्रे ॥
,,	,,	,,	उं विष्णवे	धृत्यै नमः	दक्ष कर्णे ॥

ॐ	श्रीं	ह्रीं	ऊं मधुसूदनाय	क्षांत्यै नमः ॥	वाम कर्णे
,,	,,	,,	ऋं त्रिविक्रमाय	क्रियायै नमः ॥	दक्ष नासि
,,	,,	,,	ॠं वामनाय	दयायै नमः ॥	वाम नासि
,,	,,	,,	लृं श्रीधराय	मेधायै नमः ॥	दक्ष कपोले
,,	,,	,,	लॄं हृषीकेशाय	हर्षायै नमः ॥	वाम कपोले
,,	,,	,,	एं पद्मनाभाय	श्रद्धायै नमः ॥	उर्ध्वोष्ठे
,,	,,	,,	ऐं दामोदराय	लज्जायै नमः ॥	अधरोष्ठे
,,	,,	,,	ओं वासुदेवाय	लक्ष्म्यै नमः ॥	उर्ध्वदंतपंक्तौ
,,	,,	,,	औं संकर्षणाय	सरस्वत्यै नमः ॥	अधोदंतपंक्तौ
,,	,,	,,	अं प्रद्युम्नाय	प्रीत्यै नमः ॥	जिव्हायां
,,	,,	,,	अः अनिरुद्धाय	रत्यै नमः ॥	ग्रीवायां
,,	,,	,,	कं चक्रिणे	जयायै नमः ॥	दक्ष स्कंधे
,,	,,	,,	खं गदिने	दुर्गायै नमः ॥	दक्ष कूर्परे
,,	,,	,,	गं शार्ङ्गिणे	प्रभायै नमः ॥	दक्ष मणिबंधे
,,	,,	,,	घं खड्गिने	सत्यायै नमः ॥	दक्ष हस्तांगुलिमूले
,,	,,	,,	ङं शंखिने	चंडायै नमः ॥	दक्ष हस्तांगुल्यग्रे
,,	,,	,,	चं हलिने	वाण्यै नमः ॥	वाम स्कंधे
,,	,,	,,	छं मुसलिने	विलासिन्यै नमः ॥	वाम कूर्परे
,,	,,	,,	जं शूलिने	विजयायै नमः ॥	वाम मणिबंधे
,,	,,	,,	झं पाशिने	विरजायै नमः ॥	वाम करांगुलिमूले
,,	,,	,,	ञं अंकुशिने	विश्वायै नमः ॥	वाम करांगुल्यग्रे
,,	,,	,,	टं मुकुंदाय	विनदायै नमः ॥	दक्ष पादमूले
,,	,,	,,	ठं नंदजाय	सुनंदायै नमः ॥	दक्ष जानुनि
,,	,,	,,	डं नंदिने	स्मृत्यै नमः ॥	दक्ष पादगुल्फे
,,	,,	,,	ढं नराय	ऋद्ध्यै नमः ॥	दक्ष पादांगुलिमूले
,,	,,	,,	णं नरकजिते	समृद्ध्यै नमः ॥	दक्ष पादांगुल्यग्रे
,,	,,	,,	तं हरये	शुद्ध्यै नमः ॥	वाम पादमूले
,,	,,	,,	थं कृष्णाय	बुद्ध्यै नमः ॥	वाम पादजानुनि
,,	,,	,,	दं सत्याय	मुक्त्यै नमः ॥	वाम पादमूले
,,	,,	,,	धं सात्वताय	मत्यै नमः ॥	वाम पादांगुलिमूले
,,	,,	,,	नं शौरये	क्षमायै नमः ॥	वाम पादांगुल्यग्रे
,,	,,	,,	पं शूराय	रमायै नमः ॥	दक्ष पार्श्वे
,,	,,	,,	फं जनार्दनाय	उमायै नमः ॥	वाम पार्श्वे
,,	,,	,,	बं भूधराय	क्लेदिन्यै नमः ॥	पृष्ठे
,,	,,	,,	भं विश्वमूर्तये	क्लिन्नायै नमः ॥	नाभौ
,,	,,	,,	मं वैकुंठाय	वसुदायै नमः ॥	उदरे

उष्णिहे सवित्रे नमः ग्रीवायां ॥ बृहत्यै बृहस्पतये नम अनूके ॥ बृहद्रथंतराभ्यां द्यावा पृथिवीभ्यां नम बाह्वोः ॥ त्रिष्टुभे इंद्राय नमः मध्ये ॥ जगत्यै आदित्याय नमः श्रोत्रयो. ॥ अतिछन्दसे प्रजापतये नमः मेढ्रे ॥ यज्ञाय वैश्वानराय नमः पाद्‌यो ॥ अनुष्टुभे विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ऊर्वोः ॥ पंक्त्यै मरुद्‌भ्यश्च नम गुल्फयो ॥ द्विपदायै विष्णवे नम पाद्‌यो ॥ विच्छंदसे वायवे नम प्राणेषु ॥ न्यूनाक्षराय अद्‌भ्यश्च नम सर्वांगेषु । न्यूनातिरिकेष्वनेषु ॥

(५) ॥ अथ कमलामातृका न्यासः ॥

अस्य श्री कमलामातृका न्यासस्य भृगुर्ऋषि गायत्री च्छंद । संपत्प्रदा देवता । हलः बीजानि । स्वरा शक्तय । अभीष्ट सिद्ध्यर्थे न्यासे विनियोग । श्रां हृदयाय नमः । श्रीं शिरसे स्वाहा । श्रूं शिखायै वषट् । श्रैं कवचाय हु । श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । श्रः अस्त्राय फट् ॥

ध्यानम्—विद्युद्दाम समप्रभां हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजैः
शुंडादंड समुद्धृतामृतघटैरासिच्यमानां रमां ॥
बिभ्राणां करपकजैर्जपवटी पद्मद्वयं पुस्तकम्
भास्वद्दलसमुज्ज्वला कुचनतां ध्यायेज्जगत्स्वामिनीम् ॥१॥

मानसोपचारैः संपूज्य । अंक ६ अनुसार ॐ श्रीं अं नम शिरसि । ॐ श्रीं आं नम मुखवृत्ते इत्यादिना आरभ्य पर क्रमेण ॐ श्रीं क्षं नम हृदयादि मुखांतं पर्यंतं न्यासान् कुर्यात् ॥

(६) अथ केशवादि मातृका न्यासः ॥

अस्य श्री केशवादि मातृका न्यासस्य प्रजापति ऋषि ॥ गायत्री छंदः । श्री लक्ष्मी-नारायणो हरिर्देवता । ह्रीं बीजम् । स्वरा शक्तय । अभीष्टसिद्ध्यर्थे न्यासे विनियोगः । ह्रां हृदयाय नम । ह्रीं शिरसे स्वाहा । ह्रूं शिखायै वषट् । ह्रैं कवचाय हुं । ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । ह्रः अस्त्राय फट् ।

ध्यानम्—हस्तैर्बिभ्रत्सशार्ङ्गासिन गदा शंख चक्राणि विद्याम्
पद्मादर्शौ कमलवलय मेघ विद्युद्विलासम् ॥
वामोत्तुंगस्तनपरिरस्य स्वस्याश्लेषशोभा
देवीभूय वपुरवतु नः पुंडरीकाक्षलक्ष्म्योः ॥
॥ मानसोपचारैः संपूज्य ततो न्यासः ॥

ॐ श्रीं ह्रीं अं केशवाय	कीर्त्यै नमः	शिरसि ॥
,, ,, ,, आं नारायणाय	कान्त्यै नम	मुखवृत्ते ॥
,, ,, ,, इं माधवाय	तुष्ट्यै नमः	दक्ष नेत्रे ।
,, ,, ,, ईं गोविंदाय	पुष्ट्यै नम	वाम ने[illegible]
,, ,, ,, उं विष्णवे	धृत्यै नम	द[illegible]

ॐ श्रीं क्लीं यं त्वगात्मने पुरुषोत्तमाय वसुधायै नमः हृदि
" " " रं असृगात्मने बलिने परायै नमः दक्षांसे
" " " लं मांसात्मने बलानुजाय परायणायै नमः ककुदि
" " " वं मेदात्मने बलाय सूक्ष्मायै नमः वामांसे
" " " शं अस्थ्यात्मने वृषभाय संध्यायै नमः हृदयादि दक्षकरांतम्
" " " षं मज्जात्मने वृषाय प्रज्ञायै नमः ॥ " वाम करांतम्
" " " सं शुक्रात्मने हंसाय प्रभायै नमः ॥ " दक्ष पार्श्वांतम्
" " " हं प्राणात्मने वराहाय निशायै नमः ॥ " वाम पार्श्वांतम्
" " " ळं शक्त्यात्मने विमलाय अमोघायै नमः ॥ " जठरांतम्
" " " क्षं क्रोधात्मने नृसिंहाय विद्युतायै नमः ॥ " मुखांतम्

(७) ॥ अथ पुरुषसूक्त न्यासः ॥

अस्य श्री पुरुषसूक्तमंत्रस्य नारायण ऋषिः । आद्याः पञ्चदश अनुष्टुभः । अंत्या त्रिष्टुभः । पुरुषो देवता । जगद्बीजं । न्यासे विनियोगः ।

अस्य श्री उत्तर नारायण सूक्तस्य नारायण ऋषिः । आद्यानां तिसृणां त्रिष्टुप्छंदः । चतुर्थ पंचमयोरनुष्टुप्छंदः । अंत्यायाः त्रिष्टुप्छंदः । आदित्यो देवता न्यासे विनियोगः ।

अद्भ्यः संभृतः पृथिव्यै रसाच्च विश्वकर्मणः समवर्तताग्रे । तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति तन्मर्त्यस्य देवत्वमाजानमग्रे । हृदयाय नमः ।

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेव विदित्वातिमृत्युमेति नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय । शिरसे स्वाहा ।

प्रजापतिश्चरति गर्भे अंतरजायमानो बहुधा विजायते । तस्य योनिं परिपश्यंन्ति धीरास्तस्मिन्ह तस्थुर्भुवनानि विश्वा । शिखायै वषट् ।

यो देवेभ्य आतपति यो देवानां पुरोहितः । पूर्वो यो देवेभ्यो जातो नमो रुचाय ब्राह्मये । कवचाय हुं ।

रुचं ब्राह्मं जनयंतो देवा अग्रे तदब्रुवन् । यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात्तस्य देवा असन् वशे । नेत्रत्रयाय वौषट् ।

श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्या वहो रात्रे पार्श्वे नक्षत्राणि रूपमश्विनौ व्यात्तम् । इष्णन्निषाणामुंम इषाण सर्वं लोकं म इषाण । अस्त्राय फट् ।

॥ अथांगन्यासः ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् । सभूमिं सर्वत स्पृत्वात्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम् ॥ वामकरे ।

पुरुषऽएवेदं सर्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम् । उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥ दक्षिण करे ।

एतावानस्य महिमातो ज्यायाँश्च पूरुषः। पादोऽस्य विश्वाभूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि । वाम पादे ।

त्रिपादूर्ध्व उदैत् पुरुषः पादोऽस्येहाभवत् पुनः। ततोविष्वङ् व्यक्रामत् साशना नशनेऽ अभि ॥ दक्षिण पादे ।

ततो विराडजायत विराजो अधि पूरुषः । सजातो अत्यरिच्यत पश्चाद् भूमिमथो पुरः । वाम जानुनि ।

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृषदाज्यम् । पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्या नारण्या ग्राम्याश्च ये । दक्षिण जानुनि ।

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतऋचः सामानि जज्ञिरे । छन्दाꣳसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत । वाम कट्यां ।

तस्मादश्वाऽ अजायन्त ये के चोभयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता अजावयः । दक्षिण कट्यां ।

तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् पुरुषं जातमग्रतः । तेन देवा अयजन्त साध्या ऋषयश्च ये । नाभौ ।

यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् । मुखं किमस्यासीत् किंबाहू किमूरू पादाऽउच्येते । हृदये ।

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद् बाहू राजन्यः कृतः। ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्या शूद्रो अजायत । वाम बाहौ ।

चंद्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्यो अजायत। श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च मुखादग्निरजायत। दक्षिण बाहौ ।

नाभ्या आसीदंतरिक्षꣳशीर्ष्णोद्यौः समवर्तत । पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाऽअकल्पयन् । कंठे ।

यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत । वसन्तोऽस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः । मुखे ।

सप्तास्यासन् परिधयस्त्रिःसप्त समिधः कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वाना अबध्नन् पुरुषं पशुम् । नेत्रयोः ।

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
तेह नाकं महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः । मूर्ध्नि ।

॥ आसने चिंतयेन्मेरुमष्टदलं सकर्णिकम् ॥

(८) ॥ अथ व्याहृतिन्यासः ॥

भूः पादयोः । भुवः जान्वोः । स्वः कट्यां । महः नाभौ । जनः हृदि । तपः कंठेः । सत्यं भ्रूमध्ये । भूर्भुवः स्वरोम् इति दिग्बंधः ।

हिरण्मये परे कोशे विरजं ब्रह्म निष्कलम् ॥
तच्छुभ्रं ज्योतिषां ज्योतिस्तत्सदात्मविदो विदुः ॥ १ ॥

(९) ॥ अथ श्री सूक्त न्यासः ॥

ॐ अस्य श्री हिरण्यवर्णामिति पंचदशर्चस्य श्रीसूक्तस्यानंदकर्दमचिक्लीतेंदिरासुता महर्षयः । श्रीरग्निर्देवता । आद्यास्तिस्रोनुष्टुभः चतुर्थी बृहती पंचमीषष्ठी त्रिष्टुभौ । ततोऽष्टावनुष्टुभः अंत्या प्रस्तार पंक्तिः । हिरण्यवर्णामिति बीजं । तां म आवह जातवेद इति शक्तिः । कीर्तिमृद्धिं ददातु मे इति कीलकं । मम श्री महालक्ष्मी प्रसादसिद्ध्यर्थे न्यासे विनियोगः ॐ श्रीं श्रीं श्रीं इति करशुद्धिः ॥

ॐ ऐं ॐ ह्रीं । तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहं ॥ स्वाहा ॥
इति नमः नेत्रयोः ॥२॥

ॐ ह्रीं ॐ श्रीं । अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ।
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥ स्वाहा ॥
इति नमः कर्णयोः ॥३॥

ॐ श्रीं ॐ क्लीं । कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलंतीं ।
तृप्तां तर्पयंतीं पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥
स्वाहा ॥ इति नमः नासिकयोः ॥४॥

ॐ क्लीं ॐ वद वद । चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके देव-
जुष्टामुदारां । तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे
नश्यतां त्वां वृणे ॥ स्वाहा ॥ इति नमः मुखे ॥५॥

ॐ वद वद ॐ वाग्वादिनी । आदित्यवर्णे तपसोधिजातो वनस्पतिस्तव
वृक्षोऽथ बिल्वः । तस्य फलानि तपसा नुदंतु मायान्तरा
याश्च बाह्या अलक्ष्मी ॥ स्वाहा ॥ इति नमः कण्ठे ॥६॥

ॐ वाग्वादिनी ॐ ऐं । उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।
प्रादुर्भूतः सुराष्ट्रेस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥ स्वाहा ॥
इति नमः बाह्वोः ॥७॥

ॐ ऐं ॐ सौः । क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ।
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ स्वाहा ॥
इति नमः हृदि ॥८॥

ॐ सौः ॐ हंसः । गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं ।
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ स्वाहा ॥
इति नमः नाभौ ॥९॥

ॐ हंसः ॐ आं । मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ।
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥ स्वाहा ॥
इति नमः गुह्ये ॥१०॥

ॐ आं ॐ ह्रीं । कर्दमेन प्रजा भूता मयि संभव कर्दम ।
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥ स्वाहा ॥
इति नमः पायौ ॥११॥

ॐ ह्रीं ॐ क्रों। आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे।
यावं देवीं मातरं श्रिय वासय मे कुले॥ स्वाहा॥
इति नमः उर्वोः॥ १२॥

ॐ क्रौं ॐ क्लीं। आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीम्।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह॥ स्वाहा॥
इति नमः जान्वोः॥ १३॥

ॐ क्लीं ॐ श्रीं। आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम्।
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह॥ स्वाहा॥
इति नम जंघयोः॥ १४॥

ॐ श्रीं ॐ हूं। तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम्।
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम्॥
स्वाहा॥ इति नमः पादयोः॥ १५॥

ॐ हूं ॐ स्वाहा ॐ हूं ॐ ऐं। यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम्
श्रियः पंचदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत्॥ स्वाहा॥
इति नमः सर्वांगे॥ १६॥

ॐ श्रीं श्रीं इति बीजाभ्यां करशुद्धिं कुर्यात्। (जलेन हस्तौ प्रक्षालयेत्)

॥ अथ प्रार्थना॥

ॐ अश्वदायै गोदायै धनदायै महाधने।
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे॥ १॥

॥ अथ ध्यानम्॥

सहस्रार्कप्रतीकाशं कंदर्पायुतसन्निभम्।
युवानं पुंडरीकाक्षं सर्वाभरणभूषितं॥
पीनवृत्तायुतैर्दोर्भिश्चतुर्भिर्भूषणान्वितैः।
चक्रं शंखं गदां पद्म बिभ्राणं पीतवाससम्॥
शुक्लपुष्पानुलेप च रक्तहस्तपदांबुजम्।
सुस्निग्धनीलकुटिलकुंतलैरुपशोभितम्॥
श्रिया भूम्या समाश्लिष्टपार्श्वं ध्यात्वा समर्चयेत्॥
अरुणकमलसंस्था तद्रजःपुञ्जवर्णा
करकमलधृतेष्टाभीतियुग्मांबुजाता॥

मणिमुकुटविचित्रालंकृतां कल्पजातैः
भवतु भुवनमाता संततं श्रीः श्रिये नः ॥१॥
ततः कमल कलश धेनु ज्ञानाञ्जलिमुद्राप्रदर्शनम् ॥
॥ ततः मानसोपचारैः पूजनम् ॥

ॐ पृथ्वी	तत्त्वात्मकं	महालक्ष्म्यै	गंधं	समर्पयामि नमः
आकाश	,,	,,	पुष्पं	,,
वायु	,,	,,	धूपं	,,
अग्नि	,,	,,	दीपं	,,
अमृत	,,	,,	नैवेद्यं	,,
ॐ शक्ति	,,	,,	तांबूलादि सर्वोपचारपूजां समर्पयामि नमः	

अथ बाह्यपूजनं । तत्र पूर्वं यथाविधि दीप कलश शंख घंटा पूजनम् ।

॥ अथावरणपूजनं ॥ अथ प्रथमावरणं ॥

षट्कोणयंत्रमालिख्य आग्नेयादिकोणेषु

हिरण्मयायै	श्रीं	पूजयामि
चंद्रायै	,,	,,
रजतस्रजायै	,,	,,
हिरण्यस्रजायै	,,	,,
हिरण्याक्षायै	,,	,,
हिरण्यवर्णायै	,,	,,

अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सले ॥ भक्त्या समर्पये तुभ्यं प्रथमावरणार्चनं ॥१॥

॥ अथ द्वितीयावरणं अथ पूर्वादि दलेषु ॥

पद्मायै	श्रीं	पूजयामि
पद्मवर्णायै	,,	,,
पद्मस्थायै	,,	,,
आर्द्रायै	,,	,,
तर्पयन्त्यै	,,	,,
तृप्त्यै	,,	,,
ज्वलंत्यै	,,	,,
स्वर्णप्राकारायै	,,	,,

अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सले। भक्त्या समर्पये तुभ्यं द्वितीयावरणार्चनं ॥२॥

॥ अथ तृतीयावरणं अथ पूर्वादिदिक्षु ॥

इंद्राय नमः। अग्नये नमः। यमाय नमः। निर्ऋतये नमः। वरुणाय नमः। वायवे नमः। कुबेराय नमः। ईशानाय नमः। इति तृतीयावरणं। अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सले। भक्त्या समर्पये तुभ्यं तृतीयावरणार्चनं ॥३॥

॥ अथ चतुर्थावरणं पुनः दशदिक्षु ॥

वं वज्राय नमः। शं शक्तये नमः। दं दण्डाय नमः। खं खड्गाय नमः। पं पाशाय नमः। अं अंकुशाय नमः। गं गदायै नमः। शं शूलाय नमः। धं ध्वजायै नमः। चं चक्राय नमः। इति चतुर्थावरणम्।

॥ अथ पंचमावरणं द्वारपाल पूजनं च ॥

भूपुरस्य चतुर्षु द्वारेषु प्रागादिक्रमेण द्वारपालान् पूजयेत्। श्रीं दमनकाय नमः। श्रीं सलिलाय नमः। श्रीं गुग्गुलवे नमः। श्रीं कुरंटकाय नमः।
अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सले। भक्त्या समर्पये तुभ्यं चतुर्थावरणार्चनं ॥४॥

॥ ततः प्रधान देवतांगे मयूख देवता पूजनं ॥

श्रीं श्रियै नमः। श्रीं लक्ष्म्यै नमः। श्रीं वरदायै नमः। श्रीं विष्णुपत्न्यै नमः। श्रीं वसुप्रदायै नमः। श्रीं हिरण्यरूपिण्यै नमः। श्रीं स्वर्णमालिन्यै नमः। श्रीं रजतस्रजायै नमः। श्रीं सुवर्णगेहायै नमः। श्रीं स्वर्णप्राकारायै नमः। श्रीं पद्मवासिन्यै नमः। श्रीं पद्महस्तायै नमः। श्रीं पद्मप्रियायै नमः। श्रीं मुक्तालंकारायै नमः। श्रीं सूर्यायै नमः। श्रीं चंद्रायै नमः। श्रीं बिल्वप्रियायै नमः। श्रीं ईश्वर्यै नमः। श्रीं भुक्त्यै नमः। श्रीं प्रभुक्त्यै नमः। श्रीं विभूत्यै नमः। श्रीं ऋद्ध्यै नमः। श्रीं समृद्ध्यै नमः। श्रीं तुष्ट्यै नमः। श्रीं पुष्ट्यै नमः। श्रीं धनदायै नमः। श्रीं धनेश्वर्यै नमः। श्रीं श्रद्धायै नमः। श्रीं सभोगिन्यै नमः। श्रीं भोगदायै नमः। श्रीं धात्र्यै नमः। श्रीं विधात्र्यै नमः।

॥ अथ पंचदशोपचारपूजनं ॥

पंचदश ऋक्पूर्वकं पंचदशोपचारैः पूजयेत्
एवं आवरणसहितां देवीं पंचदश ऋक्पूर्वक पंचदशोपचारैः
पुरुषसूक्तेन श्रीसूक्तेन च पूजयेत्तद्यथा—

१ सहस्रशीर्षा—हिरण्यवर्णामित्यावाहन तान्मआवह स्थापनं संनिधीकरणं संरोधनं संमुखीकरणं अवगुंठनं कृत्वा ये निमुद्रां प्रदर्श्य
२ पुरुष एवे—तां म आवाह इत्यासन
३ एतावानस्य—अश्वपूर्वां इति पाद्यं
४ त्रिपादूर्ध्वं—कांसोस्मितां इति अर्घ्यं
५ ततो विराड—चंद्रां प्रभासां इति आचमनं
६ तस्माद्यज्ञा—आदित्यवर्णे इति पंचामृतस्नानं

७ तस्माद्यज्ञात्सर्व—उपैतु मां इति शुद्धोदकेन स्नानं
८ तस्मादश्वा—क्षुत्पिपासा इति वस्त्रं
९ तं यज्ञं बर्हिषि—गंधद्वारां इति गंधं
१० यत्पुरुषं—मनसः काम इति भूषणं
११ ब्राह्मणोस्य—कर्दमेन इति पुष्पं
१२ चंद्रमा मनसो—आपः सृजंतु इति धूपं
१३ नाभ्या आसी—आर्द्रां पुष्करिणीं इति दीप
१४ यत्पुरुषेण—आर्द्रां यः करिणीं इति नैवेद्यं
१५ सप्तास्या—तां म आवह इति आचमनं फलं तांबूलं दक्षिणां नीराजनं मंत्रपुष्पांजलिं प्रदक्षिणां
१६ यज्ञेन यज्ञ—यः शुचिः इति नमस्काराद्य कृत्वा संपूज्य

॥ विष्णुस्तवः ॥

जितं ते पुंडरीकाक्ष नमस्ते विश्वभावन ॥
नमस्तेस्तु हृषीकेश महापुरुष पूर्वज ॥१॥
देवानां दानवानां च सामान्यमधिदैवतम् ॥
सर्वदा चरणद्वंद्वं व्रजामि शरणं तव ॥२॥
एकस्त्वमसि लोकस्य स्रष्टा संहारकस्तथा ॥
अध्यक्षश्चानुमंता च गुणमायासमावृतः ॥३॥
संसारसागरं घोरमनन्तं क्लेशभाजनम् ॥
त्वामेव शरणं प्राप्य निस्तरंति मनीषिणः ॥४॥
नते रूपं न चाकारो नायुधानि न चास्पदम् ॥
तथापि पुरुषाकारो भक्तानां च प्रकाशसे ॥५॥
नैव किंचित्परोक्षं ते प्रत्यक्षोसि न कस्यचित ॥
नैव किंचिदसाध्य ते न च साध्योसि कर्हिचित् ॥६॥
कार्याणां कारणं पूर्वं वचसां वाच्यमुत्तमम् ॥
योगिनां परमां सिद्धिं परमं ते पदं विदुः ॥७॥
अहं भीतोस्मि देवेश संसारेस्मिन्भयावहे ॥
पाहि मां पुंडरीकाक्ष न जानामि परं पदम् ॥८॥
कालेष्वपि च सर्वेषु दिक्षु सर्वासु चाच्युत ॥
शरीरे च गतौ चापि वर्तते मे महद्भयम् ॥९॥
त्वत्पादकमलादन्यद्य मे जन्मान्तरेष्वपि ॥
निमित्तं कुशलस्यास्ति येन गच्छामि सद्गतिम् ॥१०॥

विज्ञानं यदिदं प्राप्तं यदिदं ज्ञानमूर्जितम् ॥
जन्मान्तरेऽपि मे देव माभूदस्य परिक्षयः ॥११॥
दुर्गतावपि जातायां त्वद्गतो मे मनोरथः ॥
यदि नाशं न विन्देत तावतास्मि कृती सदा ॥१२॥
न कामकलुषं चित्तं मम ते पादयोः स्थितम् ॥
कामये विष्णुपादौ तु सर्वजन्मसु केवलम् ॥१३॥

ततः ॥ मो ईश्वर क्षमस्वेति प्रार्थयेत् । इति प्रार्थना

शंखमध्ये स्थितं तोयं भ्रामितं केशवोपरि ॥
अंगलग्नं मनुष्याणां ब्रह्महत्यां व्यपोहति ॥

इति देवोपरि सजलं शंखं भ्रामयित्वा शिरस्यभ्युक्ष्य शंखं घंटां गरुडं च पूजयेदिति । ततो नैवेद्यशेषं ।

विष्वक्सेनोद्धवाक्रूरा सनकाद्या महर्षयः ॥
लक्ष्मीकान्तप्रसादं च सर्वे गृह्णन्तु वैष्णवाः ॥

विष्णु गणेभ्यो नमः । इति समर्प्य देवं क्षमापयेत् ॥

॥ तत्र मन्त्राः ॥

ॐ अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः । अयं मे विश्वभेषजोऽयं शिवाभिमर्शनः । अयं माताय पिताय जीवातुरागमत् । इदं तव प्रसर्पणं सुबन्धवे हि निरिहि ।

मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वर ॥ ॥
यत्पूजितं मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे ॥१॥
आवाहनं न जानामि न जानामि तवार्चनम् ॥
पूजां चैव न जानामि क्षम्यतां परमेश्वर ॥२॥
स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयंतां ॥
न्याय्येन मार्गेण महीं महीशाः ॥
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यं ॥
लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥३॥
काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी शस्यशालिनी ॥
देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः ॥४॥

अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ॥
तस्मात्कारुण्यभावेन रक्षस्व परमेश्वर ॥५॥
मत्समो नास्ति पापिष्ठस्त्वत्समो नास्ति पापहा ॥
इति संचिन्त्य देवेश यथेच्छसि तथा कुरु ॥६॥
भूमौ स्खलितपादानां भूमिरेवावलम्बनम् ॥
त्वयि जातापराधानां त्वमेव शरणं मम ॥७॥
इत्यादि संप्रार्थ्य देवतीर्थं हृद्गमं पात्रान्तरेण पिबेत् ॥
कालमृत्युहरं पुण्यं ब्रह्महत्याविनाशनम् ॥
व्याधिघ्नं पुण्यदं पास्ये सुरपादावनेजनम् ॥ इति ॥८॥

अनेन यथाशक्ति मया कृत पूजनाख्येन कर्मणा भगवान् परमात्मा श्री परमेश्वरः प्रीयतामितीश्वरार्पणं कुर्यात् ॥ अभिषेकजलेन मार्जनम् ।

ततस्तर्पणं पुरुषसूक्त श्रीसूक्ताभ्याम् ।

पुरुषसूक्त श्रीसूक्ताभ्यां आवरण देवतानामभिः श्रयादि द्वात्रिंशन्नामभिश्च तर्पणम् ।

॥ अथ तर्पणम् ॥

श्री सर्वनाममंत्राणां जातवेदोाग्निर्ऋषिः । अनुष्टुप् छंदः । ेदेवता । मम मलक्ष्मीपरिहारपूर्वकं लक्ष्मीप्राप्त्यर्थं तर्पणं करिष्ये । इति संकल्प्य ताम्रपात्रस्थ-पयसा कुंभजलेन सकमल हस्ताभ्यां तर्पयेत् ।

१	सहस्र० श्रियै	नमस्तर्पयामि	१	हिरण्य० भूतिदायै	नमस्तर्पयामि
२	पुरुष एवे० लक्ष्म्यै	,,	२	तांमआवह० ऋद्धिदायै	,,
३	एतावानस्य० महालक्ष्म्यै	,,	३	अश्वपूर्वां० समृद्धिदायै	,,
४	त्रिपा० वरदायै	,,	४	कांसो० तुष्टिदायै	,,
५	ततोविरा० विष्णुपत्न्यै	,,	५	चंद्रां० पुष्टिदायै	,,
६	तस्माद्यज्ञा० स्वर्णमालिन्यै	,,	६	आदित्य० धनदायै	,,
७	तस्माद्यज्ञात्सर्व०रजतस्रजायै	,,	७	उपैतु० धनेश्वर्यै	,,
८	तस्मादश्वा० स्वर्णगेहायै	,,	८	क्षुत्पिपा० सुखदायै	,,
९	तं यज्ञं० स्वर्णप्राकारायै	,,	९	गंधद्वारां० भोगिन्यै	,,
१०	यत्पुरुषं० पद्मवासायै	,,	१०	मनसः० भोगदायै	,,
११	ब्राह्मणोस्य० पद्मवासिन्यै	,,	११	कर्दमेन० धात्र्यै	,,
१२	चंद्रमा० पद्मप्रियायै	,,	१२	आपः० विधात्र्यै	,,
१३	नाभ्या० ऐश्वर्यायै	,,	१३	आर्द्रां पु० सिंधुजायै	,,
१४	यत्पुरुषेण० भुक्तिदायै	,,	१४	आर्द्रां यः० राजलक्ष्म्यै	,,
१५	सप्तास्या० मुक्तिदायै	,,	१५	तां म आ० गजांतलक्ष्म्यै	,,
१६	यज्ञेन० प्रमुक्तिदायै	,,	१६	यः शुचिः० साम्राज्यलक्ष्म्यै	,,

ततो लक्ष्मीमूर्तौ यंत्रे वा संपूज्य पंचदश ऋक्परिमितं श्रीसूक्तं एकवारं दशवारं वा जपेत् जपांते

गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम् ॥
सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरी ॥१॥

इति देव्यै जपं समर्प्य घृतेन वा पायसेन एकावृत्तिहोमं प्रतिऋचं कुर्यात् ॥ ततः

आचमनं—इदं विष्णु ॥
वस्त्रं—तस्माद्यज्ञा ॥
आचमनं—इदं विष्णु ॥
यज्ञोपवीतं—तस्माद्यज्ञा ॥ क्षुत्पिपासा
आचमनम्—इदं विष्णु.
अलंकारं—मूलमंत्रपुटितैः एवं देवमातृकाक्षरैः पुष्पैर्गन्धाक्षतैर्बिल्वपत्रैस्तुलसीदलैर्वा समर्पनं वर्णमालया वा ॥
गंधम्—तं यज्ञं–गंधद्वारां.
अक्षताः—अक्षन्नमीमदन्त–मनसः काममाकू.
पुष्पम्—यत्पुरुषं–कर्दमेन प्रजा.
तुलसीदलं—इदं विष्णु ॥ आपः सृजंतु
सहस्रपुष्पाणि—पुरुषसूक्त–श्रीसूक्ताभ्यां.

नमोऽस्त्वनंताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ॥
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटीयुगधारिणे नमः ॥१॥

॥ अथ प्रथमांग पूजा ॥

१	श्रीं वरदलक्ष्म्यै	नमः	पादौ	पूजयामि ।
२	,, कमलवासिन्यै	,,	गुल्फौ	,,
३	,, पद्मालयायै	,,	जंघे	,,
४	,, श्रियै	,,	जानुनी	,,
५	,, इंदिरायै	,,	ऊरू	,,
६	,, हरिप्रियायै	,,	नाभिं	,,
७	,, लोकधात्र्यै	,,	स्तनौ	,,
८	,, विधात्र्यै	,,	कंठं	,,
९	,, धात्र्यै	,,	नासां	,,
१०	,, सरस्वत्यै	,,	मुखं	,,
११	,, पद्मनिधानायै	,,	नेत्रे	,,

१२ ,,	मंगलायै	नमः	कर्णौ	पूजयामि
१३ ,,	क्षीरसागरजायै	,,	ललाटं	,,
१४ ,,	श्रीवरदलक्ष्म्यै	,,	शिर.	,,
१५ ,,	श्रीमहालक्ष्म्यै	,,	सर्वांगं	,,

॥ अथ द्वितीयांग पूजा ॥

१ श्रीं	श्रीमहालक्ष्म्यै	श्रिये	नमः	शिरः	पूजयामि ।
२ ,,	,,	लक्ष्म्यै	,,	नेत्रे	,,
३ ,,	,,	वरदायै	,,	कर्णौ	,,
४ ,,	,,	विष्णुपत्न्यै	,,	नासां	,,
५ ,,	,,	वसुदायै	,,	मुख	,,
६ ,,	,,	हिरण्यवर्णायै	,,	गंडौ	,,
७ ,,	,,	स्वर्णमालिन्यै	,,	कंठं	,,
८ ,,	,,	रजतस्रजायै	,,	उपकंठं	,,
९ ,,	,,	सुवर्णगृहायै	,,	दक्ष बाहुं	,,
१० ,,	,,	स्वर्णप्राकारायै	,,	वाम बाहु	,,
११ ,,	,,	पद्मवासिन्यै	,,	स्तनौ	,,
१२ ,,	,,	पद्महस्तायै	,,	दक्ष हस्तं	,,
१३ ,,	,,	पद्मप्रियायै	,,	वाम हस्तं	,,
१४ ,,	,,	मुक्तालंकारायै	,,	हृदय	,,
१५ ,,	,,	सूर्यायै	,,	उदरं	,,
१६ ,,	,,	चंद्रायै	,,	नाभिं	,,
१७ ,,	,,	बिल्वप्रियायै	,,	दक्ष कक्ष	,,
१८ ,,	,,	ईश्वर्यै	,,	वाम कक्षं	,,
१९ ,,	,,	भूत्यै	,,	दक्ष कुक्षि	,,
२० ,,	,,	प्रभूत्यै	,,	वाम कुक्षि	,,
२१ ,,	,,	विभूत्यै	,,	दक्ष कटिं	,,
२२ ,,	,,	ऋद्ध्यै	,,	वाम कटिं	,,
२३ ,,	,,	समृद्ध्यै	,,	गुह्यं	,,
२४ ,,	,,	तुष्ट्यै	,,	दक्षोरुं	,,

२५	श्रीं	श्रीमहालक्ष्म्यै	पुष्ट्यै	नमः	वामोरुं	पूजयामि
२६	,,	,,	धनदायै	,,	दक्ष जानुं	,,
२७	,,	,,	धनैश्वर्यै	,,	वाम जानुं	,,
२८	,,	,,	शुद्धायै	,,	दक्ष गुल्फं	,,
२९	,,	,,	संभोगिन्यै	,,	वाम गुल्फं	,,
३०	,,	,,	भोगदायै	,,	दक्ष पादं	,,
३१	,,	,,	शान्त्यै	,,	वाम पादं	,,
३२	,,	,,	विधात्र्यै	,,	सर्वांगं	,,

१ श्री ईश्वर्यै नम.। २ श्री कमलायै नम.। ३ श्री लक्ष्म्यै नमः। ४ श्री चलायै नमः। ५ श्री भूत्यै नम.। ६ श्री हरिप्रियायै नम ।७ श्री पद्मायै नमः ८ श्री पद्मालयायै नमः। ९ श्रीसंपदे नम । १० श्रीऊर्ध्वगत्यै नम । ११ श्रीश्रियै नमः ।१२ श्री पद्मधारिण्यै नमः।

॥ अथ षोडश युग्म पूजा ॥ प्रत्येक नाम्ना नम इत्यनंतरं कुंकुमाक्तक्षतैः पूजयेत् ॥

ॐ श्रीं क्लीं अं श्री-केशवाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, आं लक्ष्मी-नारायणाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, इं कमला-माधवाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, ईं पद्मा-गोविंदाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, उं पद्मिनी-विष्णुभ्यां नमः ।
,, ,, ,, ऊं कमलाक्ष्या-मधुसूदनाभ्यां नम. ।
,, ,, ,, ऋं रमा-त्रिविक्रमाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, ॠं वृषाकपि-वामनाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, लृं धन्या-श्रीधराभ्यां नमः ।
,, ,, ,, लॄं पृथ्वी-हृषीकेशाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, एं यज्ञा-पद्मनाभाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, ऐं इंदिरा-दामोदराभ्यां नमः ।
,, ,, ,, ओं उषा-अनिरुद्धाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, औं माया-पुरुषाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, अं गिरा-संकर्षणाभ्यां नमः ।
,, ,, ,, अः राधा-वासुदेवाभ्यां नमः ।

अथ श्रीसूक्तेन होमः ॥

ततः सगोघृतैर्बिल्वफलैर्वा षोडशाहुतीर्हुत्वा संपूर्णस्तोत्रपाठं च कृत्वा यथाशक्ति मूलमंत्रं जपेत् ॥ होमे प्रतिमंत्रांते स्वाहाकारं वदेत् ॥

ॐ ऐं ॥ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ॥
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह स्वाहा ॥१॥

ॐ ऐं ॐ ह्रीं ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् स्वाहा ॥२॥

ॐ ह्रीं ॐ श्रीं ॥ अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ॥
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् स्वाहा ॥३॥

ॐ श्रीं ॐ क्लीं ॥ कांसोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं ॥
तृप्तां तर्पयन्तीं पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये
श्रियम् स्वाहा ॥४॥

ॐ क्लीं ॐ वदवद ॥ चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं
लोके देवजुष्टामुदाराम् ॥ तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्ये
अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे स्वाहा ॥५॥

ॐ वदवद ॐ वाग्वादिनी ॥ आदित्य वर्णे तपसोऽधिजातो वन-
स्पतिस्तव वृक्षोऽथ विल्वः ॥ तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मा
यान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः स्वाहा ॥६॥

ॐ वाग्वादिनी ॐ ऐं ॥ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च
मणिना सह ॥ प्रादुर्भूतः सुराष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं
ददातु मे स्वाहा ॥७॥

ॐ ऐं ॐ सौः ॥ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशया-
म्यहम् ॥ अभूतिमसमृद्धिं च सर्वान्निर्णुद मे गृहात् स्वाहा ॥८॥

ॐ सौः ॐ हंसः ॥ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् ॥
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् स्वाहा ॥९॥
ॐ हंसः ॐ आं ॥ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः स्वाहा ॥१०॥
ॐ आं ॐ ह्रीं ॥ कर्दमेन प्रजा भूता मयि संभव कर्दम ॥
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् स्वाहा ॥११॥
ॐ ह्रीं ॐ क्रीं ॥ आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ॥
वाचंदेवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले स्वाहा ॥१२॥
ॐ क्रीं ॐ क्लीं ॥ आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् ॥
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह स्वाहा ॥१३॥
ॐ क्लीं ॐ श्रीं ॥ आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् ॥
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह स्वाहा ॥१४॥
ॐ श्रीं ॐ हूं तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं प्रभुतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम्
स्वाहा ॥१५॥
ॐ हूं ॐ स्वाहा ॐ हूं ॐ ऐं ॥ यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादा-
ज्यमन्वहम् ॥ श्रियः पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् स्वाहा ॥१६

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतरांशुकगन्धमाल्यशोभे ॥
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥१॥
धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः ॥
धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणो धनमश्विनौ ॥२॥
वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा ॥
सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः ॥३॥
न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाऽशुभा मतिः ॥
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां श्रीसूक्तं जपेत् ॥४॥

पद्मानने पद्मिनि पद्महस्ते पद्मप्रिये पद्मदलायताक्षि ॥
विश्वप्रिये विष्णुमनोऽनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि संनिधत्स्व ॥५॥
आनंदः कर्दमः श्रीदश्चिक्लीत इति विश्रुताः ॥
ऋषयस्ते त्रयः पुत्राः स्वयं श्रीरेव देवता ॥६॥

ओं महालक्ष्मीं च विद्महे विष्णुपत्नीं च धीमहि ।
तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥७॥

॥ इति मूल मंत्रः— श्री गायत्री च ॥

ऋणरोगादि दारिद्र्यं पापं च अपमृत्यवः ॥
भयशोकमनस्तापा नश्यन्तु मम सर्वदा ॥८॥
श्रीर्वर्चस्वमायुष्यमारोग्यमाविधात्पवमानं महीयते ॥
धनं धान्यं पशुं बहुपुत्रलाभं शतसंवत्सरं दीर्घमायुः ॥९॥
अश्वदायै च गोदायै धनदायै महाधने ॥
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामार्थसिद्धये ॥१०॥
पुत्रपौत्रधनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् ॥
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु माम् ॥११॥
चन्द्राभां लक्ष्मीमीशानां सूर्याभां श्रियमीश्वरीम् ॥
चन्द्रसूर्याग्निवर्णाभां महालक्ष्मीमुपास्महे ॥१२॥
वर्षन्तु ते विभावरी दिवो अभ्रस्य विद्युतः ॥
रोहन्तु सर्वबीजान्यव ब्रह्मद्विषो जहि ॥१३॥
या सा पद्मासनस्था विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी
गंभीरावर्तनाभिः स्तनभरनमिता शुभ्रवस्त्रोत्तरीया ॥
लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुंभैः
नित्यं सा पद्महस्ता मम वसतु गृहे सर्वमांगल्ययुक्ता ॥१४॥
वरांकुशापाशमभीतिमुद्रां करैर्वहन्तीं कमलासनस्थाम् ॥
बालार्ककोटिप्रतिमां त्रिनेत्रां भजेऽहमाद्यां जगदीश्वरीं ताम् ॥१५॥
ज्ञानमात्मनि भा सूर्ये चन्द्रे ज्योत्स्ना च खे ध्वनिः ॥
वर्णो हिरण्ये पयसि घृतं त्वमसि मातृके ॥१६॥
हिरण्यवर्णां मणिनूपुराङ्घ्रि प्रसन्नवक्त्रां शुकपद्महस्ताम् ॥
विशाल नेत्रां प्रणमामि गौरीं वाचोविदं वाचमुदीरयन्तीम् ॥१७॥

हिरण्यरेतसः शंभोः शक्तिः प्रोक्ता हिरण्मयी ॥
धनार्थिभिरुपास्यैषा जातवेदसि सर्वदा ॥१८॥
ललिता शारदा लक्ष्मीरेका भगवत्युमा ॥
मन्त्रलक्षणसंयुक्ता पुरुषार्थप्रदा नृणाम् ॥१९॥
हिरण्यं विष्णुराख्यानस्तस्य वर्णस्तु वैष्णवी ॥
पिशंगधवलामिश्रै ऋग्भिस्त्वानपंकजैः ॥२०॥
चतुरंगबलोपेतां धनधान्यसुखेश्वरीम् ॥
अश्वारूढामहं वन्दे राजलक्ष्मीं हिरण्मयीम् ॥२१॥
वरदाभयशुकपुस्तककरकलितां कमलमध्यगां कलये ॥
कमलां सस्मितवदनां कनकाचरणस्थितां कांचित् ॥२२॥
आकाशपद्माकरचन्द्रबिम्ब प्रद्योतसन्तीं परिपूर्णकान्तिम् ॥
पद्मस्थितां पद्मकरां प्रपद्ये लक्ष्मीमलक्ष्मीविनिवृत्तयेऽहम् ॥२३॥
उद्यदादित्यसंकाशां बिल्वकाननमध्यगाम् ॥
तनुमध्यां श्रियं ध्याये अलक्ष्मीपरिहारिणीम् ॥२४॥
कीर्तिर्मतिर्द्युतिः पुष्टिः समृद्धिस्तुष्टिरेव च ॥
श्रुतिः स्मृतिर्बलं मेधा श्रद्धारोग्यजयादिकाः ॥२५॥
देवताः शक्तयः सर्वास्तत्तद्देवांशगा नृप ॥
महालक्ष्मीमुपासन्ते तस्या किंकर्य एव ताः ॥२६॥
अज्ञानपातकसमस्ततितीव्रदीप्तं दौर्भाग्यभूधरविदारणवज्रनीडे ॥
रोगार्तिघोरफणिमर्दनपक्षिराजं लक्ष्मीपदद्वयमनर्थहरं सुखार्थी ॥२७
खड्गं सशंखचक्रं च कमलं वरमेव च ॥
करैश्चतुर्भिर्बिभ्राणां ध्याये चन्द्राननां श्रियम् ॥२८॥
राजराजेश्वरीं लक्ष्मीं वरदां मणिमालिनीम् ॥
देवीं देवप्रियां कीर्तिं वन्दे काम्यार्थसिद्धिदाम् ॥२९॥
ध्याये लक्ष्मीं प्रहसितमुखीं राजसिंहासनस्थां
मुद्राशक्ति सकलविनुतां सर्वसंसेव्यमानाम् ॥
अग्नौ पूज्यामखिलजननीं हेमवर्णां हिरण्यां
भाग्योपेतां भुवनसुखदां भार्गवीं भूतधात्रीम् ॥३०॥
सिद्धलक्ष्मीर्मोक्षलक्ष्मीर्जयलक्ष्मीः सरस्वती ।
श्रीलक्ष्मीर्वरलक्ष्मीश्च प्रसन्ना मम सर्वदा ॥३१॥

सर्वमंगलमांगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥
शरण्ये त्र्यंबके गौरि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥१२॥
लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरंगधामेश्वरीं
दासीभूतसमस्तदेववनितां त्रैलोक्यदीपांकुराम् ॥
श्रीमन्मंदकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगंगाधरां
त्वां त्रैलोक्यकुटुंबिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम् ॥१३॥
देवि प्रपन्नार्तिहरे प्रसीद प्रसीद मातर्जगतोऽखिलस्य ॥
प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं त्वमीश्वरी देवि चराचरस्य ॥१४॥

दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजंतोः
स्वस्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ॥
दारिद्र्य दुःख भयहारिणि का त्वदन्या
सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता ॥१५॥

अथ श्रीसूक्त पुरश्चरण विधिः ॥

॥ श्री सूक्तस्य यंत्रम् ॥

मुख्य यंत्रस्य चित्रं अस्मिन्नेव पुस्तकेऽन्यत्रास्ति ।

बिन्दुं त्रिकोणं षट्कोणं ततो वृत्तं प्रकल्पयेत् ॥
तद्बाह्येऽष्टदलं प्रोक्तं ततो वृत्तं प्रकल्पयेत् ॥१॥
तद्बाह्ये षोडशदलं ततश्च भूपुरं स्मृतं ॥
चतुर्द्वारयुतं चैव त्रिरेखाभिरलंकृतं ॥२॥
श्रीबीजं बिन्दुमध्ये च साध्यनाम तथा लिखेत्
ऐं क्लीं सौः स्यात् त्रिकोणे च शक्तित्रिकं च तद्बहिः ॥३॥
मुख्यां अंकुशशक्तिं च बाणशक्तिं ततः परां ॥
पाशशक्तिं च विन्यस्य ततः षट्कोण यंत्रके
हृदयादि षडंगानां बीजानि श्रीस्वरैर्न्यसेत् ॥४॥
हिरण्यवर्णां विन्यस्य श्रां नमो हृदयाय च ॥
हरिणीं श्रीं च विन्यस्य, स्वाहा च शिरसि न्यसेत् ॥५॥
श्रूं शिखायै वषट् तत्र सुवर्णरजतस्रजां ॥
श्रैं हुं च कवचायैव चन्द्रां तत्र च विन्यसेत् ॥६॥

वौषट् नेत्रत्रयाय श्रों तत्र देवीं हिरण्मयीं ॥
अस्त्राय फडिति श्रथ लक्ष्मीं विष्णुवधूं न्यसेत् ॥७॥
षट्कोण बाह्य स्थानेषु सर्वानंदमयीं तथा ॥
सर्वपापहरीं चैव सर्वदुःखविमोचिनीं ॥८॥
सर्वज्ञानमयीं सर्वैश्वर्यप्रदां शुभंकरीं ॥
न्यसेत् पद्मां बुधस्तत्र सर्वेप्सितफलप्रदां ॥९॥
ततो वृत्तं ततो बाह्ये न्यसेदष्टदले बुधः ॥
काचष्टवर्गांस्तत्रैव मतिवर्गेण विन्यसेत् ॥१०॥
अनंगकुसुमां चैव तथा चानंगमेखलां ॥
अनंगमदनां चैव अनंगमदनातुरां ॥११॥
अनंगरेखां विन्यस्य अनंगवेगिनीं तथा ॥
तथानंगांकुशामन्ते हे ळे क्षेऽनंगमालिनीं ॥१२॥
तत्रबाह्यदलाद् बाह्ये सूर्यादींश्च ग्रहान्न्यसेत् ॥
तत्रैव भूर्भुवः स्वश्च महर्जन तपस्तथा ॥१३॥
सत्यलोकं ब्रह्मलोकं ततो वृत्तं विधाय च ॥
वृत्तोर्ध्वं षोडशदलं तत्र स्युः षोडशस्वराः ॥१४॥
तत्रषोडशदेवीश्च अं श्रियं चेति वै क्रमात् ॥
लक्ष्मीं च कमलां पद्मां पद्मिनीं कमलालयां ॥१५॥
रमां हपाकर्षि धन्यां पृथ्वीं पद्मां तथेन्दिरां ॥
उपां मायां गिरां राधां षोडशीमिति विन्यसेत् ॥१६॥
द्वारपालान् चतुर्दिक्षु पूर्वे दमनकं न्यसेत् ॥
कुरंटकं दक्षिणे च सलिलं पश्चिमे न्यसेत् ॥१७॥
गुग्गुलुं चोत्तरे न्यस्य सवीजान् सर्वतस्तथा ॥
पूर्वे चेन्द्रं वज्रमरावतं शास्त्रप्रियां तथा ॥१८॥
दक्षिणे च यमं दंडं महिषं वामनं तथा ॥
तां पुराणप्रियां देवीं तत्रच दक्षिणे न्यसेत् ॥१९॥
पश्चिमे वरुणं पाशं मकरं च तथांजनं ॥
देवीं रत्नप्रियां न्यस्य रत्नाद्याभरणप्रदां ॥२०॥

उत्तरे च न्यसेद् देवं कुबेरं तस्य च गदां ॥
नरयानं सार्वभौमं देवीं कर्मप्रियां तथा ॥२१॥
ईशाने च तथेशानं वाहनं वृषभं शुभं ॥
त्रिशूलं सुप्रतीकं च देवीं चैवामृतप्रियां ॥२२॥
अग्नावग्निं तथा शक्तिं मेषं पुंडरिकं न्यसेत् ॥
स्मृतिप्रियां, नैर्ऋतिं च खड्गं प्रेतं तथा न्यसेत् ॥२३॥
कुमुदं च तथा न्यस्य इतिहासप्रियां तथा ॥
वायव्य दिशि वायुं च अंकुशं वाहनं मृगं ॥
पुष्पदंतं न्यसेच्चैव धर्मप्रियां च सानुगां ॥२४॥
ईशान पूर्वयोर्मध्ये ब्रह्माणं सकमंडलुं ॥
ऊर्ध्वे सपद्मं चैवाजां वेदप्रियां च सानुगां ॥२५॥
भूपुरस्य त्रिरेखासु ब्रह्मविष्णु महेश्वरान् ॥
सवाहनान् सायुधांश्च आवाह्य सपरिच्छदान् ॥२६॥
आवाहयेदधोऽनंतं सचक्रं गरुडासनम् ॥
परिवारयुतां सत्यप्रियामावाहयामि वा ॥२७॥

पूजने पीठपूजायां आधारशक्त्यादि पीठशक्त्यंतं विभूत्यादिकाः ॥ विभूतिः । उन्नतिः । कांतिः । हृष्टिः । कीर्तिः । सन्नतिः व्युष्टिः । उत्कृष्टिः । ऋद्धिः ।

तत्र शुभे मासि शुक्लप्रतिपदमारभ्यैकादशी पर्यंतम् । द्वादश सहस्रं जपः । द्वादश्यां १६ शतं होमः । तद्यथा ३०० आहुतयः कमलानां । ३०० आहुतयः बिल्वसमिधां । ३०० पायसस्य त्रिमध्वक्तस्य । ३०० आज्यस्य । श्री सूक्तस्य १२० तर्पणं । १२ मार्जनं । १२ ब्राह्मण भोजनं । एवं आहुः श्रीमच्छंकराचार्यपादाः ।

गौडपादाचार्यास्तु । शुक्लप्रतिपदमारभ्य शुक्लाष्टमीपर्यंतं प्रत्यहं ७५ कृत्वा श्रीसूक्त जपः । नवमी दशम्योस्तु ६७। एकादश्यां ६६। द्वादश्यां होम ८०

॥ पुरश्चरणं ॥

जपात्मकं । होमात्मकं । तर्पणात्मकं । मार्जनात्मकं । अभिषेकात्मकं । ब्राह्मणभोजनात्मकं । पूजनात्मकं । पुष्पसमर्पणात्मकं । स्तुतिपाठात्मकं । फलनिवेदनात्मकं । पत्रसमर्चनात्मकं । धान्यसमर्चनात्मकं वापि भवति ।

इति पुरश्चरणं

॥ श्रीसूक्त होम प्रयोगः ॥

आचम्य प्राणानायम्य संकल्प्य । मम गृहे पंचसूना जनितदोषपरिहारपूर्वकं दयविषवक्ष्मी मात्यर्थं भाप्तलक्ष्मीस्थिरगौरवार्थसत्कार्यीनामनार्थे शाकल्यतंत्रोक्त पंचमहा यज्ञसमवेतं पुरुषसूक्त श्रीसूक्त होममन्त्रुपस्थानं पुरुषसूक्तपूर्वकश्रीसूक्तजपः । आयुष्करणं समापनं विसर्जनं कर्मार्पणं च करिष्ये ।

(१) पंचभू संस्काराः । १ परिसमूहनम् २ उपलेपनम् ३ उल्लेखनम् ४ उद्धरणम् ५ अभ्युक्षणम् ।

(२) अग्न्याहरणम् । अन्वग्निरुषसामग्रमख्यदन्वहानि प्रथमो जातवेदाः । अनुसूर्यस्य पुरुत्रा च रश्मीन् द्यावापृथिवी ऽ आततन्थ ।

(३) प्रतिष्ठापनम् । पृष्टोदिवि पृष्टोअग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वाऽओषधीरा-विवेश । वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः सनो दिवासरिषस्पातु नक्तम् ।

(४) उपस्थानम् । (१) समितिं संकल्पेथां सम्प्रियौ रोचिष्णू सुमनस्यमानौ इषमूर्जमभिसंवसानौ ।

(२) संवां मनाँसि संव्रता समुचित्तान्याकरम् । अग्ने पुरीष्याधिपा भवत्वं न इषमूर्जं यजमानाय धेहि ।

(५) समिन्धनम् । १ ॐ भूर्भुवः स्वः । २ ताः सवितुर्वरेण्यस्य चित्रामहं वृणे सुमतिं विश्वजन्याम् । यामस्य कण्वो अदुहत् प्रपीनाः सहस्रधारां पयसा महीं गाम् । ३ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि । धियो योनः प्रचोदयात् । ४ विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परासुव यद्भद्रं तन्न आसुव ।

(६) पुनः संधानाहुतिः । मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पतिर्यज्ञमिमं तनोतु अरिष्टं यज्ञ समिमं दधातु । विश्वेदेवास इह मादयन्ता मो ३ म्प्रतिष्ठ ॥

(७) अग्निस्थापनम् । अग्निं प्रणमामि मनसा शिवेनायमस्तु संगमनो वसूनां मनोहिन्वतीः स्थविरं माकुमारं शंनोभव द्विपदेशं चतुष्पदे ।

(८) ध्यानम् । चत्वारि शृंगा त्रयो अस्य पादा द्वेशीर्षे सप्तहस्तासो अस्य । त्रिधाबद्धो वृषभो रोरवीति महादेवो मर्त्याँ आविवेश ।

(९) पूजनम् । नाम्ने ... नराय इदमन चंदनं च पुष्प पात्रासादनादि ।

(१०) पर्युक्षणं ।

(११) पूर्वांगहोमः । संराधनीय होमः । यावनोदेवास्त्वयि जातवेदास्तिर्यञ्चो घ्नन्ति पुरुषस्य कामान् । तेभ्योऽहं भागधेयं जुहोमि तेमा तृप्ताः सर्वैः कामैः समर्थयन्तु स्वाहा । यातिरश्ची निपद्यतेऽहं विधरणी इति । तां त्वा घृतस्य धारया यजेसं राधनीमहं स्वाहा ।
आघारौ आज्यभागौ हुत्वा नवाहुतिहोमं च कृत्वा ।

(१२) वैश्वदेव होमः ।

(१) व्याहृति होमः ।

१ भूः स्वाहा । २ भुवः स्वाहा । ३ स्वः स्वाहा । ४ भूर्भुवः स्वः स्वाहा ।

(२) शामक होमः ।

१ देवकृतस्यैनसो वयजनमसि स्वाहा ।
२ मनुष्यकृतस्यैनसो वयजनमसि स्वाहा ।
३ पितृकृतस्यैनसो वयजनमसि स्वाहा ।
४ आत्मकृतस्यैनसो वयजनमसि स्वाहा ।
५ एनस एनसो वयजनमसि स्वाहा ।
६ यच्चाहमेनो विद्वांश्चकार यचाविद्वांस्तस्य सर्वस्यैनसो वयजनमसि स्वाहा ।
७ प्रजापतये स्वाहा ।

(३) स्मार्त होमः ।

१ गणानान्त्वा गणपतिं हवामहे प्रियाणां त्वा प्रियपतिं हवामहे निधीनां त्वा निधिपतिं हवामहे वसोमम । आहमजानिगर्भधमा-त्वमजासिगर्भधम् । इति मंत्रेण नवत आहुतयः ।

२ ॐत्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्धनम् उर्वारुकमिव बंधनान् मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् । त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पतिवेदनम् । उर्वारुकमिव बंधनादितो मुक्षीय मामृतात् । इति मंत्रेण आहुती द्वे ।

(१३) प्रधान होमः ।

१ पुरुष सूक्तम् ।
श्रीसूक्तम् । यत्रेदं । हिरण्यवर्णा इति मंत्रेण १०८ अन्नेन जुहुयात् ।
अंगपूजा आवरणानि च। कांसोस्मितां इति मंत्रेण ११ आज्येन जुहुयात

१४ रुद्रः पशूनामधिपतिः समावत्वस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् क्षत्रेस्यामाशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्कर्मण्यस्यां देवहूत्या ९ स्वाहा ।

१५ त्वष्टा रूपाणामधिपतिः समावत्वस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् क्षत्रेस्यामाशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्कर्मण्यस्यां देवहूत्या ९ स्वाहा ।

१६ विष्णुः पर्वतानामधिपतिः समावत्वस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् क्षत्रेस्यामाशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्कर्मण्यस्यां देवहूत्यां ९ स्वाहा ।

१७ मरुतो गणानामधिपतयस्ते समावन्त्वस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् क्षत्रेस्यामाशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्कर्मण्यस्यां देवहूत्या ९ स्वाहा ।

१८ पितरः पितामहाः परेवरेततास्ततामहा इहमावन्त्वस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् क्षत्रेस्यामाशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्कर्मण्यस्यां देवहूत्या ९ स्वाहा ।

(४) वातहोमः ।

१ समुद्रोसि नभस्वानार्द्रदानुः शंभूर्मयोभूरभिमावाहि स्वाहा ।

२ मारुतोसि मरुतांगणः शंभूर्मयोभूरभिमावाहि स्वाहा ।

३ अवस्यूरसि दुवस्वान् शंभूर्मयोभूरभिमावाहि स्वाहा ।

(५) रुक्मती होमः ।

१ याहस्ते अग्ने सूर्येरुचो दिवमातन्वंति रश्मिभिः ताभिर्नो अद्य सर्वाभी रुचे जनाय नस्कृधि ।

२ यावोदेवाः सूर्येरुचो गोष्वश्वेषु यारुचः । इंद्राग्नी ताभिः सर्वाभी रुचं नो धत्त बृहस्पते ।

३ रुचंनोधेहि ब्राह्मणेषुरुच ९ राजसुनस्कृधि । रुचं विश्येषु शूद्रेषु मयि धेहि रुचारुचम् ।

४ स्वर्णधर्मः स्वाहा । ५ स्वर्णार्कः स्वाहा । ६ स्वर्णशुक्रः स्वाहा । ७ स्वर्णज्योतिः स्वाहा । ८ स्वर्णसूर्यः स्वाहा । ९ तत्वायामि ब्रह्मणा वंदमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः । अहेडमानो वरुणेहबोध्युरुश ९ समानऽआयुः प्रमोषीः ।

(६) वैमृधहोमः ।

१ यार्मेहस्याय शश्वते पृतनाषाह्याय च । इन्द्रत्वा वर्तयामसि ।

२ सहदानुं पुरुहूतक्षियन्तमहस्तमिन्द्र संपिणक्कुणारुम् । अभिवृत्रं वर्धमानं पियारुमपादमिन्द्र तवसा जघन्थ ।

३ विन इन्द्रमृधो जहिनीचायच्छ पृतन्यतः । यो ऽअस्माँऽअभिदासत्य-
धरंगमया तमः ।

४ मृगोनभीमः कुचरोगिरिष्ठाः परावतऽआजगन्था परस्याः । सृक ᳪ स् ᳪ शाय पविमिंद्र तिग्मं विशत्रून् ताढीविमृधोनुदस्व ।

५ वैश्वानरो न ऊतय आमयातुपरावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा । उपयाम गृहीतोसि वैश्वानराय त्वेष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ।

६ पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वा ओषधीराविवेश । वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः सनो दिवासरिषस्पातु नक्तम् ।

७ अश्यामत काममग्ने तवोती अश्यामरयि ᳪ रयिवः सुवीरम् । अश्याम वाजमभिवाजयन्तो श्यामद् द्युम्नमजराजरंते ।

८ कर्मसंपूरकाहूतिः । तद्विष्णोः परमम्पद ᳪ सदा पश्यन्ति सूरयः । दिवीवचक्षुराततम् ।

९ कर्म शेषाहूतिः । अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा ।

(१५) उत्तरांग होमः ।

(१) भूः स्वाहा । २ भुवः स्वाहा । ३ स्वः स्वाहा । ४ भूर्भुवः स्व स्वाहा । ५ त्वन्नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडो अवयासिसीष्ठाः । यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानो विश्वाद्वेषोᳪ सि मुमुग्ध्यस्मत् ।

६ सत्वन्नो अग्नेवमो भवोती नेदिष्ठो अस्याउपसोव्युष्टौ । अवयक्ष्वनो वरुण ᳪ रराणो वीहिमृडीक ᳪ सुहवो न एधि ।

७ अयाश्चाग्नेस्यनभिशस्तिपाश्च सत्यमित्त्वया असि । अयान्ये यज्ञं वहास्ययानो धेहि भेषजम् ।

८ येते शत वरुण ये सहस्रं यज्ञियाः पाशा वितता महान्तः । तेभिर्नो अद्य सवितोत विष्णुर्विश्वे मुञ्चन्तु मरुतः स्वर्का ।

९ उदुत्तम वरुणपाशमस्मदवाधमं विमध्यम ᳪ श्रथाय । अथावयमादित्यव्रते तवानागसो अदित्ये स्याम ।

(२) कामपूरकाहुतिः ।

१ प्रजापतेनत्वदेतान्यन्यो विश्वारूपाणि परिता बभूव । यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु । वय ᳪ स्याम पतयोरयीणाम् (पूर्णाहुतेः पूर्वं वा बलिहरणम्) ।

(३) पूर्णाहुतिः ।

१ सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वाः सप्तऋषयः सप्त धाम प्रियाणि । सप्तहोत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरापृणस्व घृतेन स्वाहा ।

२ मूर्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानरमृत आजातमग्निम् । कविं सम्राजमतिथिं जनानामासन्ना पात्रं जनयन्त देवाः । श्रीसूक्तं पुरुषसूक्तं च ।

(४) वसोर्धारा ।

१ शुक्रज्योतिश्चेत्यादि मंत्राः । ॥ यजुः अ १७ मं ८० ॥

पुनस्त्वादित्या रुद्रा वसवः समिन्धतां पुनर्ब्रह्माणो वसुनीथ यज्ञैः । घृतेन त्वं तन्वं वर्धयस्व सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ।

(५) बलिहरणम् ।

१ वैश्वदेवांगभूत बलिहरणम् ।

१ धात्रे नमः २ विधात्रे नमः ३ विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ।

२ श्रीसूक्ताराधनांग भूतं बलिहरणम् ।

१ श्रीं श्रियै नमः । २ श्रीं लक्ष्म्यै नमः । ३ श्रीं वरदायै नमः । ४ श्रीं विष्णुपत्न्यै नमः । ५ श्रीं वसुप्रदायै नमः । ६ श्रीं हिरण्यरूपायै नमः । ७ श्रीं स्वर्णमालिन्यै नमः । ८ श्रीं रजतस्रजायै नमः । ९ श्रीं सुवर्णगृहायै नमः । १० श्रीं सुवर्णप्राकारायै नमः । ११ श्रीं पद्मवासिन्यै नमः । १२ श्रीं पद्महस्तायै नमः । १३ श्रीं पद्मप्रियायै नमः । १४ श्रीं मुक्तालंकारायै नमः । १५ श्रीं सूर्यायै नमः । १६ श्रीं चंद्रायै नमः । १७ श्रीं बिल्वप्रियायै नमः । १८ श्रीं ईश्वर्यै नमः । १९ श्रीं भुक्त्यै नमः । २० श्रीं प्रभुक्त्यै नमः । २१ श्रीं विभूत्यै नमः । २२ ऋद्ध्यै नमः । २३ श्रीं समृद्ध्यै नमः । २४ श्रीं तुष्ट्यै नमः । २५ श्रीं पुष्ट्यै नमः । २६ श्रीं धनदायै नमः । २७ श्रीं धनेश्वर्यै नमः । २८ श्रीं श्रद्धायै नमः । २९ श्रीं सभोगिन्यै नमः । ३० श्रीं भोगदायै नमः । ३१ श्रीं धात्र्यै नमः । ३२ श्रीं विधात्र्यै नमः ।

श्रिय आराधनांगभूतद्वारपालबलिः

१ श्रीं दमकाय नमः । २ श्रीं सलिलाय नमः । ३ श्रीं गुग्गुलवे नमः । ४ श्रीं कुरंटकाय नमः ।

वैश्वदेवशेषः

१ सर्वेभ्यो भूतेभ्यो नमः । २ भूतानां च पतये नमः । ३ सनकादि मनुष्येभ्यो हंत । ४ पितृभ्यः स्वधा । ५ यक्ष्मैतत्ते निर्णेजनम् । ६ गोभ्यो नमः । ७ अधेभ्यो नमः । ८ दासेभ्यो नमः । ९ पिपीलिकादिभ्यो नमः । १० अतिथये नमः ।

उपस्थानम् ।

श्रीसूक्तपुरुषसूक्ताभ्याम् । उपस्थानं वेदमंत्रैश्च ।

१ त्वमग्ने द्युभिस्त्वमाशुशुक्षणिस्त्वमद्भ्यस्त्वमश्मनस्परि । त्वं वनेभ्यस्त्वमोषधीभ्यस्त्वं नृणां नृपते जायसे शुचिः ।

२ आ ब्रह्मन् ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसी जायतामाराष्ट्रे राजन्यः शूर इषव्योऽतिव्याधी महारथो जायतां

दोग्ध्री धेनुर्वोढानड्वानाशुः सप्तिः पुरंधिर्योषा जिष्णू रथेष्ठाः सभेयो युवास्य यजमानस्य वीरो जायतां निकामे निकामे नः पर्जन्यो वर्षतु फलवत्यो न ओषधयः पच्यन्तां योगक्षेमो नः कल्पताम् ॥

३ अग्नाव्यग्ने हविरास्येतेपश्चीव घृतं चम्वीव सोमः। वाजसनिं रयिमस्मे सुवीरं प्रशस्तं धेहि यशसं बृहन्तम् ॥

४ अग्निर्देवता वातो देवता सूर्यो देवता चंद्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवता आदित्या देवता मरुतो देवता विश्वेदेवा देवता बृहस्पतिर्देवता इंद्रो देवता वरुणो देवता ॥

५ इदं हविः प्रजननं मे अस्तु दशवीर ँ सर्वगण ँ स्वस्तये। आत्मसनि प्रजासनि पशुसनि लोकसन्यभयसनि। अग्निः प्रजां बहुलां मे करोत्वन्नं पयो रेतो अस्मासु धत्त ॥

६ विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परासुव। यद्भद्रं तन्न आसुव ॥

जातवेदसे सुनवाम सोममरातीयतो निदहाति वेदः। स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा नावेव सिंधुं दुरितात्यग्निः॥

७ अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्। युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम स्वाहा ॥

८ सहनाववतु सह नौ भुनक्तु सहवीर्यं करवावहै। तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै ॥

९ नार्मदास्याय वासे० । १० शन्नस्तु पुरस्तात्० । ११ विनश्° इं० । १२ मुगोनामीम० । १३ वैश्वानरेण० । १४ पृष्टोदिवि० । १५ अश्वावन्तं० ॥

१६ वयंते अद्यररिमाहिकाममुत्तानहस्तानमसोपसद्य। यजिष्ठेन मनसा यक्षि देवानस्रेधता मन्मना विप्रो अग्ने ॥

१७ धामच्छदग्निरिंद्रो ब्रह्मा देवो बृहस्पतिः। सचेतसो विश्वेदेवा यज्ञं प्रावन्तु नः शुभे ॥

त्वं यविष्ठ दाशुषो नॄं पाहि शृणुधी गिरः। रक्षा तोकमुत त्मना ॥

१८ सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वाः सप्त ऋषयः सप्त धाम प्रियाणि। सप्त होत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरापृणस्व घृतेन स्वाहा ॥

१९ शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्योतिष्मांश्च। शुक्रश्च ऋतपाश्चात्य ँ हाः ॥

ईदृङ्चान्यादृङ् च सदृङ् च प्रतिसदृङ् च। मितश्च संमितश्च सभराः ॥

२० ऋतश्च सत्यश्च ध्रुवश्च धरुणश्च। धर्ता च विधर्ता च विधारयः ॥

ऋतजिच्च सत्यजिच्च सेनजिच्च सुषेणश्च। अन्तिमित्रश्च दूरे अमित्रश्च गणः ॥

२१ ईदृक्षास एतादृक्षास ऊषुणः सदृक्षासः प्रतिसदृक्षास एतन। मितासश्च संमितासो नो अद्य सभरसो मरुतो यज्ञे अस्मिन् ॥

२२ स्वतवांश्च प्रघासी च सान्तपनश्च गृहमेधी च। क्रीडी च शाकी चोज्जेषी ॥

२३ उग्रश्च भीमश्च ध्वान्तश्च धुनिश्च। सासह्वांश्चाभियुग्वा च विक्षिपः स्वाहा ॥

२४ इंद्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्त्मानोऽभवन्यथेन्द्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्त्मानोऽभवन्। एवमिमं यजमानं दैवीश्च विशो मानुषीश्चानुवर्त्मानो भवन्तु ॥ पुनस्त्वादित्या० यजुः अ० १२-४४ ॥

॥ वाजश्चमे इत्यादि मंत्राः ॥

॥ ततो जपः। पुरुषसूक्तस्य श्रीसूक्तस्य च ॥

त्र्यायुष्करणम्। त्र्यायुषं जमदग्नेः कश्यपस्य त्र्यायुषम्। यद्देवेषु त्र्यायुषं तन्नो अस्तु त्र्यायुषम् ॥ कनापनम्। स्वरेण घोषेण च महिम्ना हवेन होत्रे [illegible] ॥ ततस्तु अग्ने श्रीपुनर्भिवर्न [illegible] सुयज्ञस्य समस्त। सत्यमस्मिन्निति इष्टिरिति।

॥ स्तोत्रपाठः ॥

॥ अग्निविसर्जनम् ॥

१ यज्ञयज्ञं गच्छ यज्ञपतिं गच्छ स्वांयोनिं गच्छ स्वाहा । एष ते यज्ञो यज्ञपते सहसूक्तवाकः सर्ववीरस्तञ्जुषस्व स्वाहा ॥

२ देवागातु विदोगातुं वित्वा गातुमित । मनसस्पत इम देव यज्ञꣳ स्वाहा वाते धाः ।

३ अयं ते योनिर्ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः । तं जानन्नग्न आरोहाथानो वर्धया रयिम् ।

४ नमो महद्भ्यो० । ५ नमो ब्रह्मणे० । ६ तच्छंयोरावृणीमहे० ।

७ गच्छ गच्छ सुरश्रेष्ठ स्वस्थाने परमेश्वर । यत्र ब्रह्मादयो देवास्तत्र गच्छ हुताशन ।

॥ ततः कर्मसमर्पणम् ॥

॥ इति होमविधिः ॥

॥ अथ विष्णु स्तवः ॥

प्रसीद भगवन्मह्यमज्ञानात्कुंठितात्मने ॥
तवांघ्रिपंकजरजोरागिणीं भक्तिमुत्तमाम् ॥१॥
अज प्रसीद भगवन्नमितद्युतिपंजर ॥
अप्रमेय प्रसीदास्मद्दुःखहन्पुरुषोत्तम ॥२॥
स्वसंवेद्यस्वरूपात्मन्नानंदात्मन्ननाम च ॥
अचिन्त्यसार विश्वात्मन् प्रसीदेश निरंजन ॥३॥
प्रसीद तुंग तुंगानां प्रसीद शिव शोभन ॥
प्रसीद स्वच्छ गंभीर गंभीराणां महाद्युते ॥४॥
प्रसीद व्यक्त विस्तीर्ण विस्तीर्णानामगोचरः ॥
प्रसीदार्द्रार्द्रजातीनां प्रसीदात्यंततापिनाम् ॥५॥
गुरोर्गरीयः सर्वेश प्रसीदानन्तदेहिनाम् ॥
जय माधव मायात्मन् जय केशव केशिहन् ॥६॥
जय सुंदर सौम्यात्मन् जय शाश्वतशंखभृत् ॥
जय शार्ङ्गधर श्रीमन् जय नंदकनंदन ॥७॥
जय चक्रगदापाणे जयाजय्य जनार्दन ॥
जय रत्नोत्करावद्धकिरीटाक्रांतमस्तक ॥८॥
जय पक्षिपतिच्छायानिरुद्धार्ककराकर ॥
नमस्ते नरकाराते नमस्ते मधुसूदन ॥९॥

नमस्ते नलिनापांग नमस्ते नयनांजन ॥
नमः पापहरेशान नमः सर्वभयापह ॥१०॥
नमः संहृतसर्वात्मन्नमः संभृतकौस्तुभ ॥
नमो विभिन्नज्ञेयांश नमः स्मृतिपथातिग ॥११॥
नमस्त्रिमूर्तिभेदेन सर्गस्थित्यंतहेतवे ॥
विष्णवे त्रिदशारातिजिष्णवे परमात्मने ॥१२॥
चक्रभिन्नारिचक्राय चक्रिणे चक्रबंधवे ॥
विश्वाय विश्वगेयाय विश्वभूतात्मने नमः ॥१३॥
नमोऽस्तु योगिध्येयाय नमोऽस्त्वध्यात्मरूपिणे ॥
भक्तिप्रदाय भक्तानां नमस्ते मुक्तिदायिने ॥१४॥
मनोवाक्कायचेष्टाः स्युर्ध्यानस्तुतिनमस्क्रियाः ॥
देवेश कर्म सर्वं मे भवेदाराधनं तव ॥१५॥

॥ अथ कनकधारा स्तवः ॥

अंगं हरेः पुलकभूषणमाश्रयंती
भृंगांगनेव मुकुलाभरणं तमालम् ॥
अंगीकृताखिलविभूतिरपांगलीला
मांगल्यदास्तु मम मंगलदेवतायाः ॥१॥
मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः
प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि ॥
मालादृशोर्मधुकरीव महोत्पले या
सा मे श्रियं दिशतु सागरसंभवायाः ॥२॥
विश्वामरेन्द्र पदविभ्रमदानदक्ष-
मानन्द हेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि ॥
ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्ध-
मिन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥३॥
आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुंद-
मानंदकंदमनिमेषमनंगतंत्रम् ॥

आकेकरस्थितकनीनिकपक्ष्मनेत्रं
भूत्यै भवेन्मम भुजंगशयांगनायाः ॥४॥
बाह्वंतरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या
हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।
कामप्रदा भगवतोपि कटाक्षमाला
कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः ॥५॥
कालाम्बुदालिललितोरसि कैटभारे-
र्धाराधरे स्फुरति या तडिदंगनेव ॥
मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्ति-
र्भद्राणि मे दिशतु भार्गवनंदनायाः ॥६॥
प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावा-
न्मांगल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ॥
मय्यापतेत्तदिह मंथरमीक्षणार्धं
मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः ॥७॥
दृष्टा विशिष्टमतयोपि यया दयार्द्र-
दृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभंते ॥
दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीप्तिरिष्टां
पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥८॥
दद्याद्दयानुपवनो द्रविणांबुधारा-
मस्मिन्नकिंचन विहंगशिशौ विषण्णे ॥
दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरा-
न्नारायणप्रणयिनीनयनांबुवाहः ॥९॥
गीर्देवतेति गरुडध्वजवल्लभेति
शाकंभरीति शशिशेखरवल्लभेति ॥
सृष्टिस्थिति प्रलय सिद्धिषु संस्थितायै
तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै ॥१०॥
श्रुत्यै नमोस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै
रत्यै नमोस्तु रमणीयगुणार्णवायै ॥

शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै
पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥११॥
नमोस्तु नालीकनिभाननायै नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूम्यै ।
नमोस्तु सोमामृतसोदरायै नमोस्तु नारायणवल्लभायै ॥१२॥
नमोस्तु देव्यै भृगुनंदनायै नमोस्तु विष्णोरुरसि स्थितायै ॥
नमोस्तु लक्ष्म्यै कमलालयायै नमोस्तु चक्रायुधवल्लभायै ॥१३॥
नमोस्तु हेमाम्बुजपीठिकायै नमोस्तु भूमण्डलनायिकायै ॥
नमोस्तु देवादिदयापरायै नमोस्तु शार्ङ्गायुधवल्लभायै ॥१४॥
यत्कटाक्ष समुपासनाविधिः सेवकस्य सकलार्थ संपदः ॥
संतनोति वचनांगमानसैस्त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे ॥१५॥
सरसिजनिलये सरोज हस्ते धवलतरांशुकगंधमाल्यशोभे ॥
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यं ॥१६॥
दिग्हस्तिभिः कनककुंभमुखावसृष्ट
स्वर्वाहिनी विमलचारुजलाप्लुतांगीम् ॥
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-
लोकाधिनाथ गृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥१७॥
कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं करुणापूरतरंगितैरपांगैः ॥
अवलोकय मामकिंचनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥१८॥
स्तुवंति ये स्तुतिभिरमूभिरन्वहं त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम् ॥
गुणाधिका गुरुधनधान्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥१९॥
पद्मप्रिये पद्मिनि पद्महस्ते पद्मालये पद्मदलायताक्षि ॥
विश्वप्रिये विष्णुमनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि संनिधत्स्व ॥२०॥
मंत्रावृत्तिसहस्रभानुसुभगा शुद्धात्मनो ये जना-
स्तेषां माधववल्लभा निजगृहे स्यात् सर्वदा निश्चला ॥
वृष्टिं हेममयीं प्रमोदजननीं पाने स्वयं कुर्वतीं
सद्विद्यावनितां विलासकुशलां पुत्रायुरारोग्यदाम् ॥२१॥
॥ श्री कनकधारा स्तवं संपूर्णम् ॥

राजवैद्य प्रोक्त श्री सूक्तना प्रयोग

१ प्रत्येक प्रयोगमां जे कार्यसिद्धि माटे—जे अभिलाषा माटे प्रयोग करवो होय तेनो संकल्प करवो. जे जे प्रयोगमां न्यास ध्यान जुदा नथी आप्या तेवा प्रयोगोमां पाने ६ ठामां लखेला करन्यास हृदयादिन्यास करवा. अने २ जा पानामां लखेला विद्युद्दाम आ मंत्रथी ध्यान करवुं पछी जपनो प्रारंभ करवो.

२ दरेक प्रयोग करनारे के ब्राह्मणद्वारा करवामां आवे तो तेओये प्रयोग चालतो होय त्यांसुधी सत्य बोलवुं, क्रोध करवो नहि, सादुं भोजन करवुं. ब्रह्मचर्य पाळवुं, अने जे अभिलाषाथी प्रयोग चालतो होय ते वस्तुनुं आंतर ध्यान चिंतवन राखवुं. आ प्रत्येक प्रयोग माटे समजवुं.

३ प्रत्येक प्रयोगमां ए समजी राखवुं के कोईपण प्रयोग पोते करवा अशक्त होय तो ब्राह्मण द्वारा करावी शकाय छे.

४ दरेक प्रयोगमां दीवो घीनो, धूप गुगळनो करवो. प्रयोग पहेला बेसवाने ठेकाणे तलवारथी कुंडाळुं करी वचमां बेसवुं पडखे तलवार राखवी.

५ श्री सूक्तना कोईपण मंत्र वडे चंडीपाठने संपुटित करी पाठ करवानो होय तो १२५ सवासो पाठ कराय छे. तेथी पोतानी धारणा सफळ थाय छे. चंडीपाठने संपुटित करवो होय तो प्रथम, मध्यम अने उत्तम त्रण चरित्रोने संपुटित करवानुं समजवुं अने दशांश होम वगेरे कराय छे.

६ श्री सूक्तना प्रयोग बधी कोमना बधा आश्रमना स्त्रीओ, बाळको, पुरुषो सौने करवानो अधिकार छे. बतावेला प्रयोगोमां जप पछी होम वगेरे करवाना होय तो जपथी दशांश होम, होमथी दशांश तर्पण, तर्पणथी दशांश मार्जन अने मार्जनथी दशांश अथवा मार्जन प्रमाणे ब्रह्मभोजन करवानुं समजवुं.

ॐ ऐं ॥ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ॥
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१॥

प्रयोग १ लक्ष्मीनी मूर्ति सोनानी बनावी तेनी पूजा हळदर सोना चांदीनां कमळनां फुलथी करवी. पछी सुवासिनी सौभाग्यवती स्त्री अने गायनुं पूजन करी पूनमना चंद्रमां अथवा पाणीथी भरेला घडामां श्री परा नारायणीनुं ध्यान करी सोनानी माळाथी कमळपत्रना आसन उपर बेसी श्री सूक्तनी आ हिरण्यवर्णां ए मंत्रने श्रीं ह्रीं क्लीं बीज जोडी सवार बपोर सांज एक

હજાર (દસ દસ માળા) નો જપ કરવો. આ પ્રમાણે એક લાખ પચીસ હજાર જપ પુરા થયે મધ ઘી કમળ પુષ્પથી દશાંશ હોમ કરવો અને તર્પણુ માર્જન બ્રહ્મભોજન નિયમ પ્રમાણે કરવું. આ પ્રયોગ ૩૨ લાખનો છે પરંતુ સવા લાખ જપ હોમ વગેરે થઈ જાય એટલે બીજા સવા લાખનો પ્રારંભ કરવો. એ પ્રમાણે સવા લાખ સવા લાખ કરી ૩૨ લાખનો પ્રયોગ પુરો કરવો. તેથી રાજવૈભવ સોનું ઝવેરાત વૈભવ વિલાસ વાહન સ્ત્રી સંતાન અને સંસારનું સર્વ પ્રકારનું સુખ મળે છે. પહેલો પ્રયોગ પુરો થતાં જ લાભ દેખાવા માંડે છે. વેપાર ઉદ્યમ ધંધો નોકરી રાજકર્મ વગેરેમાં લાભ થાય છે કર્તા અને તેના કુટુંબીજનો ૧૦૦ વર્ષથી વધુ આયુષ્ય ભોગવી અંતે ઉત્તમ લોકમાં જાય છે.

પ્રયોગ ૨:–ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये प्रसीद

प्रसीद ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं महालक्ष्म्यै नमः ॥
दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजंतोः
स्वस्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ॥
ॐ ऐं हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्ण रजतस्रजां
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥
दारिद्र्य दुःख भयहारिणि का त्वदन्या
सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता ॥
ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये प्रसीद
प्रसीद ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं महालक्ष्म्यै नमः ॥

આ એક મંત્ર સંપુટિત થયો એ પ્રમાણે તાં મ આવહ થી લઈ યઃ શુચિઃ સુધીના ૧૬ મંત્રોને સંપુટિત કરી પાઠ કરવાથી ૧ પાઠ થયો તેવા ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર પાઠ કરવા. ચંપાનાં ફુલ મધ ઘી ગોળનો ૧૨૦૦ બારસો પાઠનો હોમ કરવો. ૧૨ પાઠથી તર્પણુ કરવું. ૧૨ પાઠથી માર્જન અને યથાશક્તિ બ્રહ્મભોજન કરવું. ધન ધાન્ય ઐશ્વર્ય સમૃદ્ધિ વચન સિદ્ધિ મળે છે

પ્રયોગ ૩· सप्तशती-चंडीपाठनां ત્રણે ચરિત્રોના પ્રત્યેક મંત્રને हिरण्यवर्णां આ મંત્રથી સંપુટિત કરી પાઠ કરવો હોમ તર્પણુ માને આદિ દશાંશ કરવું બધી સિદ્ધિ મળે છે.

ॐ ऐं ॐ ह्रीं ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ॥२॥

પ્રયોગ ૧ લક્ષ્મીની સુવર્ણની મૂર્તિ કરી હળદર અને સોના ચાંદીના કમળ પુષ્પથી પૂજન કરી સુવાસિની સ્ત્રી અને ગાયનું પૂજન કરી પૂર્ણિમાના ચંદ્રમાં અથવા જળથી ભરેલા કુંભમાં શ્રી નારાયણીનું ધ્યાન કરી સોનાની માળાથી કમળના આસન પર બેસી જપ કરવો. હમેશાં સાંજે કે રાતે એક હજાર જપ કરવો. ૩૨ દિવસનો પ્રયોગ છે. દશાંશ હોમ તર્પણ માર્જન આદિ કરવાં લક્ષ્મી સ્વપ્નામાં આવી ધનનાં સ્થાન અથવા ધન પ્રાપ્તિના જે સાધન પોતે ધાર્યાં હોય તેના માર્ગ બતાવશે ધન સમૃદ્ધિ સ્થિર રહેશે. દર ત્રણ વર્ષે ૩૨ દિવસ આ પ્રયોગ કરવાથી પોતાની જીંદગીમાં લક્ષ્મીની ખામી નહી રહે અને સ્ત્રી સંતાન પરિવાર સુખી થાશે.

પ્રયોગ ૨–તાં મ આવહ આ બીજ મંત્રથી સપ્તશતી–ચંડીપાઠના પ્રત્યેક મંત્રને સંપુટિત કરી હમેશા સૂર્યોદય પહેલાં અથવા સાંજે ૧ પાઠ કરવો. ૧૨૫ સવાસો પાઠ પૂરા થયે હોમ વગેરે દશાંશ કરવાં મનવાંછિત કાર્ય સફળ થાય છે.

પ્રયોગ ૩–તાંમ આવહ આ મંત્રને

शरणागत दीनार्त परित्राण परायणे ॥
सर्वस्यार्तिहरे देवि नारायणि नमोस्तु ते ॥

આ મંત્રથી સંપુટિત કરી ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર જપ કરી તેના દશાંશ હોમ તર્પણ માર્જન બ્રહ્મભોજન કરવાં ધનધાન્ય સંપત્તિ મળે વિપત્તિ ટળે શત્રુ નષ્ટ થાય.

ॐ ह्रीं ॐ श्रीं अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ॥
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥३॥

પ્રયોગ ૧ આ મંત્રથી સવારે બપોરે સાંજે એમ દરેક વખતે ૧૦ માળા કરવી. રોજ સવારે સંકલ્પ ન્યાસ ધ્યાન કરી જપનો પ્રારંભ કરવો એ પ્રમાણે ૪ વર્ષ કરવાથી મંત્ર સિદ્ધ થાય છે. શત્રુઓને જીતી પોતે રાજા થાય છે રાજ્ય મળે છે. પોતે ગુમાવેલું કે શત્રુઓએ તથા ચક્રવર્તી રાજાયે આંચકી લીધેલું રાજ્ય મળે છે. આ પ્રયોગ ૩૬,૦૦,૦૦૦ છત્રીસ લાખ જપનો છે પોતે ન કરી શકે તો વિદ્વાન બ્રાહ્મણદ્વારા કરાવી શકાય છે.

પ્રયોગ ૨–આ મંત્રને   करोतु सा नः शुभहेतुरीश्वरी
शुभानि भद्राण्यभिहन्तु चापदः ॥

આ અર્ધા મંત્રના સંપુટ કરી ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર જપ કરવા. દશાંશ હોમ તર્પણ આદિ કરવાં. રાજ્ય ધન લક્ષ્મી યશ વધે. શત્રુ વશ થાય. ગત રાજ્ય મળે. ગત લક્ષ્મી મળે. ગત સ્થાન મળે.

ॐ श्रीं ॐ क्लीं कांसोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रा ज्वलंतीं ॥
तृप्तां तर्पयन्तीं पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥४॥

પ્રયોગ ૧–આ મંત્રના પ્રયોગ ૮,૦૦,૦૦૦ આઠ લાખના છે, સવારે તથા સાંજે અથવા સવારે બપોરે અને સાંજે સમય અનુકૂળ હોય તે પ્રમાણે જપ કરવો. જપ પુરો થયે ખાખરાના સમિધ દુધ ગાયનું ઘી મધનો દશાંશ હોમ વગેરે કરવાં. જો હંમેશાં સવારે અથવા સાંજે એક જ સમય જપ કરવાનો રાખ્યો હોય તો અમાસને દી પાંચ હજાર જપ કરવા. રાજ્ય મળે. રાજા જેવી સમૃદ્ધિ મળે. શત્રુનો ક્ષય થાય રાજા પ્રજા વશ થાય.

પ્રયોગ ૨ सर्वाबाधा प्रशमनं त्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि ॥
एवमेव त्वया कार्यमस्मद्वैरिविनाशनं ॥

આ મંત્રથી સંપુટિત કરી ૧૨,૦૦,૦૦૦ બાર લાખનો પ્રયોગ છે. બ્રાહ્મણ દ્વારા પણ કરાવી શકાય છે. ગત રાજ્ય ગત સ્થાન ગત વૈભવ ફરી મળે છે. ધન ધાન્ય સમૃદ્ધિ ઐશ્વર્ય અખુટ મળે છે.

પ્રયોગ ૩ શ્રી સૂક્તના પહેલા મંત્રના પ્રયોગમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये આ મંત્રનો અને યુગ્મે સ્મૃતાનો અરધો મંત્ર પહેલાં અરધો પછી कां सोस्मितां એ મંત્રને સંપુટ કરી ૧૨,૦૦૦ બાર હજારનો જપ કરવો. દશાંશ હોમ વગેરે કરવાં. વૈભવ લક્ષ્મી સંપત્તિ વાહન મકાન સ્ત્રી સંતાનનો લાભ મળે છે.

ॐ क्लीं ॐ वदवद ॥ चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम् ॥ तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥५॥

પ્રયોગ ૧ આ મંત્ર સંકલ્પ ન્યાસ ધ્યાન કરી એક લાખ પાત્રીસ હજાર જપવાનો છે. ગાયના ગોંદરામાં બેસી હમેશાં ૧૦૦૦ એક હજાર જપ કરવો. એ

જલદી સિદ્ધિ: મેળવવી હોય તો સવાર બપોર સાંજ ત્રણ વખત એક એક હજાર જપ કરવો. અથવા બ્રાહ્મણદ્વારા કરાવવો. એક લાખ પીસતાલીસ હજાર: પૂરા થાય એટલે દશાંશ હોમ વગેરે કરવા. સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીઓનું પૂજન કરવું. દેવીની મૂર્તિને કમળ પુષ્પથી પૂજન કરવું. ગાયુંને ખડ નાખવું, આ પ્રયોગમાં ધ્યાનમાં નીચેનો મંત્ર બોલવો.

अक्षीणभासां चंद्राख्यां ज्वलंतीं यशसा श्रियं ॥
देवैर्जुष्टामुदारां च पद्मिनीमीं भजाम्यहं ॥
त्वां वृणे त्वत्प्रसादेन ममालक्ष्मीर्विनश्यतु ॥

આ પ્રયોગથી દરિદ્રી માણસ ધનવાન થાય છે. અને ગયેલું ધન સંપત્તિ રાજ્ય જમીન વગેરે પાછાં મળે છે.

પ્રયોગ ૨–આ ચંદ્રાં પ્રભાસાં મંત્રથી ચંડીપાઠના પ્રત્યેક મંત્રને સંપુટિત કરી ૧૨૫ સવાસો પાઠ કરાય છે. દશાંશ હોમ વગેરે કરવા. દરિદ્રી નિર્ધન માણસ ધનવાન બને છે. ૧૦૦૦ એક હજાર પાઠ અને દશાંશ હોમ વગેરે કરવાથી મનવાંછિત કાર્ય સફળ થાય છે. રાજા પ્રજા આધીન થાય છે પૃથ્વીમાંથી કે અકસ્માત ધનનો લાભ મળે છે.

ॐ वद्वद् ॐ वाग्वादिनी ॥ आदित्य वर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पति-
स्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ॥ तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मा यान्तरा
याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥६॥

પ્રયોગ ૧–દેવીની સોનાની મૂર્તિ કરવી તેને ચંદન પુષ્પ બિલીપત્ર હળદર કંકુથી પૂજન કરી હમેશાં ૧ થી ૩ હજાર સુધી આ મંત્રનો જપ કરવો કુલ ૧૧,૦૦,૦૦૦ અગ્યાર લાખનો પ્રયોગ છે. જપ પૂરો થયે બીલીપત્ર ઘી ખીરનો દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં. પોતે ન કરી શકે તો બ્રાહ્મણ પાસે કરાવવો. ऐं ह्रीं सौः ऐं श्रीं આ બીજથી કરન્યાસ હૃદયાદિ ન્યાસ કરવા તથા

उदयादित्य संकाशां बिल्वकाननमध्यगां ॥
तनुमध्यां श्रियं ध्यायेदलक्ष्मीपरिहारिणीं ॥

આ મંત્રથી ધ્યાન કરવું. આ પ્રયોગ કરનારે ફળ અને દૂધનું ફરાળ કરવું કાંઈપણ અગ્નિ પર પકાવેલું ખાવું નહી. પાકેલાં બીલાં પણ ફરાળમાં ખાઈ શકાય બની શકે તો આ પ્રયોગ બીલીના ઝાડ નીચે બેસી કરાય તો ઉત્તમ છે.

આ પ્રયોગથી વચન સિદ્ધ થાય છે. અને લક્ષ્મી સ્થિર થઈ પોતાના ઘરમાં રહે છે. નિર્ધનતા, દરિદ્રતા, ક્લેશ, ક્ષુદ્રસત્વોનો ઉપદ્રવ, ભૂત, પ્રેત, પિશાચ વગેરેની નડતર દૂર થાય છે અને માણસ ધનવાન બને છે.

પ્રયોગ ૨ઃ— આ મંત્રનો ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર જપ કરવાનો છે. જો એટલો મંત્ર જપવો હોય તો ૩૬,૦૦૦ છત્રીસ હજાર જપ કરવો. દશાંશ હોમ તર્પણ માર્જન વગેરે કરવું. આથી પોતાના ઉદ્યોગ ધંધામાં વેપારમાં અને બીજા ધન મેળવવાના વ્યવસાયમાં ધનનો લાભ મળે છે.

પ્રયોગ ૩ઃ—ज्ञानिनामपि चेतांसि देवी भगवती हि सा ॥
बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति ॥

આ મંત્રનો સંપુટ કરી અર્થાત વચમાં આદિત્યવર્ણે અને ઉપર નીચે જ્ઞાનિનાં એ રીતે સંપુટ કરી ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર જપ કરી દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં. આ પ્રયોગથી જે માણસની ઈચ્છા હોય તેનું આકર્ષણ થાય છે. અને તે માણસ પોતાને આધીન રહે છે રાજા અને રાજકર્તાઓને વશ કરવા માટે ૪૮,૦૦૦ અડતાલીસ હજાર જપ કરવો. અને દશાંશ હોમ વગેરે કરવાં.

ॐ वाग्वादिनी ॐ ऐं ॥ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ॥
प्रादुर्भूत सुराष्ट्रेस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥७॥

પ્રયોગ ૧ઃ— આ મંત્રનો ૩૨,૨૦,૦૦૦ બત્રીશ લાખ વીશ હજારનો પ્રયોગ છે. કરન્યાસ હૃદયાદિ ન્યાસ आं ह्रीं क्रौं ऐं श्रीं आं हूं क्रौं ऐं આ નવ બીજથી કરવા ॐ अस्यश्री उपैतु मां मंत्रस्य कुबेर ऋषिः । मणिमालिनीलक्ष्मी देवता । अनुष्टुप्छंदः । श्रीं ब्लुं क्रीं बीजानि । ममाभीष्टकामना सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः । આ પ્રમાણે સંકલ્પ કરી નીચેના મંત્રથી ધ્યાન કરવું.

राजराजेश्वरीं लक्ष्मीं वरदां मणिमालिनीं ॥
देवीं देवप्रियां कीर्तिं वन्दे काम्यार्थसिद्धये ॥

દેવીની સોનાની મૂર્તિ કરી દ્રો, બીલીપત્ર, હળદર, ચોખા, મોતી, કંકુ કેવડો, ડોલર ચંદન, પુષ્પ વગેરેથી પૂજન કરવું. લલિતામ્બા સહસ્રનામ સ્તોત્રના પ્રત્યેક નામ સાથે श्रीं બીજ લગાડી શ્રી યંત્રનું પૂજન કરવું સંધ્યા વગેરે નિત્ય કર્મ કરીને આ પ્રયોગનો આરંભ કરવો. ઘીનો દીવો ગુગળનો ધૂપ, દ્રાક્ષ, ખજૂર, કેળાં, શેરડી, મધ, ઘી, દાડમ, કેરી, નાળીયેર વગેરે જે મળે તેનું નૈવેદ્ય ધરવું, સવારે અને બપોરે ૧૦૦૦ એક હજાર અને રાતે

૨૦૦૦ બે હજાર જપ હમેશાં કરવા. અઢી વરસમાં એક માણસ બત્રીસ લાખ વીશ હજારનો જપ પૂરો કરી શકે છે. જપ માટે પરવાળાની માળા લેવી. જપ પુરા થયે અષેડા ઘી ખીરનો દશાંશ હોમ કરવો તથા તેના દશાંશ તર્પણ વગેરે કરવું. ૮,૦૦,૦૦૦ આઠ લાખ હોમ માટે જરૂર જણાય એટલા બ્રાહ્મણોને બેસારી હોમ પુરો કરવો. આ બાબતમાં વિદ્વાન તાંત્રિકની સલાહ લઈ કાર્ય સંપૂર્ણ કરવું. હોમનું કામ ચાલે ત્યાં સુધી હમેશાં સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીઓનું, ગાયોનું, પૂજન કરી તેનો વસ્ત્રથી સત્કાર કરી મિષ્ટાન્ન ભોજન કરાવવું. આ પ્રયોગથી કુબેર વગેરે દેવ પ્રત્યક્ષ અથવા સ્વપ્નમાં દર્શન દિયે છે અને ચિંતામણિ તથા નવ નિધિ નામના કુબેરના ગણ પ્રયોગ કર્તાને આધીન રહી ધન સુવર્ણ રત્ન રસાયન ઔષધી દિવ્યાંજન આપે છે.

જો એક જ માણસ આ પ્રયોગ કરતો હોય તો રાતના ૨૦૦૦ બે હજાર કે તેથી વધુ જપ કરી શકે છે અથવા બ્રાહ્મણો દ્વારા પ્રયોગ કરાવવાથી પ્રયોગ જલદી પૂરો થાય છે.

ॐ ऐं ॐ सौः ॥ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ॥
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वान्निर्णुद मे गृहात् ॥ ८ ॥

प्रयोगः १—આ મંત્રનો ૩૨,૦૦૦ બત્રીસ હજારનો પ્રયોગ છે, હમેશાં રાતે ૩૦૦૦ ત્રણ હજાર જપ વીરાસનથી બેસી કરવો. અગ્નિહોત્રના કુંડની સામે બેસી જપ કરવાથી સારૂં ફળ મળે છે. રૂદ્રાક્ષની માળાથી જપ કરવે તલ ગોળ ઘીથી દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં. એ રીતે એક પ્રયોગ પુરો થાય એટલે બીજો પ્રયોગ શરૂ કરવાં આ પ્રયોગમાં નીચેના મંત્રથી ધ્યાન કરવું.

अज्ञानपातकतमस्ततितीव्ररश्मिं दौर्भाग्यभूधरविदारणवज्रमीडे, ॥
रोगार्तिचोरफणिमर्दनपक्षिराजं लक्ष्मीपदद्वयमनर्थहरं सुखार्थी ॥१॥
खड्गं सवात चक्रं च कमलं वरमेव च ॥
करैश्चतुर्भिर्बिभ्राणां ध्याये चन्द्राननां श्रियम् ॥२॥

એક પ્રયોગ દશ ૧૦ દિવસમાં પુરો થાશે પછી બીજો પ્રયોગ શરૂ કરવો -પ્રયોગનો ચમત્કાર પહેલા પ્રયોગથી જ દેખાશે અને જેમ જેમ બીજો ત્રીજો પ્રયોગ આગળ ચાલશે તેમ કાર્ય સિદ્ધિ પ્રત્યક્ષ દેખાવા માંડશે ચાર પ્રયોગ પૂર્ણ થવાથી અભિલાષા પૂરી થાશે. કામની મહત્તા પ્રમાણે પ્રયોગ આગળ ચલાવવો. આ પ્રયોગથી શત્રુનો તથા વિના કારણ પોતાને નુકશાન કરનારાનો નાશ થાશે અને દરિદ્રતા નિર્ધનતા રોગ ભય જનપદોદ્ધ્વંસકારી

દૈવી તત્વોની પીડા વગેરે નષ્ટ થઇ પ્રયોગ કરનારો પોતાના કુટુંબ પરિવાર સાથે દીર્ઘાયુષી ઐશ્વર્યવાન થાય છે. ગ્રહ પીડા ક્રૂર ગ્રહોનાં અશુભ ફળ અને ક્ષુદ્ર સત્વોની પીડા વગેરે મટે છે અને ભાગ્યોદય થાય છે.

પ્રયોગ ૨:—શ્રી પ્રુક્તના ૮ મા મંત્રને

रोगानशेषानपहंसि तुष्टा रुष्टा तु कामान्सकलानभीष्टान् ॥
त्वामाश्रितानां न विपन्नराणां त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां भजन्ते ॥ १ ॥

આ મંત્રનો સંપુટ કરી રાત્રે ૧૦૦૦ એક હજાર જપ કરવો. ૧૨,૦૦૦ બાર હજાર જપ પુરા થાય એટલે દશાંશ કાળા તલ ટોપરાં રાઈનો હોમ કરવો અને તેનો દશાંશ તર્પણ વગેરે કરવાં. પોતાને વિના કારણ નુકસાન કરનારા શત્રુના વિનાશ માટે, રોગની શાંતિ માટે અને બીજી વિપત્તિ પીડાના નિવારણ માટે અરીઠાના બી ની માળાથી કાળી ઉનના આસન પર વીરાસનથી બેસી ક્રોધ મુદ્રાથી જપ કરવો.

ॐ ह्रीं ॐ हंसः ॥ गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं ॥
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियं ॥९॥

પ્રયોગ ૧ —આ મંત્રનો પ્રયોગ ૧,૬૦,૦૦૦ એક લાખ, સાઠ હજારનો છે. કમળ કાકડીની માળાથી કમળના પાન કે ફુલના આસન પર અથવા રેશમી વસ્ત્ર પર બેસી જપ કરવો. સ્થંડિલ પર કેસર કસ્તુરી ચંદન કપુર વગેરે સુગંધી દ્રવ્ય રાખી શ્રી લક્ષ્મી દેવીની મૂર્તિની પૂજા કરી જપ કરવો. હમેશાં સવારે અને સાંજે નકી કરેલી સંખ્યામાં જપ કરવો. જપ પૂરો થાય એટલે કમળ ફુલ ઘી તલનો દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવું. આ પ્રયોગથી ધનધાન્ય સમૃદ્ધિ સોનું ચાંદી રત્નો વગેરે મોટા પ્રમાણમાં મળે છે અને ઋદ્ધિસિદ્ધિ મોટાઈ રાજકર્તાઓ તરફથી સન્માન વગેરે લાભ મળે છે.

ॐ हंसः ॐ आं ॥ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥१०॥

પ્રયોગ ૧:— આ મંત્રનો જપ ૮,૦૦,૦૦૦ આઠ લાખનો છે ऐं लं वं श्रीं આ બીજ મંત્ર સાથે લગાડી કરન્યાસ હૃદયાદિ ન્યાસ કરવા

तां ध्यायेत्सत्यसंकल्पां लक्ष्मीं क्षीरोदनप्रियाम् ॥
ख्यातां सर्वेषु भूतेषु तत्त्वज्ञानफलप्रदाम् ॥

આ મંત્રથી ધ્યાન કરવું. બીલીફળ બીલીના સમિધ ખાખરાના સમિધ ઘી તલ સાકર વગેરેથી દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં, પ્રયોગ મોટી સંખ્યાનો હોવાથી સુપાત્ર બ્રાહ્મણદ્વારા કરાવવો ઉત્તમ છે. આ પ્રયોગથી મનવાંછિત વસ્તુ મળે છે અને ધનધાન્ય સમૃદ્ધિ વૈભવ વિલાસ વધે છે.

ॐ आं ॐ ह्रीं ॥ कर्दमेन प्रजा भूता मयि संभव कर्दम ॥
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥ ११ ॥

પ્રયોગ ૧:— આ મંત્રનો ૩૨,૦૦,૦૦૦ બત્રીસ લાખનો પ્રયોગ છે. મંત્ર સાથે વં શ્રીં બીજ જોડીને ન્યાસ કરવા અને

सुवत्सा गोरिव प्रीता कर्दमेन यथेन्दिरा ॥
कल्याणी मद्गृहे नित्यं निवसेत्पद्ममालिनी ॥

આ મંત્રથી ધ્યાન કરવું જીવતા વાછડાવાળી ગાયનું અને પુત્રવાળી સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીનું પૂજન કરી આ પ્રયોગ ગાયના ગોંદરામાં બેસી કમળ કાકડીની માળા ૧૧ ફેરવી, હમેશાં નાનાં બાળકોને દુધ પીવરાવવું, જપ પૂરો થયે દશાંશ હોમ વગેરે કરવાં આ પ્રયોગ મોટો હોવાથી બ્રાહ્મણો દ્વારા કરાવવો ઠીક છે. વંધ્યા સ્ત્રીને ભાગ્યશાળી પુત્ર થાય છે તેની વંશવૃદ્ધિ થાય છે અને તેન વંશમાં કોઈ નિર્ધન રોગી આંધળો કંજૂસ પાપી નથી થાતો. હોમ શિવલિંગીનાં બી ખીર ધોળા તલ પ્રો ઘીનો કરવો. દૂધથી તર્પણ અને માર્જન કરવું.

પ્રયોગ ૨:— આ મંત્રથી ચંડીપાઠના પ્રત્યેક મંત્રને સંપુટિત કરી ૧૨૫ સવાસો પાઠ કરવા તો સંતાન થાય છે હોમ ઉપર પ્રમાણે.

ॐ ह्रीं ॐ क्रौं ॥ आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ॥
चांच देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥१२॥

પ્રયોગ ૧ આ મંત્રના પ્રયોગના પ્રારંભમાં

अस्य श्री आपःसृजन्तु मंत्रस्य चंद्रमा ऋषिः। अमृतेश्वरी चिक्लीतमाता श्रीः देवता। अनुष्टुप्छंदः। वं बीजं। ममाभीष्टकामना सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः

આ પ્રમાણે સંકલ્પ કરી સમુદ્રમાં સીધી મળનારી નદીને કાંઠે ઉગેલા બીલીના ઝાડ નીચે બેસી પાણીથી ભરેલા ઘડાની પૂજા કરી ૬૪,૦૦૦

ચોસઠ હજાર જપ કરવો. સુવાસણ સ્ત્રીઓને બ્રાહ્મણોને, બ્રાહ્મણ બાળકોને પાણીનું દાન કરવું. અને લોકોને તથા ગામોને પાણી પીવરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી. પ્રયોગ પુરો થયે શેરડી, તલ ગોળ, ટોપરાં, વગેરેનો દશાંશ હોમ વગેરે કરવાં. આ પ્રયોગ કરનારા ઉપર દેવી પ્રસન્ન થઈ હમેશાં અમૂલ્ય ઇચ્છિત ભોજન મોટા પ્રમાણમાં આપે છે તેને ઘેર મેમાનો મોટી સંખ્યામાં આવ્યાજ કરે છે. તેના વંશમાં ભોજનની ખામી આવતી નથી. દરેક પાંચ વરસ પછી એક પ્રયોગ કરવો ઉત્તમ છે. તેના નોકર ચાકર મિત્ર આશ્રિત વગેરેને ઉત્તમ ભોજન મળે છે.

ॐ क्रौं ॐ क्रीं ॥ आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीम् ॥
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१३॥

પ્રયોગ ૧:—આ મંત્ર હમેશાં ૩૦૦૦ ત્રણ હજાર જપવો. શુકલ પક્ષની પાંચમથી પ્રારંભ કરી પૂનમ સુધી જપ કરી બંધ કરવો ફરી બીજા મહિનાની શુદી પાંચમથી પૂનમ સુધી જપ કરવો બની શકે તો ચંદ્રમંડળની સામે નજર રાખી જપ કરવો. અથવા ચંદ્રનો પ્રકાશ પોતાના શરીરપર પડે તેવી રીતે બેસી જપ કરવો. રૂદ્રાક્ષની કે કમળ કાકડીની માળાથી હીરાગળ વસ્ત્રમાં કમળ પુષ્પો અંદર ગોઠવી તેનાપર બેસી જપ કરવો. આ પ્રયોગ ૧૬ મહિનાનો છે. જેમ જેમ પ્રયોગ આગળ ચાલશે તેમ તેનો પ્રભાવ નજરે જોવામાં આવશે. ૧૬ થી ૩૨ મહિનામાં પોતાના મનની બધી અભિલાષાઓ પૂરી થાશે આ પ્રયોગમાં નીચેના મંત્રથી ધ્યાન કરવું.

तां स्मरेदभिषेकार्द्रां पुष्टिदां पुष्टिरूपिणीम् ॥
मैत्र्यादिवृत्तिभिश्चार्द्रां विराजत्करुणां श्रियम् ॥१॥
दयार्द्रां वेत्रहस्तां च व्रतदंडस्वरूपिणीम् ॥
पिंगलाभां प्रसन्नास्यां पद्ममालाधरां तथा ॥२॥
चंद्रास्यां चंद्ररूपां च चंद्रां चंद्रधरां तथा ॥
हिरण्मयीं महालक्ष्मीमूचमेतां जपेन्निशि ॥३॥

શરૂઆતમાં સંકલ્પ ન્યાસ કરી લલિતાંબાનું ચંદ્રમંડળમાં ધ્યાન કરી જપનો પ્રારંભ કરવો. ચંદ્રોદય થયા પછી જપનો પ્રારંભ કરવાનો છે. ૧૬ મહિને પ્રયોગ પુરો થયા પછી દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં પછી બીજા સોળ મહિનાનો પ્રયોગ શરૂ કરવો.

પ્રયોગના સંકલ્પમાં જેટલા મહિનાનો પ્રયોગ કરવો હોય તેનો ઉચ્ચાર કરવો અને સોળ મહિનાનો પ્રયોગ પુરો ન થાય ત્યાં સુધી વચમાં પ્રયોગ ખંડિત થવા દેવો નહી. હોમ ખીર બીલીફળ સમિધ કમળ ફુલ ડોલર ફુલ ધોળા તલ ઘી બધાનો કરવો અને દશાંશ તર્પણ વગેરે કરવાં. આ પ્રયોગના પ્રભાવથી મંત્ર સિદ્ધ થાય છે પ્રયોગ કર્તાને વચનસિદ્ધિ મળે છે. તેને મોટું રાજ્ય પ્રતિષ્ઠા માન સન્માન વૈભવ વિલાસ મોટા પ્રમાણમાં મળે છે. લક્ષ્મી ઘણી મળે છે રાજા પ્રજામાં ઉંચું માન અને સ્થાન મળે છે.

ૐ હ્રીં ॐ श्रीं ॥ आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् ॥
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१४॥

પ્રયોગ ૧:— આ મંત્રનો પ્રયોગ ૩,૬૦,૦૦૦ ત્રણ લાખ સાઠ હજારનો છે. આ પ્રયોગ તળાવને કાંઠે, અથવા કમળના સમૂહની વચમાં અથવા નજીકમાં બેસીને કમળના આસનપર બેસીને કમળ કાકડીની અથવા સોનાની માળાથી હમેશાં ૩૦૦૦ ત્રણ હજાર જપ કરવો. ૧૨૦ દિવસમાં પ્રયોગ પૂરો થાશે ખીર કમળ ફુલ ઘી વેગેરેનો દશાંશ હોમ કરવો. સો સુવાસિની સ્ત્રીઓને જમાડી લુગડાં પેરાવી શણગારી દક્ષિણા આપવી; આ પ્રયોગમાં નીચેના મંત્રોથી ધ્યાન કરવું.

तां स्मरेदभिषेकार्द्रां पुष्टिदां पुष्टिरूपिणीम् ॥
रुक्माभां स्वप्नधीगम्यां सुवर्णां स्वर्णमालिनीम् ॥१॥
सूर्यामैश्वर्यरूपां च सावित्रीं सूर्यरूपिणीम् ॥
आत्मसंज्ञां च चिद्रूपां ज्ञानदृष्टिस्वरूपिणीम् ॥२॥
चक्षुः प्रकाशदां चैव हिरण्यप्रचुरां तथा ॥
स्वर्णात्मनाऽऽविर्भूतां च जातवेदो म आवह ॥३॥

આ પ્રયોગથી ગ્રહોની પીડા ગ્રહબાધા મટી ભાગ્યનો ઉદય થાય છે હાથી, ઘોડા, વાહન, ગામ, ગરાસ, જમીન, જાગીર રાજ્ય સમૃદ્ધિ વગેરે મળે છે માણસ મોટો ધનવાન બને છે તેનું અને તેના કુંટુંબીઓના શરીર નીરોગી દીર્ઘાયુષી અને પ્રભાવશાળી થાય છે અને જે માણસને મળવાની ઈચ્છા હોય તેનું આકર્ષણ થઈ તે મળે છે.

ॐ श्रीं ॐ ह्रूं ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं
पुरुषानहं ॥१५॥

प्रयोग १ॐ अस्य श्री पंचदशमम ंत्रस्य ऋचः कुबेरो ऋषिः । भूतधात्री लक्ष्मीर्देवता। प्रस्तार पंक्तिच्छंद । ह्रीं श्रीं ह्रीं इति बीजानि । ममाभीष्टफलप्राप्त्यर्थे जपे विनियोग.॥

'આ મંત્ર ને હ્રીં શ્રીં હ્રીં આ બીજ લગાડી અંગન્યાસ કરન્યાસ હૃદયાદિ ન્યાસ કરવા અને

ध्याये लक्ष्मीं प्रहसितमुखीं राजसिंहासनस्थां
मुद्राशक्ति सकलविनुतां सर्वसंसेव्यमानाम् ॥
अग्नौ पूज्यामखिलजननीं हेमवर्णा हिरण्यां
भाग्योपेतां भुवनसुखदां भार्गवीं भूतधात्रीम् ॥१॥

આ મંત્રથી ધ્યાન કરવું. બાર અથવા ઘઉંના ઢગલા ઉપર રેશમી આસન પાથરી કમળ કાકડીની માળાથી હમેશાં ૩૦૦૦, ત્રણ હજાર જપ કરવાનો છે. આ પ્રયોગ ૧,૨૫,૦૦૦ સવા લાખનો છે. જપ પૂરો થયે પ્રો ખીર મધ ઘી વગેરેથી દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં. આ પ્રયોગથી લક્ષ્મી પોતાને ઘેર સ્થિર રહે છે. બહારથી મોટા પ્રમાણમાં લક્ષ્મી મળે છે. શત્રુઓ હવી ધન ધાન્ય ઐશ્વર્ય સમૃદ્ધિ વધે છે. ગયેલું રાજ્ય જમીન જાગીર ફરીને મળે છે. કામનું મહત્વ જોઈ પ્રયોગ બમણો કે ચોગણો કે તેથી વધુ કરવો. પ્રયોગ શરૂ કર્યા પછી થોડા દિવસોમાં ફળ દેખાવા માડે છે.

ॐ ह्रूं ॐ स्वाहा ॐ ह्रूं ॐ ऐं॥ यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहं ॥
श्रियः पंचदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥१६॥

પ્રયોગ ૧ શ્રી સૂક્તના ૧ થી ૧૬ મંત્રનો-સંપૂર્ણ સ્તોત્રનો હમેશાં ૧૦ પાઠ કરી રોજ ૧ પાઠ હોમવો એક વરસમાં સુખ સમૃદ્ધિ મળે છે. બધાં વિઘ્નો ટળે છે. ઉદ્યોગ ધંધો નોકરી વેપારમાં સફળતા મળે છે. વેપાર, ધંધા, નોકરીમાં આવનારાં આવરણ દૂર થઈ લક્ષ્મી મળે છે.

પ્રયોગ ૨ શ્રી સૂક્તના ૧૬ મંત્રોનો પાઠ ૧૦,૦૦૦ દશ હજાર કરવા. શુકલ પક્ષની બીજથી પ્રારંભ કરી સવારે અને સાંજે નક્કી કરેલી સંખ્યામાં પાઠ કરવા. દશ હજાર પાઠ પૂરા થાય એટલે બીલીના સમિધ દૂધપાકનો દશાંશ હોમ તર્પણ વગેરે કરવાં. આ પ્રયોગ બ્રાહ્મણ દ્વારા પણ કરાવાય છે. લક્ષ્મી ધન ધાન્ય સમૃદ્ધિ પ્રભાવ યશ કીર્તિ વધે છે. સંસારનું બધી જાતનું સુખ મળે છે.

॥ अथ राजवैद्य विरचिता ॥

॥ श्री प्रसादिनी टीका ॥

नत्वा गणनाथमुमामहेश्वरौ श्रीसरस्वतीं देवीम् ॥
श्रीविष्णु श्रीसूक्तव्याख्यां वै श्रीप्रसादिनीं सरलाम् ॥१॥

गोंडलवसतिर्व्यासः शास्त्रीमां जीवरामाख्यः ॥
श्री कालिदासतनयः कुर्वे सौराष्ट्रमंडले निवसन् ॥२॥

ॐ ऐं ॥ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजां ।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ।१॥

हे जातवेदः जातप्रज्ञ, विश्वस्य प्रकाशस्वरूप हे अग्ने हे यज्ञनारायण भगवन्। हिरण्यवर्णां सुवर्ण इव वर्णः कांतिर्यस्यास्तां सुवर्णसदृशस्वरूपवतीं सुवर्णसदृशकांतिम् । हरिणीं हरिद्राचूर्णकृतमूर्तिम् हरिणीरूपधरां । श्रीर्धृत्वा हरिणीरूपमरण्ये संचचारेहेति वचनात् । सुवर्णरजतस्रजां-सुवर्णसदृशवर्णानां रौप्यसदृशवर्णानां कमलपुष्पाणां मालाधारिणीं, सुवर्णरौप्यकृतालंकारधारिणीं, सुवर्णरौप्यकृतहाराद्याभूषितां। चंद्रां चंद्रावतारां चन्द्ररूपेण प्रकाशमानां चंद्रवद् भासमानां चंद्ररूपेण विश्वमाह्लादयन्तीं जीवयन्तीं। हिरण्मयीं सुवर्णस्वरूपां सुवर्ण एव विग्रहं यस्यास्तां। एवंरूपां लक्ष्मीं लाभप्रदां शुभलक्षणां श्रीं देवीं विश्वस्य मातरं भुवनेश्वरीं देवीं मे मह्यं मदर्थं मदुद्धारार्थम् वरप्रदानाय वा त्वं हे अग्निदेव आवह आह्वय आकारय मम गृहे निवासार्थम् मत्समीपं आनय । अग्नेर्देवहोतृत्वादाह्वानं तदधीनमेव।

हरिणीं तु हरेः पत्नीं दारिद्र्यपरिहारिणीम् ।
प्रपद्येऽहं हरिद्राभां हरिणाक्षीं हिरण्मयीम् ॥१॥

ॐ ऐं ॐ ह्रीं ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं।
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहं ॥२॥

हे जातवेदः हे वेदस्वरूपाग्ने, अनपगामिनीं अपगमनरहितां चांचल्यरहितां अनपायिनीं स्थिरां तां वक्ष्यमाणस्वरूपां लक्ष्मीं श्रीदेवीं मे मम मद्गृहे निवासय आवह आह्वय आकारय। यस्यां लक्ष्म्यां श्रीदेव्यां आवाहितायामाहूतायां ततश्च मद्गृहे स्थिरीभूतायां सत्यां हिरण्यं सुवर्णं गां धेनुं अश्वं पुरुषान् पुत्रकलत्रदासीदासभृत्यसुहृत्संबंधिरूपान् अहं विन्देयं प्राप्नुयां ॥ २ ॥

॥ श्री सूक्तनुं गुजराती भाषान्तर ॥

राजवैद्य कृत श्री प्रसादिनी संस्कृत टीकाने आधारें
तेमणे करेलुं गुजराती भाषांतर ।

જ્યાં જ્યાં સ્તુતિમાં પુરૂષવાચક શબ્દ હો ત્યાં પાઠ કરનાર સ્ત્રી હોય તો સ્ત્રી જાતિવાચક શબ્દ જોડવો.

ॐ हिरण्य वर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजां ॥
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥ १ ॥

જગતના જ્ઞાનસ્વરૂપ એવા હે યજ્ઞ નારાયણ અગ્નિ ભગવાન, સોના જેવી કાંતિ વર્ણ અને સ્વરૂપવાળાં, હરિણીનું રૂપ ધારણ કરનારાં, સોના રૂપાનાં રંગના કમળ પુષ્પોની માળા ધારણ કરનારાં, સોના રૂપાનાં આભૂષણો અને હાર પહેરનારાં, ચંદ્રમાની પેઠે જગતને આનંદ આપનારાં, અર્થાત જ્ઞાન ઐશ્વર્ય સુખ આરોગ્ય ધનધાન્ય અને વિજય આપનારાં એવાં જગતની માતા સ્વરૂપ શ્રી દેવીને હે અગ્નિદેવ મને વરદાન આપવા માટે તમે મારી પાસે લઈ આવો. ॥૧॥

ॐ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं ॥
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहं ॥ २ ॥

હે જાતવેદા વેદસ્વરૂપ અગ્નિ ભગવાન, ઉપર કહેલા ગુણવાળાં લક્ષ્મી દેવીને મારે વાસ્તે મારે ઘેર લઇ ચંચળતાને છોડી સ્થિર રહેવા માટે બોલાવી આપો. લક્ષ્મી દેવી મારે ઘેર આવી સ્થિર થઈ રહેશે તો હું સોનું, ગાય, ઘોડા. સ્નેહી સંબંધી, નોકર અને સમૃદ્ધિને મેળવી શકીશ. ॥૨॥

ॐ अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ॥
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥३॥

अश्वाः पूर्वे पुरोगाः यस्यास्ताम्। रथाः मध्ये यस्यास्ताम्। हस्तिनां गजानां नादेन गजतुर्यादिनादेन बृंहितेन दशदिग्व्यापिना ध्वनितां प्रबोधिनीं प्रकर्षेण ज्ञापयित्रीं ज्ञापिकां। देवीं क्रीडादिलक्षणशीलां द्योतनशीलां, श्रियं श्रयणीयां सेनारूपां मातरं उपह्वये मत्समीप आगच्छ इति प्रार्थये। आगन्तु प्रार्थिता च सा श्रीरूपिणी देवी मा मां जुषतां सेवताम् मेऽभिलषितानि पूरयतु ॥३॥

ॐ कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलंतीं ॥
तृप्तां तर्पयंतीं पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥४॥

सोस्मितां, आ उ ओ स्मितेन सहितां सोस्मितां। आ आसमंतान्मुख कमलं व्याप्य उ उद्गतं यत् स्मितं मंदहास्यं तेन सहिताम्। ओ इत्यार्थयेण भक्तैर्हृदि धारितां। हिरण्यप्राकारां सुवर्णस्य दुर्गेणावृत्तमंदिरां। आर्द्रां जलरूपां विश्वस्य जीवनाधारां चन्द्रगुणां औषधीरूपां क्षीरोदधेरुत्पन्नत्वात् रुद्रस्वरूपां वा। आर्द्रया रुद्र इत्यादौ तथा दर्शनात्। आर्द्रां दयार्द्रहृदयां भक्तानामल्पसेवया स्वल्पं बहुफलदायिनीं कोमलस्वभावां स्नेहपूर्णहृदयां वा। ज्वलंतीं ज्योति स्वरूपां विश्व प्रकाशयन्तीं प्रकाशमानां स्वभक्तानां शत्रूंस्तापयन्तीं दहन्तीं। तृप्तां पूर्णमनोरथां सदा संतुष्टां। तर्पयन्तीं वरप्रदानदारिद्र्यनाशनातुलैश्वर्यप्रदानादिभिः स्वभक्तानां मनोरथपूर्तिकारिणीं, विविधभोगवैभवप्रदाने स्वभक्तान् पूर्णमनोरथान् कुर्वन्तीं तोषयंतीम्। पद्मे स्थितां कमले कमलासने आसीनां। पद्मवर्णां सुवर्णकमलकांति सादृशीं विविधैश्वर्यगुणसम्पन्नां। कां वाणीस्वरूपां वाङ्मनसोरगोचरां दुर्निरूप्यस्वरूपां ब्रह्मादिदेवैरप्यनिर्वचनीयस्वरूपां ब्रह्मरूपां श्रियं श्रीदेवीं मातरं उपह्वये मद्गृहे निवसितुं आवाहनं करोमि ॥४॥

ॐ चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदारां ॥
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥५॥

चन्द्रां चन्द्रवत् अमृतवर्षिणीं जीवनदात्रीं आह्लादयन्तीं। प्रभासां प्रकृष्टा भासा तेजः प्रकाशः कांतिर्यस्यास्तां दिव्यप्रभां दिव्यप्रकाशां सूर्यं चन्द्रादीन्प्रकाशयन्तीं दिव्यज्ञानेन भक्तानां हृदयादज्ञानादिदोषान् परिहरन्तीं विश्व भासयंतीं। लोके यशसा ज्वलन्तीं चतुर्दशसु लोकेषु ऐश्वर्यसमृद्धिभक्तवरप्रदानादिना प्रकाशमानां गीयमानकीर्तिम्। अत एव देवजुष्टां इन्द्रादिदेवगणैः सेवितां ब्रह्मादिदेवगणशिरश्छत्ररूपां। उदारां भक्तानां अल्पसेवया महाफलदात्रीं दारिद्र्यादिदुःखहारिणीं यदान्य प्रगल्भां तां एवंविधैः उक्तैः अन्यैश्च विविधगुणैः सम्पन्नां। पद्मिनीमीं पद्मिनीं पद्मलतारूपां पद्महस्तिनी पद्मासनाऽऽसीना ई ईकारवाच्यां ई स्वरूपां श्रियं श्रीदेवीं अहं शरणं प्रपद्ये। शरणं प्रपन्नोऽस्मि। अतो मे मम अलक्ष्मीः दारिद्र्यादिदुःखानि नश्यतां नाशं प्राप्नोतु इति इमं वरं हे मातः त्वां लक्ष्मीं श्रियं वृणे तव सकाशात् याचे ॥५॥

ॐ अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ॥
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥ ३ ॥

ભગવતી દેવી, સેના સાથે રમવા સારૂ બહાર નીકળે છે ત્યારે ઘોડા તેની આગળ ચાલે છે, રથ વચમાં રહે છે, હાથીઓના નાદથી દશે દિશાઓને ગજવી મુકે છે, એવાં સેના સ્વરૂપે રહેલાં દિવ્ય તેજવાળાં શ્રી દેવીને મારી પાસે બોલાવું છું, એ શ્રી દેવી મારૂં સેવન કરે, મને આધીન થઈને રહે અને મારાપર પ્રીતિ રાખે. ॥ ૩ ॥

ॐ कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलंतीं ॥
तृप्तां तर्पयन्तीं पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ ४ ॥

આખા મુખ કમળપર સુશોભિત મંદ હાસ્યવાળાં, સોનાના કિલ્લાથી જેનું મંદિર વીંટાયેલું છે એવાં, જળરૂપથી જગતના આધાર રૂપ, દયાથી કોમળ હૃદયવાળાં, ભક્તોની થોડી સેવાથી ઘણું ફળ આપનારાં, કોમળ સ્વભાવવાળાં, સ્નેહથી ભરેલા હૃદયવાળાં, ચંદ્રનું સ્વરૂપ ધારણ કરી અમૃતથી ઓષધીઓને ઉછેરી જગતને જીવન આપનારાં, તેજોમય સ્વરૂપવાળાં, ભક્તોના શત્રુઓને તપાવનારાં, ઝવેરાત, સોનું વગેરેના આભૂષણો પહેરનારાં, જગતમાં પ્રકાશરૂપે રહેલાં, પૂર્ણ મનોરથવાળાં ભક્તોના મનોરથ પૂરા કરનારા, સદા સંતોષી, વરદાન, ઐશ્વર્યવાન, સમૃદ્ધિવાન વગેરેથી ભક્તોના મનોરથ સફળ કરનારાં, કમળના આસનપર બિરાજમાન, સોનાના રંગનાં કમળ જેવી કાંતિ વાળાં, વિવિધ ઐશ્વર્ય ગુણવાળાં, જગતમાં વાણીરૂપે રહેલાં એવાં શ્રી દેવી માતાને મારે ઘેર રહેવા માટે હું બોલાવું છુ. ॥ ૪ ॥

ॐ चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदारां ॥
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥५॥

ચંદ્ર રૂપે રહેલાં, ચંદ્રની પેઠે અમૃત વરસાવનારાં, જીવન અને સુખ આપનારાં, દિવ્ય આનંદ આપનારાં, દિવ્ય કાંતિવાળાં, ઐશ્વર્ય, સમૃદ્ધિ અને વરદાન ભક્તને આપવાથી જેની કીર્તિ ચૌદ બ્રહ્માંડમાં ગવાઈ રહી છે એવાં, અલૌકિક ગુણથી ઇંદ્રાદિ દેવોએ પૂજાતાં, બ્રહ્માદિ દેવોનાં શિરોમણિ રૂપ, ભક્તોની થોડી ભક્તિથી ઘણું ફળ દેનારાં, દરિદ્રતા વગેરે દુઃખોને હરનારાં, ઉદાર, અનેક ગુણોથી યુક્ત, કમળને ધારણ કરનારાં, પદ્માસનપર બેઠેલાં, ઈં કારથી ઓળખાતાં ઈં જેનું સ્વરૂપ છે એવાં શ્રી દેવીને શરણે હું જાઉં છું હે શ્રી જગજ્જનની માતા હું તમારી પાસે વરદાન માગું છું કે મારાં દુઃખ નાશ પામો. ॥ ૫ ॥

ॐ आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ॥
तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ ६ ॥

हे आदित्यवर्णे आदित्यस्य सूर्यस्य वर्णः प्रकाश इव वर्णो यस्यास्तस्याः संबोधनं हे मातः, तव तपसः तपःप्रभावात् वनस्पतिः बिल्वः वृक्षः अधिजातः उत्पन्नोऽभवत् प्रादुर्भूतोऽस्ति। कात्यायन्याः शमी जाता बिल्वो लक्ष्म्याः करेऽभवद् इति वामन पुराणात्। अथाऽनंतरं बिल्ववृक्षो तव तपसा जातः एतस्मात् कारणात् तस्य बिल्ववृक्षस्य फलानि पक्वफलादुकानि तपसा फलकृतस्तुतिपाठहोमादिप्रयोगरूपतपसा जातेन तवानुग्रहेण मा मां प्रति अन्तरा अन्तरिन्द्रियसंबन्धिनी या माया मम लोभमोहमात्सर्यमनोदौर्बल्याज्ञानपापकृपणतादिरूपाः अलक्ष्मीः ऋद्धिरहिततादिदोषाः। अथवा अंतरा अंतरिन्द्रियसंबन्धिनी माया अज्ञानं लोभमोहमदमात्सर्यदैन्यादिरूपा अलक्ष्मीः, अथवा मायान्तरा भगवत्या मायया प्राप्ता या अलक्ष्म्यस्ताः तथा दारिद्र्यं दुःखं परपीडन, प्राप्तैश्वर्यप्रभावकांतिमतिभादीनां हानि, राजोन्मुखता इत्याद्या या बाह्या अलक्ष्म्यस्ताः सर्वा बिल्वफलानि नुदन्तु। अर्थात् त्वत्प्रभावोत्पन्नस्य स्वरूपबिल्ववृक्षस्त्वद्रूप एव तत्पूजनादिना तवैव प्रत्यक्षं पूजनं भवति। तथा च बिल्ववृक्षफलानां सेवनेन होमादिना च मम दारिद्र्यादिदुःखानि नश्यन्तु ॥ ६ ॥

ॐ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ॥
प्रादुर्भूतः सुराष्ट्रेऽस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥७॥

हे मातः देवसख, देवः महादेवः सखा मित्रं यस्य सः कुबेरः च मणिना सह कीर्तिः यशः तेन सह मां उपैतु प्राप्नोतु। अथवा देवानां प्रतिवेलं रक्षयिता मित्रं महादेव। च कीर्तिः कीर्त्यभिमानिनी कीर्तिनाम्ना प्रसिद्धा कीर्तिरूपेण जगति व्याप्ता तथाऽम्बी दक्षकन्या मणिना मणिभद्रनामकेन कुबेरकोषाध्यक्षेण सह मां उपैतु उपागच्छतु प्राप्नोतु। उमामहेश्वरागमनेन तन्मित्रकुबेरकोषाध्यक्षेण सह मां उपैतु उपागच्छतु। यत्र उमामहेश्वरौ तत्र कुबेर इति शास्त्रम्। अस्मिन् सुराष्ट्रे जनपदे रैवताचल-गिरनार सोमनाथ प्रभासक्षेत्रतीर्थे प्रसिद्धे सदा उमामहेश्वरनिवासरूपे कच्छानर्तमिथे, अथवा जगतः सर्व राष्ट्रेषु सम्यक् श्रेष्ठे भारतवर्षे कुबेराद्यधिष्ठिते धर्मरूपेत्र देशे स महादेवः देवसखः कुबेरः कीर्तिर्मणिभद्रश्च सर्वे प्रादुर्भूताः सन्तः सदा निवसंति। स कुबेरः महाराष्ट्रे आगत्य ऋद्धिर्कीर्तियशऐश्वर्य- धनधान्यादीप्सितसमृद्धिं मे मह्यं ददातु प्रयच्छतु ॥ ७ ॥

ॐ आदित्यवर्णे तपसोधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ।
तस्य फलानि तपसा नुदंतु मायान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥६॥

સૂર્ય સરખી કાંતિવાળાં હે ભગવતી શ્રી દેવી, તમારા તપના પ્રભાવથી વનસ્પતિરૂપ બિલીનું વૃક્ષ ઉત્પન્ન થયુ છે. બીલીનું ઝાડ તમારાથી ઉત્પન્ન થયું છે માટે તેનાં ફળ, મેં કરેલી સ્તુતિ, પાઠ, હોમ આદિ પ્રયોગ રૂપી તપથી ઉત્પન્ન થયેલી તમારી કૃપા વડે મારા શરીર અને મનમાં રહેલા લોભ, મોહ, ઈર્ષા, મનની નબળાઇ, અજ્ઞાન, પાપ, અલક્ષ્મી, નિર્ધનતા, બીજાથી પીડા પામવી, શત્રુઓથી હારવું, ઐશ્વર્ય, કાંતિ, પ્રતિષ્ઠાની હાનિ, રાજાઓથી લાભ ન મળવો, બહારની દેશાનગતિઓ એ બધા દોષોનો નાશ બિલી ફળના પ્રભાવે થાઓ અર્થાત બિલીનુ વૃક્ષ તમારૂં સ્વરૂપ હોવાથી તેના ફળના સેવન હોમ વગેરે પ્રકારે તેનો ઉપયોગ કરવાથી ઉપર કહેલાં દુઃખ કષ્ટ દૂર થાઓ અને ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સમૃદ્ધિ લક્ષ્મી મને મળો. ॥૬॥

ॐ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।
प्रादुर्भूतः सुराष्ट्रेस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥७॥

હે શ્રી દેવી હે માતા, હું તમારી પ્રાર્થના કરૂં છુ કે મહાદેવ છે મિત્ર જેના એવા કુબેર, ચિંતામણિ અને કીર્તિ એ ત્રણ મને પ્રાપ્ત થાઓ. ઉત્તમ સૌરાષ્ટ્ર કે ભારતખંડ દેશમાં હું ઉત્પન્ન થયો છું ત્યાં વસતા ઉમા મહેશ્વર અને કુબેર અને ધનધાન્ય વગેરે સમૃદ્ધિ આપો. સુખદાયક સૌરાષ્ટ્ર કચ્છ શ્રીકૃષ્ણની પવિત્ર ભૂમિ પ્રભાસ, સોમનાથ, ગિરનાર, દ્વારકા, ડાંટેશ્વર, ભુવનેશ્વરી આદિ પવિત્ર તીર્થ ક્ષેત્રવાળા, આ પ્રદેશમાં અથવા જગતના દેશોમાં સુંદર એવા આ ભારતવર્ષમાં સૃષ્ટિના આરંભથી પ્રગટ થઇ વસતા શંકર પાર્વતી કુબેર અને તેના ગણ મારે ત્યાં વસો અને મને કીર્તિ, ઐશ્વર્ય, ધન, ધાન્ય, ઋદ્ધિ, સિદ્ધિ, સમૃદ્ધિ આપો.

દેવતાઓના મિત્ર અર્થાત જ્યારે જ્યારે મનુષ્ય અને દેવતાઓ ઉપર દુઃખ પડે ત્યારે તે દુઃખોથી મુક્ત કરનારા મહાદેવ, પાર્વતી તથા કુબેરના મણિભદ્ર નામના કુબેરના કોશાધ્યક્ષ મારે ત્યાં નિવાસ કરી રહો ને આ સુંદર દેશમાં વસતા એ બધા દેવ મને કીર્તિ યશ અને ઐશ્વર્ય આપો. ॥૭॥

ॐ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ॥
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ ८ ॥

मम निवासस्थाने धर्मराज्ये सुराष्ट्रे महादेवस्य कुबेरस्य च प्रादुर्भावेन अहं क्षुत्पिपासामलां क्षुधातृषाभ्यां मलिनां दुःखदायिनीं । ज्येष्ठां क्षीरोदाब्धिमथनसमये लक्ष्म्याः पूर्वमुत्पन्नतया लक्ष्म्या अग्रजां एतादृशीं अलक्ष्मीं दारिद्र्यशोकदुःखात-वियोगाधिव्याध्युपाधिरूपां महतीं सर्वप्रकारां दुःखप्रदां असंपत्तिं नाशयामि। हे कुबेर मे मम गृहात् सर्वां संपूर्णतया अभूतिमनभिवृद्धिमैश्वर्यराहित्यां असमृद्धिं सकलभोग्यवस्तुविरहितत्वं निर्णुद दूरीकुरु। अर्थात्-उमामहेश्वरकुबेरमणिभद्राद्यो मद्देशनिवासेन महां सर्वप्रकारेण दुःखनिवारणपूर्वकं सर्वसुखानि प्रयच्छन्तु ॥ ८ ॥

ॐ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं ॥
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियं ॥ ९ ॥

पृथ्वीरूपां श्रियं वर्णयति । गंधद्वारां गंधो घ्राणग्राह्यो गुणः स एव द्वारं मार्गो यस्यास्तां गंधगुणजननीं गन्धवतीं । दुराधर्षां दुःसहां केनापि धर्षितुं पराभवितुमशक्यां सहस्रशः पृथ्वीपतिभिः स्वार्जितं मत्वा भुक्तामपि न कस्यचिदपि आत्मीयेति भावः। नित्यपुष्टां नित्यं सर्वदा सर्वकालं वस्त्रादिषड्रसरूपखाद्यपेयभोज्यादिसकलवस्तुभिः परिपूर्णां। निभृतां समृद्धां सकलैहिकामुष्मिकवैभवविलासपदार्थैः परिपूर्णामत एव भक्ताशाः पूरयतीं अत एव भक्तान्पोषयितुं समर्थां पोषयन्तीं । करीषिणीं करीषं शुष्कमार्द्रं वा गोमयं तद्वतीं गोमयवतीं गोमयैरास्तृतसकलपृष्ठां गवाश्वादिपशुधनैर्व्याप्तसकलमंडलां व्याप्तदशदिग्भागां पशुधनैः समृद्धां। सर्वभूतानामीश्वरीं आधारभूतां जीवयतीं पृथ्व्युत्पन्नसर्वप्राणिनां नियामिकां प्रभुरूपां निग्रहानुग्रहसमर्थांमधिष्ठात्रीमाधारभूतामेतादृशीं तां पृथ्वीरूपधारिणीं श्रियं लक्ष्मीं इह मम गृहे निवासार्थं उपह्वये आह्वये ॥ ९ ॥

ॐ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥ १० ॥

मनसः कामं विविध मनोरथसाफल्यं । आकूतिं इच्छारूपिणीं संसारस्य सर्वकार्यसिद्धिरूपं आशयं संकल्पं मनसो हार्दभावं भक्तानां मन संकल्पितार्थसिद्धिं सकलजनानामंतःकरणपरीक्षाज्ञानं । वाचः सत्यं वाण्या यथार्थतां वाक्सिद्धिं । पशूनां रूपं गजाश्वगोमहिष्यादिपशूनां प्रतिपदं दर्शनप्राप्तिः अस्तित्वं विपुलता। अन्यस्य इतरस्य पौरजानपदसमूहस्य अस्मद्भिन्नस्य कस्याप्यस्मत्संकल्पितस्य जनस्य रूपं वात्सल्यं प्रीतिं सर्वस्वार्पणरूपस्नेहं प्राप्तस्नेहेन च पौरजानपदानां सकाशाद्विविधवस्तुप्राप्तिं वयं अशीमहि लभेमहि। अन्नस्य अस्मच्छत्रोर्वा रूपं श्रियं ऐश्वर्यं यशः वयं लभेमहि अर्थात् अस्मच्छत्रुर्लक्ष्मीहीनो ऐश्वर्यहीनो दुर्यशाश्च स्यात्। अस्मच्छत्रुगृहाद्विनिर्गता सा श्रीः नः श्रयतां आश्रयताम् स्थिरीभवतु अथवा अन्नस्य रूपं षड्रसरागां सर्वे प्रकारकाणामन्नानां मद्गृहे अस्तित्वं स्यात् ॥ १० ॥

ॐ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ॥
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥८॥

શંકર પાર્વતી અને કુબેરની કૃપાથી, ભુખ અને તરશથી દુઃખ દેનારી લક્ષ્મીની મોટી બેન અલક્ષ્મીનો દરિદ્રતા શોક, દુઃખ, સ્વજનવિયોગ, રોગ, મનની ચિંતા અને બીજી દુઃખ દેનારી પીડાઓનો હું નાશ કરૂં છું હે કુબેર ભગવાન, મારા ઘરમાંથી દરિદ્રતાને તથા સંસારમાં ઉપયોગી વિવિધ વસ્તુઓના અભાવને સંપૂર્ણ રીતે મટાડો. ॥ ૮ ॥

ॐ गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं ॥
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥९॥

સુગંધને ઉત્પન્ન કરનારાં, સુગંધીમય જેનું મંદિર છે એવાં, કોઈથી પરાભવ નહિ પામનારાં, આ ભૂમંડળમાં થઈ ગયેલાં હજારો રાજાઓએ પોતાને આધીન છે એમ સમજ્યા છતાં કોઈને આધીન નહિ રહેલાં, હમેશાં ઉત્પન્ન થતા છ રસોવાળા ખાવા પીવાની વૈભવ વિલાસની વસ્તુઓથી જેનું નિવાસ સ્થાન ભરેલું છે એવાં, તાજે, પુષ્ટ, વિવિધ અમૃત સરખા ખાવા પીવાના પદાર્થોથી ભક્તોનું પોષણ, રક્ષણ, પાલન કરનારાં, ગાયુના સુકાયેલા અને લીલા છાણુ ગોમયથી જેનો પૃષ્ઠ ભાગ છવાઈ રહેલો છે એવાં અર્થાત્ ગાયોને ધારણ કરનારાં પૃથ્વી સ્વરૂપ, પ્રાણી માત્ર ઉપર સત્તા ધરાવનારાં, પ્રાણિમાત્રને નિયમમાં અંકુશમાં રાખનારાં, બધી સ્થાવર જંગમ રૂપ સૃષ્ટિનું ઉત્પત્તિ પાલન અને સંહાર કરનારાં, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ, ઈંદ્રાદિ દેવ તથા અનેક બ્રહ્માંડ જેની સત્તા આજ્ઞાના પ્રભાવથી પ્રવર્તી રહેલ છે એવાં, ઉપકાર અને શિક્ષા કરવામાં સમર્થ, પૃથ્વીનું રૂપ ધારણ કરનારાં લક્ષ્મી દેવીને હું મારે ઘેર બોલાવું છું. ॥૯॥

ॐ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥१०॥

મનની અભિલાષાઓને, વિવિધ મનોરથની સફળતાને, સંસારની બધી વસ્તુઓની અને મનવાંછિત કાર્યોની સિદ્ધિને, સંસારી જનોના અંતઃકરણના હાર્દને, બીજાના અંતઃકરણને ઓળખવાનાં જ્ઞાનને, વાણીની સત્યતાને, વચનની સિદ્ધિને, હાથી, ઘોડા, ગાય આદિ અગણિત પશુઓના લાભને, અન્નની વિપુલતાને, અમારા પરિચયમાં આવતાં અને પરિચયમાં નહિ આવતાં બધાં માણસોની પ્રીતિ, વાત્સલ્ય, સ્વાર્પણ, સ્નેહ અને સ્નેહાધીનો તરફથી થતી વિવિધ વસ્તુઓની પ્રાપ્તિને એ બધાને હું મેળવી શકું. હે ભગવતી લક્ષ્મીદેવી હું તમારો ઉપાસક ભક્ત છઉં તો મારે ત્યાં સૌનું, અન્ન, સમૃદ્ધિ, ઐશ્વર્ય અને કીર્તિ સ્થિર થઈને રહો. ॥ ૧૦ ॥

ॐ आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीम् ॥
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥ १३ ॥

आर्द्रां जलमयीं वर्षारूपिणीं प्रकृष्टजलवर्षणेन धान्यफलपुष्पाद्युत्पादनेन षड् रसमयीं । या दिग्गजशुंडाधृतजलकुंभैः आर्द्रां जलाक्तां रसरूपां जलरूपां वा । पुष्करिणीं पुष्करशब्दः गजशुंडाग्रवाचकः अभिषेकोद्युक्तदिग्गजशुंडाग्रैः उपरि अभिषेकार्थं दिग्गजाः उद्युक्ताः सन्तीत्यर्थः । पुष्कर-कमलपुष्पमालाधारिणीं कम-। सनां वा-। पुष्टिं जगति पुष्टिरूपेण संस्थितां पोषकतत्त्वेन जगद्धारिणीं । पद्ममालिन पद्मपुष्पमालाधारिणीं । चन्द्रां चन्द्ररूपां अमृतवर्षिणीं सिद्धरसादिप्रदानेन भक्तशरीराण्यमराणि मरणभयरहितानि वा कुर्वन्तीम् । हिरण्मयीं भक्तानां दारिद्र्यहारिणीं सुवर्णभूषणैः सुशोभितविग्रहां सुवर्णरूपां एतादृशीं लक्ष्मीं हे जातवेदः अग्ने आवह आकारय मद्गृहे निवासय ॥१३॥

ॐ आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् ॥
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥ १४ ॥

आर्द्रां रस-जल गुणमयीं शीतलगुणां स्निग्धपदार्थमयीं घृतदुग्धादिस्निग्धपदार्थैः पूरितभक्तगृहां विपुलगोधनैः पूरितभक्तमनोरथां । यःकरिणीं यष्टिकां वेत्रहस्तां दंडधारिणीं दुष्टानां दमनार्थं भक्तानां रक्षणाय धृतदंडां यष्टिदंडरूपां धर्मदंडस्वरूपां धर्मदंडस्वरूपिणीं । सुवर्णां अनिर्वचनीयवर्णां शोभनरूपां रूपगुणेन अनन्योऽक्षयन्तीं अनिर्वचनीयरूपां । हेममालिनीं सुवर्णाभूषणैरलंकृतां । सूर्यां सूर्यरूपां सूर्यं प्रकाशयन्तीं सूर्यवत्प्रकाशमानां । हिरण्मयीं सुवर्णरूपेण जगद्व्यवहारकर्त्रीम् लक्ष्मीं हे जातवेदः मे मम गृहे आवह निवासय ॥१४॥

ॐ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥१५॥

हे जातवेदः अग्ने तां उपर्युक्तस्वरूपां अनपगामिनीं मद्गृहान्निर्गमरहितां लक्ष्मीं श्रियं मे मम गृहे आवह चिरनिवासिनीं कुरु । यस्यां लक्ष्म्यां मे गृहे निवसमानायां सत्यां अहं प्रभूतं हिरण्यं अतुलितं सुवर्णं अगणिता गावः असंख्यात-दासीदासजनान् परिचारकान् अश्वान् पुरुषान् पुत्रमित्रभृत्यादीन् विन्देयं लभेयं ॥१५॥

ॐ यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ॥
श्रियः पंचदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥ १६ ॥

यः श्रीकामो मनुष्यः शुचिः पवित्रः प्रयतः सावधानो स्थिरचित्तो भूत्वा संकल्पन्यासध्यानादिविधिपूर्वकं अन्वहं प्रतिदिनं श्रियः श्रीसूक्तस्य पंचदशर्चं पंचदशमंत्रैः प्रतिवारं आज्यं गोघृतं जुहुयात् । तथा श्रीकामः लक्ष्मीं कामयमानो जनः श्रियः पंचदशर्चं श्रीसूक्तस्य पंचदशमंत्रान् सततं जपेत् पाठं पारायणं कुर्यात् । अर्थात्-श्रीकामेन श्रीप्रसादेप्सुना ऐश्वर्यधनधान्यपशुपत्नी मित्र विचारवादिसुखाभिलाषिणा मनुष्येण पुरुषेण श्रियाख्य श्रीसूक्तस्य पाठो जपः सविल्वकांडेन सोधल्वफलखंडेन वा सगोघृतेन होमो सततं प्रतिदिनं कार्यस्तेन सफलमनोरथो भवेत् ॥१६॥

॥ सम्पूर्णम् ॥

ॐ आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं० ॥१३॥

દશે દિશાના દિગપાળોની શૂંઢમાં ધારણ કરેલા અમૃતના જળથી ભરેલા સોનાના કળશોથી સીંચાયેલાં, રસરૂપ, જળરૂપ, જેઓ ઉપર દિગપાળોની શૂંઢોના આગળના ભાગથી અભિષેક કરવા માટે, દિશાના હાથીઓ તૈયાર થાય છે એવાં, રસરૂપથી જગતનાં દુઃખ, રોગ, દરિદ્રતાનો નાશ કરનારાં, ભગવાન શંકરની કરૂણા સ્વરૂપે રહેલાં, દયાળુ હૃદયવાળાં, ભક્તો ઉપર અનન્ય સ્નેહ રાખવાવાળાં, કમળપુષ્પોની માળા ધારણ કરનારાં, કમળનાં આસન ઉપર બેઠેલાં, જગતને પુષ્ટ અને પ્રસન્ન કરનારાં, ૬ રસ ઉત્પન્ન કરી જગતનું પોષણ કરનારાં જગતને જીવતું રાખનારાં, ગૌર વાન વાળાં, ચંદ્રરૂપે અમૃત વર્ષાવી ઔષધિઓ દ્વારા જગતને રોગમુક્ત કરી દીર્ઘાયુષ્ય આપનારાં, સોના જેવી કાંતિ છે એવાં લક્ષ્મી માતાને હે અગ્નિદેવ મારે ત્યાં તેડી લાવો ॥ ૧૩ ॥

ॐ आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं० ॥१४॥

શીતળ ગુણવાળા જળસ્વરૂપથી જગતને ધારણ કરનારાં, દુષ્ટોનું દમન કરવા માટે હાથમાં દંડ રાખનારા ધર્મદંડ સ્વરૂપ, સુંદર વાનવાળાં, સોનારૂપે જગતમાં દેખાતાં, સોનાનાં આભૂષણ પહેરનારાં, સૂર્ય રૂપે પ્રકાશતાં સૂર્યને પ્રકાશિત કરનારાં સોનું જેવું શરીર છે એવાં લક્ષ્મી દેવીને હે અગ્નિદેવ મારે ત્યાં નિવાસ કરાવો. ॥૧૪॥

ॐ तां म आवह जातवेदो० ॥१५॥

હે અગ્નિ ભગવાન, ઉપર કહેલા ગુણ અને સ્વરૂપવાળાં લક્ષ્મી દેવીને મારે ઘેર વસાવો. લક્ષ્મી દેવી પોતાને ચંચળ સ્વભાવ છોડી મારે ઘેર રહે તેમ કરો. લક્ષ્મી દેવી મારે ત્યાં રહેશે એટલે હું અઢળક ધન, સોનું, ગાયો, ઘોડા, પુત્રો, મિત્રો, નોકરો, વાહનો, વગેરેને હું મેળવી શકીશ. અને એ બધાને હું સુખી કરીશ. ॥૧૫॥

ॐ यः शुचिः प्रयतो भूत्वा० ॥ १६ ॥

લક્ષ્મી, ધન, સોનું, વગેરે મેળવવાની ઇચ્છાવાળા, જે મનુષ્યો, પવિત્ર થઈ એકાગ્ર મનથી સંકલ્પ ધ્યાન, ન્યાસ વગેરે વિધિથી શ્રી સૂક્તના ૧૫ મંત્રોથી ગાયના ઘી વડે હોમ કરશે અને લક્ષ્મીની ઈચ્છાવાળા જે મનુષ્યો આ શ્રી સૂક્તના ૧૫ મંત્રોનો પાઠ હંમેશાં કરશે તેઓ વિદ્યાને, અઢળક સોનાને ધનને, પતિ, પત્ની, પુત્રો, પૌત્રો, દાસિઓને મેળવી શકશે. ને તે મનુષ્યોના બધાં મનોરથ પરિપૂર્ણ થશે. ॥૧૬॥

॥ સંપૂર્ણ ॥

વગેરે સંતાનો એ બધાનો લાભ અને સો વર્ષથી વધારે આયુષ્ય એ બધું હે મા તમે મને આપો. ॥૧૦॥

अश्वदायै च गोदायै धनदायै महाधने ॥
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामार्थसिद्धये ॥११॥

પોતાના ભક્તોને ઘોડા, રથ, વિમાન, વગેરે રાજવૈભવનાં સુખ આપનારાં, ગાયો દ્વારા દૂધ, દહીં, ગોરસ, વગેરે આપી પ્રજાનાં શરીરોને દીર્ઘાયુષી કરનારાં, ઐશ્વર્ય સમૃદ્ધિ આપી વિવિધ યજ્ઞ અને પરોપકાર કરવાની શક્તિથી ભક્તોના આલોક પરલોકનાં કલ્યાણ કરનારાં એવાં ભગવતી જગદંબાને હું વારંવાર પ્રણામ કરું છું. ત્રણે લોકમાં મોટા ઐશ્વર્યવાળાં એવાં હે ભગવતી ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ, મેળવવાની સિદ્ધિ માટે મારા ઘરમાં ધન અને ઐશ્વર્ય હમેશાં રહ્યા કરો. ॥૧૧॥

पुत्रपौत्रधनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् ॥
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु माम् ॥१२॥

દિકરા, દિકરાના દિકરા, ધન, ધાન્ય, હાથી ઘોડા, ગાય, બળદ રથ, વાહન એ બધું મને આપો. હે ભગવતી, તમે પ્રજાની માતા છો તો મને દીર્ઘાયુષી કરો. મા પોતાનાં સંતાનોને દીર્ઘાયુષી કરે છે. ॥ ૧૨ ॥

चन्द्राभां लक्ष्मीमीशानां सूर्याभां श्रियमीश्वरीम् ॥
चन्द्रसूर्याग्निवर्णाभां महालक्ष्मीमुपास्महे ॥१३॥

ચંદ્રસમાન કાંતિવાળાં લક્ષ્મી અને પાર્વતી, સૂર્ય સમાન પ્રકાશ સ્વરૂપ, ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ સ્વરૂપ ઈશ્વરી, જગતને નિયમમાં રાખવા માટે બધી શક્તિ ધારણ કરનારાં, ચંદ્ર સૂર્ય, ને અગ્નિ જેવી કાન્તિવાળાં શ્રી મહાલક્ષ્મીની અમો ઉપાસના કરીએ છીએ. ॥ ૧૩ ॥

वर्षन्तु ते विभावरी दिवो अभ्रस्य विद्युतः ॥
रोहन्तु सर्वबीजान्यव ब्रह्मद्विषो जहि ॥
अव ब्रह्मद्विषो जहि ॥ अव ब्रह्मद्विषो जहि ॥१४॥

જગતની બધી જાતની આધિ, વ્યાધિ ઉપાધિઓને શાંત કરનારાં, રાત્રિ જેવું સ્વરૂપ છે એવાં હે ભગવતી, સ્વર્ગમાંથી અને સ્વર્ગમાં રહેનારા ઈન્દ્રદેવની પ્રેરણાવડે વાદળોમાંથી અને વીજળીમાંથી વરસાદ વરસી, પ્રાણી માત્રને જીવતા રાખનારાં બીજ, ધાન્ય, અને ખાવાનાં પદાર્થો તમારી કૃપાથી

ઉત્પન્ન થાઓ અને જગતનાં કલ્યાણમાં અહર્નિશ પ્રવૃત્ત રહેલા વેદ જાણનારા બ્રાહ્મણોને દુઃખ દેનારાઓનો બ્રહ્મદ્રોહીઓનો નાશ કરો. ॥ બ્રહ્મદ્રોહીઓનો નાશ કરો ॥ બ્રહ્મદ્રોહીઓનો નાશ કરો ॥

या सा पद्मासनस्था विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी
गंभीरावर्तनाभिः स्तनभरनमिता शुभ्रवस्त्रोत्तरीया ॥
लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुम्भैः
नित्यं सा पद्महस्ता मम वसतु गृहे सर्वमांगल्ययुक्ता ॥१५॥

જે ભગવતી જગદંબા, કમળના આસન ઉપર બિરાજનારાં, જેનો કમર નિચેનો ભાગ વિશાળ અને સુંદર છે, કમળ પુષ્પ જેવી ધાટીલી વિશાળ જેની આંખો છે, ઉંડી અને ઘુમરીવાળી જેની નાભી છે સ્તનના ભારથી જેઓ જરા નમેલાં છે. સફેદ વસ્ત્રો જેણે ધારણ કરેલાં છે મણિ અને રત્નજડિત આભૂષણ જેણે પહેરેલાં છે, અને હાથમાં જેણે કમળ પુષ્પની માળા રાખેલી છે એવાં શ્રી ભગવતી લક્ષ્મી માતા બધાં મંગળકારી પદાર્થો સાથે મારા ઘરમાં હંમેશાં નિવાસ કરો. ॥ ૧૫ ॥

वरांकुशापाशमभीतिमुद्रां करैर्वहन्तीं कमलासनस्थाम् ॥
बालार्ककोटिप्रतिमां त्रिनेत्रां भजेऽहमाद्यां जगदीश्वरीं ताम् ॥१६॥

વરદાન, અંકુશ, પાશ, અભયદાન એ રીતે ચાર મુદ્રાઓને હાથમાં ધારણ કરનારાં, કમળાસનપર બેઠેલાં, ઉગતાં કરોડો સૂર્ય સરખી કાંતિવાળાં, ત્રણ નેત્રવાળાં એવાં આધશક્તિ ભુવનેશ્વરી માતાને હું ભજું છું. ॥૧૬॥

ज्ञानमात्मनि भा सूर्ये चन्द्रे ज्योत्स्ना च खे ध्वनिः ॥
वर्णो हिरण्ये पयसि घृतं त्वमसि मातृके ॥१७॥

મન, બુદ્ધિ કે આત્મામાં જ્ઞાન, સૂર્યમાં પ્રકાશ, ચંદ્રમાં ચાંદની, આકાશમાં શબ્દ, સોનામાં રંગ, દુધમાં, ઘી એ બધું હે મા તમે છો. ॥૧૭॥

हिरण्यवर्णां मणिनूपुरांघ्रिं प्रसन्नवक्त्रां शुकपद्महस्ताम् ॥
विशाल नेत्रीं प्रणमामि गौरीं वाचोविदं वाचमुदीरयन्तीम् ॥१८॥

સોના સરખી કાંતિવાળાં, રત્નનાં ઝાંઝર જેણે પહેરેલાં છે એવાં, પ્રસન્ન મુખવાળાં, ચન્દ્ર અને કમળને ધારણ કરનારાં, વિશાળ નેત્ર વાળાં, વાણીના સાક્ષીરૂપ, બધાં મનુષ્યોના અંતઃકરણના ભાવને જાણનારાં પ્રાણિમાત્રમાં ઉચ્ચારરૂપ વાણીનાં અધિષ્ઠાત્રી એવાં ગૌરી પાર્વતી જગદંબાને હું પ્રણામ કરૂં છું. ॥૧૮॥

हिरण्यरेतसः शंभोः शक्तिः मोक्ता हिरण्मयी ॥
धनार्थिभिरुपास्यैषा जातवेदसि सर्वदा ॥ १९ ॥

સુવર્ણ જેનું વીર્ય છે એવા મહાદેવની સુવર્ણ રૂપ શક્તિ ભગવતિ છે. ધનની ઇચ્છા રાખનારાઓએ એ સુવર્ણમય શક્તિની અગ્નિની સામે અગ્નિદ્વારા હોમરૂપે ઉપાસના કરવી, જેથી તેઓના બધા મનોરથ પૂરા થાય છે. ॥૧૯॥

ललिता शारदा लक्ष्मीरेकैव भगवत्युमा ॥
तत्तल्लक्षणसंयुक्ता पुरुषार्थप्रदा नृणाम् ॥ २० ॥

લલિતા, શારદા અને લક્ષ્મી, એ બધી દેવીઓ એક જ ભગવતી ઉમા ભુવનેશ્વરી સ્વરૂપ છે. એ દેવીઓ જુદાં જુદાં લક્ષણોથી અને વિવિધ પ્રકારની ઉપાસનાથી મનુષ્યોની વિવિધ પ્રકારની અભિલાષાઓ પૂરી કરે છે, અને ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ જે ઇચ્છે તે આપે છે. ॥૨૦॥

हिरण्यं विष्णुराख्यातस्तस्य वर्णस्तु वैष्णवी ॥
पिशंगधवलाभिश्च स्रग्भिरम्लानपंकजैः ॥ २१ ॥
चतुरंगबलोपेतां धनधान्यसुखेश्वरीम् ॥
अश्वारूढामहं वन्दे राजलक्ष्मीं हिरण्मयीम् ॥ २२ ॥

સોનું એ વિષ્ણુ સ્વરૂપ છે અને વિષ્ણુની કાંતિ એ વૈષ્ણવી શક્તિ છે. હમેશાં ખિલેલાં કમળ પુષ્પોની પીળાશ પડતા રંગમિશ્રિત સફેદ રંગના હારથી શોભતાં એવાં તથા ચતુરંગિણી સેનાથી વીંટાયેલાં, ધનધાન્ય ને સુખ આપવામાં સમર્થ, ઘોડી ઉપર બેઠેલાં એવાં વૈષ્ણવી નામનાં રાજલક્ષ્મી દેવીને હું વારંવાર પ્રણામ કરૂં છું. ॥૨૧-૨૨॥

वरदाभयचक्रपुस्तककरकलितां कमलमध्यगां कलये ॥
कमलां सस्मितवदनां कनकावरणस्थितां कांचित् ॥ २३ ॥

વરદ, અભય, ચક્ર, પુસ્તક, આ ચારે વસ્તુ ચાર હાથમાં જેણે ધારણ કરેલ છે એવાં, કમળની વચ્ચે બેઠેલાં, મલકતા મુખવાળાં, સોનાનાં મંદિરમાં નિવાસ કરતાં, બ્રહ્મા વગેરે દેવતાઓ પણ જેની શક્તિ જાણી શકતા નથી એવા અલૌકિક પ્રભાવવાળાં ભગવતી કમળાદેવીનું હું ધ્યાન કરૂં છું. ॥૨૩॥

आकाशपद्माकरचन्द्रबिम्ब प्लवोल्लसन्तीं परिपूर्णकान्तिम् ॥
पद्मस्थितां पद्मकरां प्रपद्ये लक्ष्मीमलक्ष्मीविनिवृत्तयेऽहम् ॥ २४ ॥

આકાશમાં તથા કમળથી ભરેલાં તળાવમાં, ચંદ્રના બિંબમાં, અને વહાણમાં વિહાર કરનારાં, સંપૂર્ણ કાંતિવાળાં, કમળના આસનવાળાં, કમળથી ક્રીડા કરનારાં એવાં લક્ષ્મી માતાને હું શરણે જાઉં છું કે જેથી મારાં દુઃખ શોક વિયોગ દરિદ્રતા વગેરેનું નિવારણ થાય ॥૨૪॥

उद्यदादित्यसंकाशां विल्वकाननमध्यगाम् ॥
तनुमध्यां श्रियं ध्याये अलक्ष्मीपरिहारिणीम् ॥२५॥

ઉદય પામતા સૂર્યની કાંતિ જેવી પ્રભાવાળાં, બિલીના વનમાં વસનારાં, પાતળી કટવાળાં, નિર્ધનતા વગેરે દુઃખો મટાડનારાં એવાં શ્રી લક્ષ્મી દેવીનું હું ધ્યાન ધરૂં છું. ॥૨૫॥

कीर्तिर्मतिर्धृतिः पुष्टिः समृद्धिस्तुष्टिरेव च ॥
श्रुतिः स्मृतिर्बलं मेधा श्रद्धारोग्यजयादिकाः ॥२६॥
देवताः शक्तयः सर्वास्तत्तद्देवांशगा नृप ॥
महालक्ष्मीमुपासन्ते तस्याः किंकर्य एव ताः ॥२७॥

કિર્તિ, મતિ, ધૃતિ, પુષ્ટિ, સમૃદ્ધિ, તુષ્ટી, શ્રુતિ, સ્મૃતિ બળ, મેધા, શ્રદ્ધા, આરોગ્ય, વિજય વગેરે દેવતાઈ શક્તિઓ જુદા જુદા દેવોના અંશથી ઉત્પન્ન થયેલ છે. એ બધી શક્તિઓ દાસી રૂપે રહી શ્રી મહાલક્ષ્મી ભુવનેશ્વરીની ઉપાસના કરે છે ॥૨૬-૨૭॥

अज्ञानपातकतमस्ततितीव्ररश्मिं दौर्भाग्यभूधरविदारणवज्रमीडे
रोगार्तिघोरफणिमर्दनपक्षिराजं लक्ष्मीपदद्वयमनर्थहरं सुखार्थी ॥२८॥

સંસારમાં રહી સુખની ઇચ્છાવાળાં મનુષ્યોને હાથે અજાણતાં થયેલાં પાપ રૂપી ગાઢ અંધકારને મટાડવામાં સૂર્ય સરખા, કમનશીબી મંદભાગ્યરૂપી પર્વતને ચીરી નાખનારાં વજ્ર સરખા, શરીરનાં અને મનના રોગ રૂપી સર્પનો નાશ કરવામાં ગરૂડ સરખાં, અનર્થ કષ્ટ સંતાપને હરવાવાળા લક્ષ્મી નામના બે અક્ષરના શબ્દને શરણે મનુષ્યોએ જવું. ॥ ૨૮ ॥

खड्गं सवातचक्रं च कमलं वरमेव च ॥
करैश्चतुर्भिर्बिभ्राणां ध्याये चंद्राननां श्रियम् ॥ २९ ॥

તલવાર, પવનના દબાણ-ધક્કાથી ફેંકવાનું ચક્ર, કમળ અને વરદાન ચારે હાથમાં ધારણ કરનારાં, ચંદ્ર સરખા શીતળ સુંદર સુખકર મુખવાળાં ભગવતી લક્ષ્મીનું હું ધ્યાન ધરૂં છું. ॥ ૨૯ ॥

राजराजेश्वरीं लक्ष्मीं वरदां मणिमालिनीम् ॥
देवीं देवप्रियां कीर्तिं वन्दे काम्यार्थसिद्धिदाम् ॥ ३० ॥

રાજાઓના રાજા એવા ચક્રવર્તી રાજાઓપર સત્તા ધરાવનારાં, લક્ષ્મી સ્વરૂપે પ્રગટ થઈ વરદાન દેનારાં, રત્નોનાં આભૂષણ પહેરનારાં, દેવી સ્વરૂપ, દેવતાઓને પ્રિય, ભક્તોને મનવાંછિત સિદ્ધિ આપનારાં, કીર્તિ નામથી જગતમાં પ્રસિદ્ધ થયેલાં એવાં ભગવતી જગદંબાને હું વારંવાર પ્રણામ કરૂં છું. ॥૩૦॥

ध्याये लक्ष्मीं प्रहसितमुखीं राजसिंहासनस्थां
मुद्राशक्तिं सकलविनुतां सर्वसंसेव्यमानाम् ॥
अग्नौ पूज्यामखिलजननीं हेमवर्णां हिरण्यां
भाग्योपेतां भुवनसुखदां भार्गवीं भूतधात्रीम् ॥ ३१ ॥

લક્ષ્મી સ્વરૂપે દરેક મનુષ્યની સાથે રહેનારાં, મધુર હસતાં મુખવાળાં, રાજાઓના સિંહાસનોપર બેઠેલાં, રાજાઓમાં અને વિદ્વાનોમાં પ્રતિભા તેજ પ્રતાપ પ્રભાવરૂપે રહેલાં, ધેનુમુદ્રા યોનિ મુદ્રા આદિ મુદ્રાઓમાં શક્તિ રૂપે રહેલાં, ત્રણે લોક જેની સ્તુતિ કરે છે એવાં, બ્રહ્માંડ જેની સેવા કરે છે, અગ્નિ દ્વારા જેની પૂજા થાય છે, સમગ્ર બ્રહ્માંડનાં જે માતા છે, સોના જેવી જેઓની કાંતિ છે, સુવર્ણ જેવું રૂપ છે એવાં, ભક્તોનાં ભાગ્યોદય કરવાની જેની શક્તિ છે એવાં, જે ત્રણે ભુવનને સુખી કરે છે, જેનાથી ભૃગુ ઋષિનો જન્મ થયો છે, છ રસોથી જે જગતનું પોષણ રક્ષણ કરે છે અને જે હિરણ્ય સ્વરૂપ છે એવાં જગદંબાનું હું ધ્યાન ધરૂં છું. ॥ ૩૧ ॥

सिद्धलक्ष्मीर्मोक्षलक्ष्मीर्जयलक्ष्मीः सरस्वती ॥
श्रीलक्ष्मीर्वरलक्ष्मीश्च प्रसन्ना मम सर्वदा ॥ ३२ ॥

રસસિદ્ધ પુરૂષોને રસસિદ્ધિ આપનારાં સિદ્ધ લક્ષ્મી, બ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર કરાવનારાં બ્રહ્મલક્ષ્મી, ભગવાન શંકર સાથે એકતા કરાવનારાં મોક્ષલક્ષ્મી, શત્રુઓપર વિજય અપાવનારાં જય લક્ષ્મી, વચનસિદ્ધિ આપનારાં સરસ્વતી, ઐશ્વર્ય, સમૃદ્ધિ, કાંતિ, આયુષ્ય, આરોગ્ય આપનારાં શ્રીલક્ષ્મી, મનવાંછિત કાર્ય સફળ કરવામાં વરદાન દેનારાં વરલક્ષ્મી એ રીતે જુદે જુદે સ્વરૂપે રહેલાં ભગવતી જગદંબા મારા ઉપર હમેશાં પ્રસન્ન રહો. ॥ ૩૨ ॥

सर्वमंगलमांगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥
शरण्ये त्र्यंबके गौरि नारायणि नमोऽस्तुते ॥ ३३ ॥

બધા મંગલ કાર્યોમાં માંગલ્ય સ્વરૂપવાળાં હે દેવી, જગતનું સદા કલ્યાણ કરનારાં, ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ ચારે પુરૂષાર્થને સફળ કરનારાં હે શિવે, શરણે આવેલાનું રક્ષણ કરનારાં, ત્રણ નેત્રવાળાં હે ભુવનેશ્વરી, અર્ધનારી નટેશ્વર સ્વરૂપે રહેલાં એવાં હે ગૌરી નારાયણી દેવી હું તમને વારંવાર પ્રણામ કરૂં છું. ॥૩૩॥

लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरंगधामेश्वरीं
दासीभूतसमस्तदेववनितां त्रैलोक्यदीपांकुराम् ॥
श्रीमन्मंदकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगंगाधरां
त्वां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम् ॥३४॥

ક્ષીર સમુદ્રમાં જે ઉત્પન્ન થયાં છે, જે શ્રી રંગ ધામનાં અધિષ્ઠાત્રી છે, બધા દેવતાઓની પત્નીઓ દાસીઓ થઈ જેની સેવા કરે છે, ત્રણે લોકને પ્રકાશિત કરનારાં પ્રકાશ રૂપ જે છે, જેની કૃપા કટાક્ષ માત્રથી બ્રહ્મા, ઈંદ્ર, શંકર વગેરેએ મનવાંછિત વૈભવ મેળવ્યા છે, ત્રણે લોકમાં સ્ત્રીઓ અને બાળકો રૂપે જેઓ પ્રત્યક્ષ નિવાસ કરી રહ્યાં છે, કમળમાંથી જેઓ ઉત્પન્ન થયાં છે, જેઓ વિષ્ણુ ભગવાનને ઘણાં વહાલાં છે એવા ભગવતી જગદંબાને હું વારંવાર નમું છું. ॥૩૪॥

देवि प्रपन्नार्तिहरे प्रसीद प्रसीद मातर्जगतोऽखिलस्य ॥
प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं त्वमीश्वरी देवी चराचरस्य ॥३५॥

શરણે આવેલાં મનુષ્યોનાં દુઃખ મટાડનારાં, અખિલ બ્રહ્માંડને ઉત્પન્ન કરનારાં, જગતપર આધિપત્ય ચલાવનારાં એવાં હે દેવી પ્રસન્ન થાઓ, પ્રસન્ન થાઓ, પ્રસન્ન થાઓ. હે ભગવતી તમે આ સ્થાવર જંગમ જગતનાં માલેક છો તો કષ્ટ ભોગવી રહેલાં આ વિશ્વનું રક્ષણ કરો, રક્ષણ કરો. ॥ ૩૫ ॥

दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजन्तोः
स्वस्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ॥
दारिद्र्य दुःख भयहारिणि का त्वदन्या
सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता । ३६ ॥

હે દુર્ગા સ્વરૂપ દેવી, તમારાં નામનું સ્મરણ કરનારાં બધાં પ્રાણી માત્રના ભય તમે મટાડો છો. સુખી મનુષ્યો તમને સંભારે છે તો તેઓને તમે ઉત્તમ બુદ્ધિ આપો છો. નિર્ધનતાને તથા નિર્ધનતાથી ઉત્પન્ન થયેલાં દુઃખોને મટાડવાવાળું જગતમાં તમારા શિવાય બીજું કોણ સમર્થ છે? પ્રાણી માત્ર ઉપર ઉપકાર કરવા માટે તમારૂં મન હમેશાં દયા રૂપી અમૃતથી ભીનું રહે છે. ॥૩૬॥

॥ સંપૂર્ણ ॥